

PROGRAMMABEGROTING 2025

Meerjarenraming 2026 -2028

Gemeente Blaricum
Postbus 71
3755 ZH Eemnes

T 14 035
E info@blaricum.nl
I www.blaricum.nl

Uitgave
© Gemeente Blaricum
Oktober 2024

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	3
AANBIEDING	4
LEESWIJZER	5
PORTEFEUILLEVERDELING	6
BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG	9
<i>Financiële begroting in één oogopslag</i>	10
BELEIDSBEGROTING	13
1. PROGRAMMAPLAN	14
<i>Uitgangspunten</i>	15
<i>Verplichte beleidsindicatoren</i>	16
<i>Programma 1 Besturen en diensten verlenen in een veilig Blaricum</i>	20
<i>Programma 2 Buitenruimte onderhouden in Blaricum</i>	32
<i>Programma 3 Duurzaam en prettig wonen in Blaricum</i>	39
<i>Programma 4 Sporten, ontwikkelen en leren in Blaricum</i>	50
<i>Programma 5 Meedoen in Blaricum</i>	59
<i>Programma 6 De algemene inkomsten en uitgaven van Blaricum</i>	67
2. PARAGRAFEN	71
<i>Lokale heffingen</i>	72
<i>Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	78
<i>Onderhoud Kapitaalgoederen</i>	92
<i>Financiering</i>	98
<i>Bedrijfsvoering</i>	101
<i>Verbonden partijen</i>	103
<i>Grondbeleid</i>	113
<i>Wet open overheid</i>	114
FINANCIËLE BEGROTING	115
3. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	116
3.1 <i>Meerjarenbegroting 2025-2028</i>	117
3.2 <i>Incidentele baten en lasten</i>	119
3.3 <i>Structurele mutaties reserves</i>	120
3.4 <i>Structureel en reëel evenwicht</i>	121
4. UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE	122
4.1 <i>Geprognosticeerde balans</i>	122
4.2 <i>Toelichting geprognosticeerde balans</i>	123
4.3 <i>Investeringsplanning 2025-2028</i>	124
4.4 <i>Staat van reserves 2025-2028</i>	129
4.5 <i>Staat van voorzieningen</i>	134
4.6 <i>EMU-saldo</i>	138
BIJLAGEN	139
<i>Baten en lasten per taakveld</i>	140

Aanbieding

Geachte leden van de gemeenteraad van Blaricum,

Wij zijn tevreden u in deze financieel lastige tijden een ruim sluitende en tevens structureel in evenwicht zijnde begroting 2025 te kunnen presenteren. De hoogte van de lokale lasten blijven wij bewaken. Zo hebben we ook dit jaar weer afgesproken te streven naar een gemiddeld gelijkblijvende OZB, oftewel wij verlagen het OZB-tarief met het gelijke percentage als waarmee de woningen in waarde stijgen. Ook de rioolheffing blijft voor de inwoners, mede door het inzetten van de reserves (conform vaststelling van het water- en rioolprogramma), op een aanvaardbaar niveau.

De meerjarenraming 2026–2028 is structureel niet sluitend. Het ravijnjaar draagt hier zoals bij veel gemeenten het geval is aan bij. Ook zien we in het sociaal domein de kosten vanaf 2025 fors stijgen. Net als bij andere gemeenten in Nederland stijgen de kosten van de (jeugd)zorg al jaren, zo ook in Blaricum. Voor een deel bestaat de stijging uit indexering, maar ook het gebruik van de zorg neemt sterk toe. Om de zorg betaalbaar te houden, zetten we maatregelen in, maar deze vlakken eerder de groei af dan dat dit tot een daling van de kosten zal leiden. Via de VNG wordt het gesprek met het Rijk gevoerd, om tegenover deze stijgende kosten, ook een passende vergoeding te ontvangen. De inkomsten en uitgaven sociaal domein zijn regulier verwerkt in deze begroting. Het sociaal domein is al jaren een onderdeel van de begroting die zorgt voor meer uitgaven. Dit blijft onze constante aandacht houden.

Deze begroting is opgesteld op basis van enkele belangrijke uitgangspunten:

- Het coalitieakkoord, wat kaderstellend is voor de begroting; de daarin opgenomen wensen zijn onderdeel van deze begroting.
- Ons ambtelijk apparaat versterken door te investeren om de basis op orde te houden. Dit is noodzakelijk om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren. In het afgelopen jaar is er hard gewerkt aan de uitvoering van de meerjarenontwikkelnota.
- Het reguliere werk wat ieder jaar terugkomt. Denk aan het verstrekken van vergunningen, zorg en uitkeringen, burgerzaken en ook alle aan de regio overgedragen taken zoals afvalverwerking en vervoer. Financieel vertegenwoordigt dit een groot deel van onze uitgaven.

Uw raad heeft afgelopen zomer de kadernota 2025 ter kennisname aangenomen. In deze begroting hebben we de ontwikkelingen zoals gemeld waren in de kadernota 2025 aangevuld met de nieuwe ontwikkelingen (dit zijn de ontwikkelingen na publicatie van de kadernota) integraal beoordeeld en verwerkt. Op basis van nieuwe inzichten kunnen ontwikkelingen (financieel) afwijken t.o.v. de kadernota 2025. Een aantal ontwikkelingen (zoals het WRP) heeft uw raad al eerder over besloten.

De begroting 2025 is ook het eerste P&C document die we volgens de nieuwe programma-indeling presenteren. Hierdoor kan de begroting er op onderdelen anders uitzien dan u gewend bent.

Dit jaar is er geen zomernota aan u voorgelegd. Hiervoor in de plaats krijgt u in Q4-2024 een slotwijziging over 2024. Hierin zullen geen posten zitten met een structureel effect.

De komende jaren staan ook nog veel plannen en uitvoering voor grote integrale verbetering van de fysieke leefomgeving op de planning. Hiervoor zijn reserves ingericht, desalniettemin blijven wij als College steeds uw aandacht vragen voor het zorgvuldig blijven omgaan met onze financiën.

Met deze begroting denken wij u een heldere en transparante weergave te geven van het te voeren beleid.

Namens het College van B en W van de gemeente Blaricum,

Anne-Marie Kennis
Wethouder financiën

Leeswijzer

De programmabegroting 2025 is opgesteld met de nieuwe uniforme programma- en productenstructuur welke vanaf het boekjaar 2025 wordt gebruikt voor alle BEL-gemeenten. De programmabegroting bestaat uit de begroting in één oogopslag, de beleidsbegroting en de financiële begroting. Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen in euro's en afgerond op hele getallen. Door deze afronding kan een optelverschil ontstaan. Duiding 'resultaat' in de financiële tabellen:

Bedrag + : resultaat is negatief (verlies) méér uitgaven of minder inkomsten dan begroot

Bedrag - : resultaat is positief (winst) minder uitgaven of méér inkomsten dan begroot

Hieronder worden kort de verschillende onderdelen van de programmabegroting beschreven.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

1. Programmaplan

In het programmaplan gaan we per programma in op visie. Hierna wordt per product ingegaan op de speerpunten, de doelstellingen (wat willen we bereiken en op welke wijze we dit willen bereiken), de eventuele beleidsindicatoren, de bijdrage van de verbonden partijen en wat het mag kosten.

2. Paragrafen

In de paragrafen zijn de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen met een groot financieel belang, die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een kort overzicht. Om zo de raad voldoende inzicht te geven. Zij geven een dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

Financiële begroting

De financiële begroting bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie.

3. Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van de baten en lasten bestaat uit de meerjarenraming 2025-2028 waarmee inzicht wordt gegeven van de totale baten en lasten per programma. Ook zijn de incidentele baten en lasten, de structurele mutaties in de reserves en de analyse op het structureel en reëel evenwicht van de begroting gepresenteerd.

4. Uiteenzetting van de financiële positie

Dit onderdeel bestaat uit de meerjarige geprognosticeerde balans, de investeringsplanning, een overzicht van de reserves en voorzieningen en tot slot het overzicht van het EMU-saldo.

Portefeuilleverdeling

Het college van burgemeester en wethouders (B&W) is het dagelijks bestuur van de gemeente. Ook zorgt het college voor het uitvoeren van landelijke regelingen, het zogenaamde medebewind. Als dagelijks bestuur is het college van B&W de eerst verantwoordelijke instantie voor de financiën van de gemeente.

De gemeente Blaricum telt drie wethouders. De burgemeester en de wethouders zijn verantwoordelijk voor een aantal bestuurlijke taken en hebben ieder een eigen portefeuille die is gekoppeld aan de verschillende programma's in de begroting.

Burgemeester B.M. de Reijke

Mevrouw B.M. (Barbara) de Reijke is 8 februari 2023 benoemd als burgemeester van Blaricum

Portefeuille

- Algemene bestuurlijke zaken
  - Kabinetszaken, algemene juridische zaken, burgerzaken, representatie
- Openbare orde en veiligheid
  - Politie, brandweer en rampenbestrijding
  - Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
- Evenementen- en horecaverunningen
- Kunst en cultuur
- Agrarische zaken

Wethouder mevrouw. A.M. Kennis

Mevrouw A.M. (Anne-Marie) Kennis is 24 mei 2022 benoemd als wethouder en is 1e locoburgemeester.

Portefeuille

- Financiën
- Ruimtelijke ordening
- Omgevingswet
- Volkshuisvesting
- Wonen
- Grondzaken en vastgoed
- Begraafplaats
- Monumenten/erfgoed
- Bestuurslid BEL Combinatie
- Belastingen

Projecten

- Integrale reconstructie Bijvanck
- HOV
- Huisvesting statushouders

Wethouder de heer F.C. Cornelis

De heer F.C. (Frans) Cornelis is 24 mei 2022 benoemd als wethouder en is 2^e locoburgemeester.

Portefeuille

- Openbare ruimte:
  - Wegen
  - Groen
  - Speeltuinen
- Vergunningen en handhaving
- ICT/Communicatie/dienstverlening
- Inwonersparticipatie
- Verkeer en vervoer
- Milieu en duurzaamheid
- Economische zaken

Projecten

- Bouwvenen
- Le Coultrereef
- Centrumplan/autoluw maken

Wethouder mevrouw J.M.G. Lanphen

Mevrouw J.M.G. (Joke) Lanphen is 24 mei 2022 benoemd als wethouder en is 3^e locoburgemeester.

Portefeuille

- Sociaal Domein (HBEL):
  - WMO/jeugdzorg
  - Welzijn/buurthuizen
- Participatiewet
- Volksgezondheid
- Dierenwelzijn
- Onderwijs
- Sport
- Subsidies
- Buurtsportcoaches, JOGG
- Natuur, water en landschap
- Recreatie en toerisme
- Asiel en Oekraïne opvang

Begroting in één oogopslag

Begroting in één oogopslag

Financiële begroting in één oogopslag

Meerjarenperspectief

De begroting 2025 is sluitend met een voordelig saldo van circa 0,7 miljoen euro. Dit resultaat is een optelling van de huidige meerjarenbegroting zoals opgenomen in de programmabegroting 2024, de effecten van het collegeprogramma en tot slot de nieuwe mutaties die zijn toegelicht in dit nieuwe begrotingsdocument.

De begrotingsjaren 2026-2028 zijn niet structureel sluitend. Hoofdzakelijk komt dit door de forse kostentoeename in het sociaal domein. De (structurele) toename in het sociaal domein bedraagt 1,114 miljoen (jeugd)zorg en 0,430 miljoen apparaatskosten HBEL.

Naast de kostenstijging in het sociaal domein zien we verder de volgende grote ontwikkelingen die bijdragen aan het niet sluitend krijgen van de meerjarenbegroting.

Meicirculaire 2024

In de begroting 2025 zijn de ontwikkelingen uit de meicirculaire 2024 verwerkt. De meicirculaire bevat informatie over de nieuwe financieringssysteem vanaf 2024, een incidentele compensatie, het schrappen van de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, een aantal taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen. Dit heeft een positief effect op het meerjarenperspectief. In onderstaand overzicht is meerjarig het verloop van de meicirculaire weergegeven.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Meicirculaire 2024	-1.064.000	-1.561.000	-1.620.000	-1.727.000
TOTAAL	-1.064.000	-1.561.000	-1.620.000	-1.727.000

Dienstverleningsovereenkomst BEL Combinatie 2025

De bijdrage aan de BEL Combinatie is gestegen. Zoals opgenomen in de begroting 2025 van de BEL Combinatie is de bijdrage voor Blaricum gestegen van € 8,7 mln. in 2025 naar afgerond € 9,6 mln.

Loon- & prijscompensatie

De jaarlijkse loon- en prijscompensatie van de gemeente bedraagt totaal 0,364 miljoen euro. De prijsstijging is conform het vastgestelde indexeringspercentage van 3% (0,194 miljoen). Het overige deel (0,170 miljoen) betreft de loonstijging van ambtenaren, college- en raadsleden en is conform CAO.

Actualisatie investeringen 2025 - 2028

De investeringsplanning is geactualiseerd waardoor investeringen in tijd zijn doorgeschoven. Dit leidt in 2025 tot lagere kapitaallasten van totaal 0,3 miljoen. Vanaf 2028 nemen de kapitaallasten weer toe i.v.m. het toevoegen van nieuwe investeringen.

Regio Gooi en Vechtstreek

De jaarlijkse bijdrage stijgt met ca. 0,386 miljoen. Forse stijgingen zijn er bij de GAD, de GGD en Vervoer. Omdat de kostenstijging voor de GAD wordt gedekt door de afvalstoffenheffing, is de uiteindelijke stijging ten laste van het resultaat 0,257 miljoen.

Treasury

Onder andere door het (verplichte) schatkistbankieren verwachten wij een renteresultaat in 2025 (0,226 miljoen). Dit heeft een positief effect op het meerjarenperspectief.

Overige ontwikkelingen

De overige ontwikkelingen (> 10.000,-) zijn op programmaniveau toegelicht. In onderstaand overzicht is de opbouw van de begroting 2025 en het meerjarenperspectief weergegeven.

Meerjarenperspectief 2025-2028	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Meerjarenbegroting 2024-2027	-2.420.111	-665.720	-391.651	-391.651
Ontwikkelingen 2025 - 2028	1.725.630	919.783	710.023	1.009.478
Meerjarenperspectief 2025-2028	-694.481	254.063	318.372	617.827

Structureel en reëel evenwicht

De begroting dient structureel en reëel in evenwicht te zijn (art. 189 Gemeentewet). Een begroting is structureel sluitend wanneer de structurele en éénmalige uitgaven in evenwicht zijn met de daar tegenover staande structurele en éénmalige inkomsten. De gemeenteraad ziet erop toe dat de begroting in evenwicht is en kan hiervan afwijken indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Indien dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat.

Het structureel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft moet op termijn positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten). In 2025 is op basis van de raming sprake van een positief saldo. De begrotingsjaren 2026-2028 zijn niet structureel sluitend.

Berekening structureel begrotingssaldo	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Geraamd resultaat (na mutatie reserves)	-694.481	254.063	318.372	617.827
Incidentele lasten (-/-)	-632.442	-10.000	-	-
Incidentele baten (+)	98.228	-27.810	-	-
Incidentele toevoegingen reserves (-/-)	-	-	-	-
Incidentele onttrekkingen reserves (+)	131.896	176.616	127.023	-
Structureel saldo begroting	-1.096.799	392.869	445.395	617.827
Structureel evenwicht?	Ja	Nee	Nee	Nee

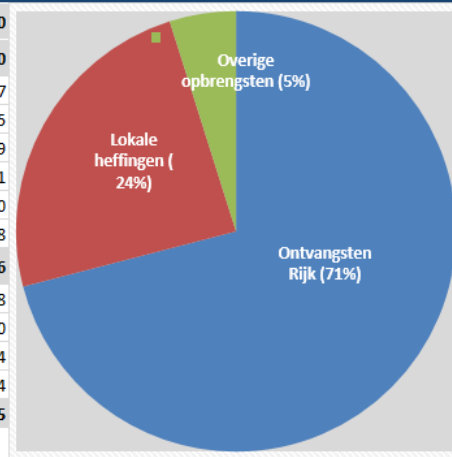
Opbrengsten en kosten

De totale opbrengsten (baten) van de gemeente Blaricum bedragen 42,1 miljoen. Voor een groot deel van deze opbrengsten mag de gemeente zelf bepalen waar zij het geld aan uitgeeft. Dit zijn de vrij besteedbare middelen die bestaan uit de gemeentelijke belastingen, de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de overige eigen inkomsten.

Daarnaast ligt voor een deel van de opbrengsten vast waar de gemeente het geld aan uit moet geven. Daarvan is sprake bij de heffingen die bedoeld zijn om bepaalde gemeentelijke taken van te kunnen betalen. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing, de afvalstoffenheffing maar ook de leges voor paspoorten en rijbewijzen. De heffingen mogen niet meer opbrengen dan de taken kosten, oftewel de gemeente mag hier geen winst op maken.

Ten slotte ontvangt de gemeente specifieke uitkeringen die enkel uitgegeven mogen worden aan specifieke taken zoals onderwijsachterstand. Als de gemeente hiervan geld overhoudt moet zij dit terugbetalen aan het Rijk. Voor de gemeente Blaricum zijn de inkomsten voor het begrotingsjaar 2025 als volgt opgebouwd:

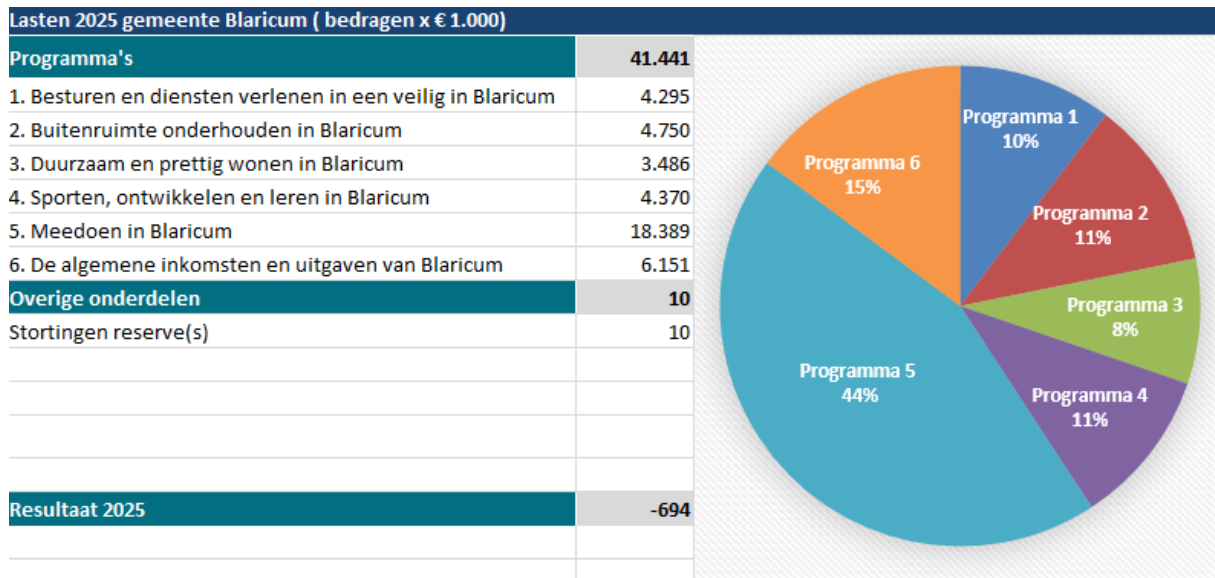
Opbrengsten 2025 gemeente Blaricum (bedragen x € 1.000)	
Ontvangsten Rijk	29.910
Lokale heffingen	10.180
Onroerende zaakbelasting (OZB)	5.597
Afvalstoffenheffing	1.845
Rioolheffing	1.409
Leges omgevingsvergunning	751
Precariobelasting	0
Overige leges en heffingen	578
Overige inkomsten	2.056
Onttrekkingen reserve(s)	728
Pachten en huren	320
Rente en dividenden	784
Overige inkomsten	224
Totale inkomsten	42.145

Het grootste deel van de opbrengsten bestaat uit ontvangsten van het Rijk (71%) en komen uit het gemeentefonds. De overige ontvangsten vanuit het Rijk betreft geld voor specifieke doeluitkeringen. 24% van de opbrengsten bestaan uit de lokale heffingen (zoals de inkomsten uit de onroerendezaakbelasting). De hierna nog resterende inkomsten bedragen zo'n 5% van de totale inkomsten.

Kosten gemeente Blaricum

De totale kosten (lasten) van de gemeente Blaricum bedragen circa 41,5 miljoen. De uitgaven zijn zeer divers en bestaan bijvoorbeeld uit groenonderhoud, afschrijving van investeringen, subsidies en bijdragen, salariskosten en de kosten van de uitvoeringsorganisatie (BEL Combinatie). In het overzicht van de uitgaven zijn per programma de totale kosten gepresenteerd. Voor de gemeente Blaricum zijn de uitgaven voor begrotingsjaar 2025 als volgt opgebouwd:

Grotendeels van de kosten wordt in het programma "Meedoen in Blaricum" gemaakt (44%). Onderdeel van dit programma is het sociaal domein. Tot het Sociaal Domein behoort alles wat te maken heeft met zorg en ondersteuning van burgers met een hulpvraag. Daarbij gaat het om jongeren, ouderen, mensen met een beperking (fysiek, verstandelijk of psychisch) en mensen die moeilijk aan werk kunnen komen of die werkloos zijn geworden.

Ook binnen het programma "De algemene inkomsten en uitgaven van Blaricum" vinden relatief veel uitgaven plaats (15%). Dit betreft voor het merendeel de uitvoeringskosten van de BEL Combinatie. Voor een gedetailleerd overzicht van alle gemeentelijke uitgaven per programma (taakveldniveau) wordt verwezen naar de bijlagen.

Beleidsbegroting

1. Programmaplan

In het programmaplan gaan we per programma en per product in op de maatschappelijke effecten en de manier waarop we die effecten willen verwezenlijken. Dit wordt gedaan aan de hand van de drie W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Op Welke wijze willen we dit bereiken?
- Wat mag het kosten?

Per programma zijn hiervoor indicatoren opgesteld. De verplichte beleidsindicatoren zijn in het volgende hoofdstuk verzameld. De drie BEL-gemeenten worden naast elkaar gepresenteerd.

Opzet programmaplan

De opbouw per programma is als volgt:

- Visie;
- Speerpunten, doelstellingen en niet verplichte beleidsindicatoren en servicenormen (indien van toepassing) per product;
- Betrokkenheid verbonden partij om de doelstelling(en) te realiseren;
- Wat mag het kosten per product en een toelichting op verschil van de begroting 2024 ten opzichte van de begroting 2025.

Uitgangspunten

Uitkering gemeentefonds

In de raming is de algemene uitkering tot en met de Meicirculaire 2024 van het gemeentefonds verwerkt.

Nieuwe programma-indeling

De begroting 2025 is het eerste P&C document die de BEL-gemeenten volgens de nieuwe programma-indeling presenteren. Hierdoor kan de begroting er op onderdelen anders uitzien.

Financiële ontwikkelingen (>€ 10.000,-)

Voor alle drie de BEL-gemeenten zijn de financiële ontwikkelingen boven de € 10.000,- toegelicht.

Salarissen

De salarissen zijn conform CAO verwerkt. In onderstaand overzicht is een korte samenvatting van de procentuele stijging weergegeven.

Ambtelijke organisatie (cao-akkoord 2024):

- Stijging 4,25% vanaf januari 2024 (cao)
- Stijging 1,75% vanaf oktober 2024 (cao)
- Stijging 4,00% vanaf april 2025 (prognose)

College van B&W en gemeenteraad (Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers):

- Stijging 8,5% vanaf 1 juli 2024 (cao)

Inflatiecorrectie 2025

Deze is berekend op 3%.

Verplichte beleidsindicatoren

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn gemeenten verplicht om per programma de beoogde en gerealiseerde maatschappelijke effecten van de verschillende programma's toe te lichten aan de hand van zogenaamde beleidsindicatoren. Deze indicatoren zijn in de begroting 2025 opgenomen in één totaaloverzicht. De indicatoren zijn daarom niet opnieuw opgenomen in de programma's. Op de website www.waarstaatjegemeente.nl zijn de meest recente gegevens te raadplegen.

Taakveld 0 Bestuur en ondersteuning									
#	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Nederland	Meet-moment	Bron
1	-	0.0	Formatie	0,60	1,35	0,26			Eigen gegevens
2	-	0.0	Bezetting	0,58	1,31	0,2			Eigen gegevens
3	-	0.0	Apparaatskosten	450	532	537			Eigen gegevens
4	-	0.0	Externe inhuur	12%	6%	13%			Eigen gegevens
5	-	0.0	Overhead	16%	16%	16%			Eigen gegevens

Toelichting beleidsindicatoren

- Het aantal fte per 1.000 inwoners.
- De bezetting in aantal fte per 1.000 inwoners.
- De apparaatskosten per inwoner.
- De kosten van externe inhuur als % van het totaal van de loonsom en de totale kosten van inhuur externen.
- Percentage van de totale lasten.

Taakveld 1 Veiligheid									
#	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Nederland	Meet-moment	Bron
6	3.1	1.2	Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	3,5	5,7	11,8	8,7	2023	Stichting Halt
8	3.1	1.2	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	0,0	0,5	1,3	2,5	2023	CBS - diefstallen
9	3.1	1.2	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,0	2,1	2,6	4,3	2023	CBS - criminaliteit
10	3.1	1.2	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2,4	1,0	3,0	1,3	2023	CBS - diefstallen
11	3.1	1.2	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	4,4	3,6	5,1	5,8	2023	CBS - criminaliteit

Toelichting beleidsindicatoren

- Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongeren en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
- Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
  - Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
  - Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
  - Het aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel, worden deze 2 delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Taakveld 3- Economie									
#	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Nederland	Meet-moment	Bron
14	10	3.1	Functiemenging in percentage	45,6%	48,1%	47,2%	54,2%	2023	CBS-BAG/LISA
16	10	3.1	Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners	237,1	256,2	292,1	181,8	2023	LISA

Toelichting beleidsindicatoren

- 14 De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
- 16 Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Taakveld 4 - Onderwijs									
#	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Nederland	Meet-moment	Bron
17	5.4	4.3	Absoluut verzuim	0	0	0	4,2	2022	DUO / Ingrado
18	5.4	4.3	Relatief verzuim	20,6	28,7	26,0	27,2	2023	DUO / Ingrado
19	5.4	4.3	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	1,6%	1,7%	1,7%	2,4%	2023	DUO / Ingrado

Toelichting beleidsindicatoren

- 17 Het aantal leerplichtigen of kwalificatieplichtingen dat niet staat ingeschreven op een school of instelling, per 1.000 leerlingen. Periode aanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017-2018'.
- 18 Een jongere staat wel ingeschreven op een school, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. Periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017-2018'. Per 1.000 leerlingen.
- 19 Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12-23 jaar) dat voortijdig, d.w.z. zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Periode aanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017-2018'.

Taakveld 5 - Sport, cultuur en recreatie									
#	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Nederland	Meet-moment	Bron
20	6.2	5.1	Percentage niet-wekelijkse sporters	34,8%	38,4%	38,2%	46,4%	2022	CBS/RIVM

Toelichting beleidsindicatoren

- 20 Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder.
Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens 1 x per week aan sport doet.

Taakveld 6 - Sociaal Domein									
#	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Nederland	Meet-moment	Bron
21	7.3	6.5	Banen	644,1	641,3	793,4	836,6	2023	LISA
22	7.3	6	Jongeren met een delict voor de rechter	1%	x	x	1%	2022	CBS - jeugd
23	7.3	6.3	Kinderen in uitkeringsgezin	3,0%	3,0%	2,0%	6%	2022	CBS - jeugd
24	7.3	6.3	Netto arbeidsparticipatie	71,9%	75,0%	70,0%	73,1%	2023	CBS - arbeidsdeelname
26	7.3	6.3	Percentage werkloze jongeren	x	x	x	1%	2022	CBS - jeugd
27	7.3	6.3	Personen met een bijstandsuitkering*	167,0	143,2	148,1	344,8	2023	CBS - participatiewet
28	7.3	6.3	Lopende re-integratievoorzieningen*	114,3	100,5	81,1	191,5	2023	CBS - participatiewet
29	7.3	6.72	Jongeren met jeugdhulp	12,2%	13,2%	12,8%	13,5%	2023	CBS - jeugd
30	7.4	6.72	Jongeren met jeugdbescherming	0,3%	1,0%	0,4%	1,1%	2023	CBS - jeugd
31	7.4	6.72	Jongeren met jeugdreclassering	x	x	x	0,3%	2023	CBS - jeugd
32	7.3	6.71	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO*	460	430	590	700	2023	CBS - mon.SD/WMO

* eenheidsmaatstaf gewijzigd van 1.000 inwoners naar nu 10.000 inwoners.

Toelichting beleidsindicatoren

- 21 Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.

23 Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal 1 lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens o.g.v. de Wet werk en bijstand (tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 verstaan.

24 Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking.

26 Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.

27 Het aantal personen met een uitkering o.g.v. de Wet werk en bijstand (t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

28 Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

29 Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere of opvoedingsproblemen van de ouders.

30 Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

31 Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 t/m 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringsmedewerker om te voorkomen dat hij/zij opnieuw de fout ingaat. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

32 Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Taakveld 7 - Volksgezondheid en milieu									
#	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Nederland	Meet-moment	Bron
33	9	7.3	Omvang huishoudelijk restafval	146,8	112,5	146,9	147,7	2022	CBS - stat.hh afval
34	9	7.0	Percentage hernieuwbare elektriciteit	12,0%	42,1%	3,6%	41,3%	2022	RWS - klimaatmon.

Toelichting beleidsindicatoren

33 Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg. per inwoner).

34 Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Taakveld 8 - Vhrosv									
#	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Nederland	Meet-moment	Bron
35	8	8.3	WOZ-waarde woningen	€ 858	€ 526	€ 888	€ 379	2024	CBS - stat.WOZ
36	8	8.3	Nieuwbouw woningen	1,1	43,4	2,6	9,1	2023	BAG-ABFresearch
37	8	8.3	Demografische druk	100,4%	79,6%	113,1%	70,4%	2024	CBS - stat.bevolking
38	8	8.0	Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 1.320	€ 991	€ 1.438	x	2024	COELO
39	8	8.0	Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 1.522	€ 1.256	€ 1.684	x	2024	COELO

Toelichting beleidsindicatoren

35 De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

36 Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

37 De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

38 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

39 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Programma 1 Besturen en diensten verlenen in een veilig Blaricum

Visie

1.1 Burgerzaken en dienstverlening

We streven naar 100% digitale dienstverlening met oog voor de inwoners die dat niet kunnen. Vanuit onze missie dat we dichtbij onze inwoners staan is onze visie dat we juist die producten digitaal aan moeten bieden waarvan inwoners vinden dat ze dit zelfstandig moeten kunnen aanvragen. Dienstverlening op locatie(s) of zelfs bij mensen thuis zou een optie kunnen zijn, ook voor diegene die geen digitale middelen hebben of niet in staat zijn hiermee te werken.

We leggen de lat voor onze dienstverlening hoog. De kernwoorden hierbij zijn: transparant, verbindend, ondersteunend, eenvoudig en betrouwbaar. We meten onze resultaten aan de hand van landelijke kwaliteits- en servicenormen. Denk aan “Waar staat je gemeente” en het VNG kwaliteitshandvest. Taalgebruik moet begrijpelijk zijn voor alle inwoners.

1.2 Bestuurszaken

De gemeente Blaricum blijft zelfstandig. De beste garantie om de zelfstandigheid te behouden ligt in de eerste plaats in een krachtig bestuur en gezonde financiële huishouding. Onze gemeente heeft veel baat bij een sterke regio en we werken graag samen binnen meerdere gemeenschappelijke regelingen, waaronder de samenwerking tussen met Huizen en de BEL-gemeenten (HBEL).

Met name de samenwerking als BEL-gemeenten vinden wij van groot belang. Samenwerken zit in onze genen. Daarom hechten wij eraan om ons ook de komende jaren te committeren aan de BEL-samenwerking. De BEL Combinatie zien wij dan ook als “onze” organisatie. Het blijven investeren in, en waar nodig versterken van deze organisatie vinden wij zeer belangrijk. Hierdoor zorgen wij ervoor dat onze ambities gerealiseerd kunnen worden.

We willen inwoners meer ruimte geven voor eigen initiatieven en participatie omdat onder hen veel expertise aanwezig is die we goed kunnen gebruiken. Inwonersparticipatie is een heel belangrijk onderdeel van de democratie. Ook jongeren willen we graag hierbij betrekken.

1.3 Openbare orde en veiligheid/Boa's

De veiligheid van onze gemeente is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, ondernemers, politie en de gemeente. Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat het in onze gemeente veilig blijft om te wonen, werken, ondernemen, recreëren en verblijven. Als er toch ergens onveilige situaties ontstaan dan pakken we dat direct op. Of het nu op straat is of achter de voordeur, online of offline. Tegelijkertijd groeit en bloeit onze gemeente. Daarom investeren we fors in veiligheid. We zetten in op een verbeterd veiligheidsgevoel door preventie en het aanpakken van problemen. Waar nodig treden we handhavend op. De gemeente werkt hiervoor intensief samen met haar (veiligheids)partners. We werken integraal, in de zin dat ons beleid zich richt op het sociale-, fysieke- en het veiligheidsdomein. Ook werken we verder aan de resultaatgerichte inzet van onze handhavers, onder andere door het bijhouden van een hotspotlijst waardoor wij op de hottimes (tijdstip) op de hotspots (locatie) aanwezig kunnen zijn.

Onze inwoners moeten zich veilig voelen in Blaricum, zowel om veilig te kunnen wonen als een goede en tijdige bereikbaarheid ingeval van calamiteiten zoals brand. Dat betekent behoud van eigen wijkagenten, voldoende BOA-capaciteit, behouden van de eigen vrijwillige brandweer met een eigen brandweerkazerne en voldoende uitgerust om slagvaardig te opereren.

1.1 Burgerzaken en dienstverlening

We voeren het Programma Dienstverlening uit. Steeds meer diensten en producten zullen digitaal worden aangeboden. Insteek is digitaal waar het kan maatwerk daar waar nodig. In 2025 zullen we de adresonderzoeken intensiveren waarbij er structureel aandacht wordt besteed aan de leegstand en adresfraude.

Het aantal servicenormen zal in 2025 worden uitgebreid en via de website worden gecommuniceerd wat de resultaten zijn. We gaan gebruik maken van de Hostmanship-filosofie om zo onze klantvriendelijke dienstverlening te vergroten

Speerpunten: ?

Burgerzaken

Voor team publiek gelden de volgende speerpunten/ ontwikkelingen in 2025:

- Steeds meer diensten en producten zullen digitaal worden aangeboden. Insteek is digitaal waar het kan maatwerk daar waar nodig.
- In 2025 zullen we de adresonderzoeken intensiveren waarbij er structureel aandacht wordt besteed aan de leegstand en adresfraude.
- Het aantal servicenormen zal in 2025 worden uitgebreid en via de website worden gecommuniceerd wat de resultaten zijn.
- We gaan gebruik maken van de Hostmanship-filosofie om zo onze klantvriendelijke dienstverlening te vergroten.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
1.1.1	Verbeteren van de dienstverlening en communicatie met de bewoners	1.1.1.1	We willen een goede communicatie met bewoners en ondernemers. We zijn goed bereikbaar en beschikbaar, en monitoren dat ook. Medewerkers zijn door middel van training nog meer in staat om de vraag achter de vraag te destilleren in contact met de inwoner.
		1.1.1.2	We willen de kwaliteit van onze dienstverlening blijven verbeteren via diverse kanalen, met als leidraad het handvest overheid-burger. Digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet. Medewerkers weten de benodigde informatie te vinden en verbeterpunten te signaleren. Een onderdeel daarvan is het opleiden van de medewerkers Frontoffice en het toetsen en herschrijven van bestaande procedures.
		1.1.1.3	We gaan gebruik maken van de Hostmanship-filosofie. In workshops (brainstormsessies) gaan we de Hostmanship-filosofie introduceren. Tijdens die sessies zoemen we dieper in op de verschillende pijlers en laden we de begrippen die daarbij horen.
		1.1.1.4	De gemeente behoort adequaat, consequent en correct zaken af te handelen. Hiervoor zijn servicenormen ontwikkeld die vanaf 2022 gerapporteerd worden aan het Management Team en aan de Raad bij de zomernota en bij de jaarstukken. Communicatie, informatie en data zijn betrouwbaar, transparant en begrijpelijk. De uitkomsten van de

			meetwaardes service normen en MOR meldingen zijn een toets en sturingselement voor onze dienstverlening.
		1.1.1.5	We passen ons taalgebruik aan naar begrijpelijk, formuleren worden simpeler en begrijpelijk gemaakt via het project "Communiceren met impact".
1.1.2	Data in de Basisregistratie Personen (BRP) is structureel van hoge kwaliteit.	1.1.2.1	Maandelijks wordt de BRP onderworpen aan een wettelijk verplichte controle vanuit de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) en waar nodig verbeterd.
		1.1.2.2	Jaarlijks worden de BRP en het reisdocumenten uitvoeringsproces onderworpen aan een zelfevaluatie. Inhoud, proces en privacy worden gecontroleerd en geactualiseerd. We zorgen voor kennisoverdracht bij de medewerkers en bieden ruimte voor vakinhoudelijke trainingen.
		1.1.2.3	We ontwikkelen een aanpak voor identiteitsfraude, ter voorkoming van het gebruik van de identiteit van een inwoner door criminelen. We gaan zorgen voor inzet van ondersteunende apparatuur en herhaal trainingen.
		1.1.2.4	We implementeren een werkproces adresonderzoek, door samenwerking met partners om hiermee adresfraude terug te dringen. Een gekoppeld onderdeel is de leegstand aanpak.
1.1.3	Het digitaliseren van producten (daar waar mogelijk) verbeteren.	1.1.3.1	De mogelijkheden van iBurgerzaken worden gemonitord, om de digitale dienstverlening te blijven bevorderen.

Beleidsindicatoren

Indicatoren *)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Publiek en Dienstverlening			
De klanttevredenheid is stabiel of neemt bij voorkeur jaarlijks toe.	6,9	7,0	7,0
Als u ons belt, staan wij u binnen 30 seconden te woord.	72%	75%	75%
U wordt maximaal 2 keer doorverbonden. Als de betreffende medewerker niet direct telefonisch bereikbaar is, wordt een terugbelafsprake gemaakt die wordt nagekomen binnen 2 werkdagen.	98%	100%	100%
Aan onze balie hoeft u gemiddeld niet langer dan 5 minuten te wachten.	100%	100%	100%
Digitaal bestelde en betaalde producten ontvangt u binnen 5 werkdagen.	nmb	90%	90%
Binnen 2 weken na ontvangst van uw melding over het onderhoud van de openbare ruimte melden wij wat er gebeurd is met uw melding.	94,6%	95%	95%

1.2 Bestuurszaken

Speerpunten:

Inwonersparticipatie

In 2024 is er een participatienota opgesteld. Dit komt voort uit de wens van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren om gezamenlijk een nieuw participatiebeleid te ontwikkelen. Daarbij spelen diverse zaken een rol: maatschappelijke ontwikkelingen, de invoering van de Omgevingswet en de college- en coalitieakkoorden van de drie gemeenten. De participatienota biedt kaders en richtlijnen voor participatie in de gemeente. De manier waarop de gemeente de samenleving betreft bij hun plannen, projecten en beleid staat in deze nota centraal.

De doorontwikkeling hiervan is een continue proces dat ook in 2025 in verschillende facetten zijn beslag krijgt. De gemeentelijke organisatie (medewerkers en bestuur) zijn in staat om inwonersparticipatie op een doeltreffende manier in te zetten binnen oriënterende fasen, besluitvormings-, uitvoeringstrajecten en projecten. We werken met verschillende participatie- en communicatie-instrumenten en zetten deze zo goed mogelijk in. We dragen bij aan verkleining van de afstand tussen inwoners en gemeente/bestuur en benutten het potentieel in de samenleving.

Realisatie coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma college 2022 - 2026

Na de verkiezingen in 2022 is een coalitieakkoord gesloten. Vervolgens is een uitvoeringsprogramma 2022 - 2026 door het college opgesteld om alle punten uit dit akkoord de komende jaren te kunnen realiseren. De doelstellingen en activiteiten uit dit programma zijn opgenomen in de verschillende programma's binnen de begroting. Ook heeft een financiële vertaling van het programma plaatsgevonden die zijn beslag heeft gekregen in deze begroting. Diverse doelstellingen en activiteiten zijn doorlopend tot en met 2026, sommige activiteiten worden in de verschillende programma's ingepland voor bepaalde jaarschijven.

Het jaar 2025 is het laatste volle jaar waarin uitvoering gegeven wordt aan uitvoering en afronding van het collegeprogramma. Ook wordt volop gewerkt aan veel andere projecten. We streven er naar zoveel mogelijk te realiseren en tot uitvoering te brengen in 2025, zodat dit kan worden afgerond voor de verkiezingen in 2026.

Daarbij is het van belang om de organisatie op voldoende sterkte te krijgen en ook te houden, wat investeringen vergt vanuit de drie gemeenten. Verder is het van belang om de inwoners goed en tijdig te betrekken, hun input is van belang voor draagvlak voor de realisatie van onze plannen en doorlopende ontwikkeling van Blaricum.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
1.2.1	Realiseren van onze ambities als zelfstandige gemeente, in samenwerking met onze partners.	1.2.1.1	In stand houden en blijven investeren in BEL-samenwerking en BEL Combinatie.
		1.2.1.2	Actief participeren in regionale samenwerkingsverbanden zoals Regio Gooi en Vechtstreek en de MRA, zowel bestuurlijk als ambtelijk.
1.2.2	Wij willen een duale bestuurscultuur waarin iedere raadsfractie tot zijn recht kan komen. Gelijke behandeling van en informatievoorziening aan alle fracties.	1.2.2.1	Het functioneren van het dualisme verbeteren.
1.2.3	We willen inwoners meer ruimte geven voor eigen initiatieven en participatie omdat onder hen veel expertise aanwezig is die we goed kunnen gebruiken	1.2.3.1	Uitvoering geven aan de Participatienota 2024 Om inwoners en ondernemers nog beter te betrekken maken we gebruik van een nieuw participatieplatform "Onsblaricum.nl" waarbij belanghebbenden laagdrempelig mee kunnen denken over gemeentelijke projecten. Een online

			participatieplatform is een krachtige aanvulling op de tot nu toe vaak gebruikte instrumenten waarmee we meeren andere groepen inwoners snel en op verschillende manieren kunnen betrekken. Het platform is bedoeld voor plannen, projecten en beleidstrajecten van het college / de gemeente en wordt beheerd door de BEL Combinatie. Een online participatieplatform biedt verschillende manieren van interactie, zoals het geven van reacties, het liken van voorstellen, het plaatsen van een punt op de kaart, stemmen voor voorstellen, waarderen van voorstellen, een flitspeiling of langere enquête en het verzamelen van ideeën. We zetten het in als instrument in aanvulling op andere vormen van participatie zoals fysieke inwonersbijeenkomsten en het inwonerspanel. Per onderwerp bekijken we welke mix van instrumenten optimaal is. Als we samenwerken met externe bureaus gebruiken zij ook het platform van onze gemeente. De kosten bedragen € 2.000 per jaar.
		1.2.3.2	Vast inwonerspanel, regelmatig huis-aan-huispeilingen en enquêtes houden (2-4 per jaar)
		1.2.3.3	Meer gebruik maken van buurten/of wijkverenigingen, mogelijk ook middels wijk facebookgroepen, WhatsAppgroepen en/of buurtpreventieverenigingen.
		1.2.3.4	Burgemeester, wethouders en raadsleden zijn zichtbaar in onze dorpsdelen en spreken met inwoners en belangengroepen.

1.3 Openbare orde en veiligheid

Speerpunten:

Ondermijnende criminaliteit

Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit is veelal “onzichtbaar” en sluipend. De aanpak van deze criminaliteit vraagt om een integrale samenwerking. De samenwerking heeft de laatste jaren veel opgeleverd aan informatie, structuren en beeld. Deze ontwikkeling moet de komende periode worden doorgezet om in gezamenlijkheid deze vorm van zware criminaliteit en geweld in te dammen en te verstoren. Ondermijnende criminaliteit maakt gebruik van legale structuren en probeert het gezag van de overheid te ondermijnen. Soms komt bij dit soort criminaliteit ook intimidatie, bedreiging en afpersing kijken van zowel omwonenden als vertegenwoordigers van de overheid. In de komende jaren willen we meer inzetten op regionale samenwerking zodat gebruik kan worden gemaakt van elkaars expertise en inzet. Een voorbeeld hiervan is deelname aan het Bibob Expertise Team en het onderzoek naar een regionaal Bibob Expertise Team (BET). We stellen een plan van aanpak Ondermijning vast en we ontwikkelen een aantal beleidsstukken door. De focus in de aanpak ligt op de regionale thema’s vastgoed en- horeca. Ook plegen we actief inzet op risicolocaties. In het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 staat opgenomen dat er voor jeugd ingezet gaat worden op criminaliteit en het voorkomen van jonge aanwas. Met het Bestuurlijk Interventie Team (BIT) houden we controles waarbij vanuit verschillende disciplines zoals boa’s, politie, belastingdienst en arbeidsinspectie samengewerkt wordt om ondermijnende criminaliteit aan te pakken.

Jeugd: criminaliteit en het voorkomen van jonge aanwas

Met onze partners (Interventieteam HBEL, politie en Versa jongerenwerk) vindt structureel overleg plaats over jeugdoverlast en -criminaliteit. Ook werken de partners samen om jongeren een traject te laten volgen waarin zij zorg en veiligheidskaders krijgen om hen te helpen verder te komen in het leven. Als een lokale persoonsgerichte aanpak (PGA) nodig is, zal de jongere aangemeld worden voor triage. Het Veiligheidshuis wordt betrokken zodra de lokale PGA niet afdoende is. De boa's nemen actief deel aan het signaleringsoverleg

en zijn samen met de politie de oren en ogen van de gemeente. Samen met de jongerenwerker investeren zij in verbinding met de jeugd en zijn zij een van de aanspreekpunten binnen de gemeente.

Digitale criminaliteit

Het dagelijkse leven is in toenemende mate afhankelijk geworden van digitale technologieën. De fysieke en online wereld raakt steeds meer met elkaar verweven. Cybercriminelen benutten deze risico's en kwetsbaarheden. Ook oproepen tot ordeverstoringen vinden vaker plaats in de digitale omgeving. Landelijk daalt de traditionele criminaliteit al jaren, terwijl de digitale criminaliteit, in het bijzonder de horizontale fraude (fraude tussen particulieren onderling) en grensoverschrijdend gedrag, juist toeneemt. De aanpak van digitale onveiligheid (criminaliteit en ordeverstoring) heeft prioriteit. Het doel is om bewustzijn van digitale criminaliteit en de weerbaarheid ertegen te vergroten. Op deze manier willen we de effectiviteit, en hopelijk de omvang ervan, in te perken. De aanpak van digitale onveiligheid en criminaliteit moet net zo normaal worden als de huidige aanpak van de traditionele criminaliteit.

High Impact Crimes (HIC)

High Impact Crimes zijn delicten die grote materiële en/of immateriële schade veroorzaken. Ze hebben een grote impact op slachtoffers, de directe omgeving van de slachtoffers en de samenleving als geheel. Voorbeelden zijn woninginbraken, overvallen, straatroven en mobiel banditisme. Mobiel banditisme is een vorm van internationaal georganiseerde criminaliteit. Het gaat hierbij om rondtrekkende bendes die delicten plegen als babbeltrucs, zakkenrollerij, inbraken, winkel-, en autodiefstal. De leden van deze bendes verblijven in Nederland zonder vaste woon- of verblijfplaats. Dit veiligheidsthema heeft een grote invloed op het veiligheidsgevoel en is geprioriteerd als een thema dat aandacht blijft vragen.

De huidige aanpak continueren we en blijven we monitoren. We zetten repressief in als de situatie hierom vraagt. In onze aanpak staat preventie, samen met (georganiseerde) bewoners, ondernemers, woningcorporaties en andere partners voorop. De gemeente voert regie vanuit een goede informatiepositie en analyse van de cijfers. Op die manier kunnen we (preventieve) maatregelen afstemmen op trends, specifieke locaties en de actuele werkwijze van de daders.

Zorg- en Veiligheid

We intensiveren de verbinding tussen zorg en veiligheid. Er is een structureel overleg Zorg en Veiligheid met relevante partijen op het gebied van zorg (bijvoorbeeld GGZ, sociaal wijkteam) en straf (bijvoorbeeld OM, Reclustering, politie). Dit is vooral bedoeld voor complexere overlast- en criminaliteitsdossiers met doelgroepen waar zowel zorg- als strafmaatregelen moeten worden ingezet om te komen tot een veilige leefsituatie voor zowel de persoon, zijn (gezinssysteem) en de directe woonomgeving.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
1.3.1	Wij zetten in op een veilige en leefbare gemeente met betrokken inwoners en ondernemers. Deze opgave wordt steeds complexer. Wij zetten in op een zichtbaarheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid en zetten in op een verbeterd veiligheidsgevoel door middel van preventie en het aanpakken van problemen. Dit vraagt een integrale aanpak met betrekking tot openbare orde, criminaliteit, overlast, ondermijning en onveilige situaties. Hiervoor zetten we in op preventie, signalering, interventie en handhaving. We sturen aan op voldoende inzet vanuit de eigen organisatie en op een goede samenwerking met de (veiligheids)partners.	1.3.1.1	Uitvoering geven aan het Integrale veiligheidsplan 2023 – 2026
		1.3.1.2	Uitvoering geven aan de uitvoeringsplannen gericht op de prioriteiten Georganiseerde Ondernemende Criminaliteit, Digitale veiligheid, High Impact Crime, Jeugd: criminaliteit en het voorkomen van jonge aanwas.
		1.3.1.3	Uitvoering geven aan het Handhavings- en uitvoeringsprogramma.
		1.3.1.4	Aansluiten bij en invulling geven aan de prioriteiten van de Regionale Veiligheidsstrategie
		1.3.1.5	Monitoren van de implementatie van de uitvoeringsplannen binnen de driehoek en het DVC
		1.3.1.6	High Impact Crimes (HIC) zijn delicten met een grote materiele en/of immateriële schade veroorzaken en welke een grote impact hebben op slachtoffers, de directe omgeving van het slachtoffer en de samenleving als geheel. De huidige aanpak wordt gecontinueerd en blijvend gemonitord. Er wordt zowel preventief als repressief opgetreden samen met (georganiseerde) bewoners (bv BPV's of Whatsapp groepen), ondernemers, woningcorporaties en andere partners.
		1.3.1.7	Vanwege de uitbreiding van het taakveld en prioritering in veiligheidsthema's investeren in extra OOV capaciteit.
		1.3.1.8	Wij onderzoeken de mogelijkheden naar cameratoezicht zowel vast als mobiel bij het Stichtse strand en de toegangswegen.
1.3.2	Wij zorgen voor een vangnet voor onze kwetsbare inwoners.	1.3.2.1	Intensiveren de verbinding tussen Zorg en Veiligheid. Er is structureel overleg met relevante partners over dossier die op het snijvlak complexere overlast- en criminaliteitsdossiers zitten en waarbij sprake is van een doelgroep waar zowel zorg- als strafmaatregelen moeten worden ingezet om te komen tot een veilige leefsituatie voor zowel de persoon, zijn gezinssysteem en de directe omgeving.
		1.3.2.2	Intensiveren van en uitvoering geven aan de persoonsgerichte aanpak voor personen met onbegrepen gedrag in samenwerking binnen het zorg- en veiligheidsdomein.
1.3.3	We bestrijden georganiseerde criminaliteit regionaal en lokaal	1.3.3.1	Het opstellen van een plan van aanpak ondermijning welke loopt naast de doelstellingen vanuit het uitvoeringsplan en het (door)ontwikkelen van bijbehorende beleidsstukken. Waar mogelijk zal er regionaal opgetrokken worden ter voorkoming van een waterbedeffect.
		1.3.3.2	Vergroten van onze slagkracht tegen ondermijnende criminaliteit door deelname aan het bestuurlijk Interventie Team (BIT) en deelname aan een onderzoek naar het oprichten van een regionaal Bibob Expertise Team (BET).
		1.3.3.3	Uitvoering geven aan de aanbevelingen uit het project Jonge Aanwas

		1.3.3.4	Aanpakken van zware woonoverlast op grond van de Wet aanpak woonoverlast door middel van het toepassen van bestuursdwang via de Algemene Plaatselijke Verordening en Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
1.3.4	Wij zetten in op bestrijding van Digitale criminaliteit en focussen ons hierbij onder andere op horizontale fraude en slachtofferschap van ouderen en jongeren.	1.3.4.1	Uitvoering geven aan de regionale aanpak van digitale veiligheid waarbij horizontale fraude (fraude tussen particulieren onderling), alsmede andere vormen van digitaal grensoverschrijdend gedrag centraal staan.
		1.3.4.2	Werken naar een gestructureerde, preventieve aanpak zodat slachtofferschap wordt beperkt. Daarnaast willen we oplossingen bieden bij (potentiële) digitale ordeverstoringen en criminaliteit gericht op senioren, jongeren en mkb'ers.
1.3.5	Wij zetten in op een zichtbare en aanspreekbare boa's die aanwezig op de hotspots (locaties) tijdens de hottimes (tijdstippen)	1.3.5.1	Wij investeren in meer focus te leggen in resultaten bij de aansturing van onze boa's. Hiervoor ontwikkelen wij een dashboard om over actuele informatie te beschikken en hierop te sturen. Daarnaast worden (werk)processen (nader) beschreven. Ook zetten wij in op de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van onze boa's. Dit heeft als doel bij te dragen aan een efficiënte, eenduidige en transparante werkwijze.
		1.3.5.2	De Boa capaciteit blijft gehandhaafd op 3 Fte zodat wij voldoende kunnen inzetten op signaleren en preventieve en repressieve handhaving.
1.3.6	Wij zetten ons in voor een daadkrachtige en slagkrachtige Veiligheidsregio, crisisorganisatie en brandweerorganisatie.	1.3.6.1	Vanuit de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek zijn er vier strategische doelen benoemd die de komende jaren prioriteit hebben. Dit zijn: een veilige leefomgeving, toekomstbestendige crisisbeheersing, toekomst bestendige brandweerzorg en een wendbare organisatie. Deze doelen worden vertaald in een aantal speerpunten. Hierbij kan gedacht worden aan vitale repressie brandweerposten door versterking van informatiemanagement, de doorontwikkeling van planvorming en vakbekwaamheid, het versterkingsprogramma vakbekwame crisisfunctionarissen bevolkingszorg en de uitwerking van het Veiligheidsinformatiecentrum Flevoland/ Gooi en Vechtstreek.
		1.3.6.2	Er wordt in regionaal verband ingezet op specifieke beleidsthema's. Hierbij kan gedacht worden aan het versterken van de veiligheidsregio en de crisisbeheersing, de doorontwikkeling Bevolkingszorg, informatieveiligheid en de transitie van de regionale meldkamer naar Midden- Nederland
		1.3.6.3	Lokaal ligt het accent met name op Opleiden, Trainen, Oefenen en het up to date houden van de crisisorganisatie organisatie. Leden van de regionale en lokale crisisorganisatie dienen zo goed als mogelijk voorbereid te worden op de bestrijding van een ramp of crisis. Het is dan ook van belang om voldoende te oefenen en kennis op te doen. Zowel bestuurlijk als ambtelijk is er budget beschikbaar om te oefenen en te trainen. Zo ontstaat er routine en ervaring die

			nodig is om crises en andere acute (bestuurlijke) issues doeltreffend ter hand te nemen.
		1.3.6.4	Wij zetten ons in voor het behoud van de vrijwillige brandweer.
1.3.7	Evenementen zijn passend en overlast wordt beperkt	1.3.7.1	In 2025 wordt ingezet op het vastleggen van heldere afspraken tussen teams onderling en externe partijen over de afstemming en uitvoering van evenementen. Hierbij kan gedacht worden aan de verdeling in 'wie doet wat' binnen de BEL en hoe wordt het gecoördineerd.

Beleidsindicatoren

Servicenorm 'Vergunningen APV'		Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vergunning Alcoholwet: binnen 8 weken na het indienen van uw aanvraag, nemen wij een beslissing		-	95%	95%
Vergunning Alcoholwet: binnen 16 weken (mits binnen 8 weken na aanvraag met 8 weken verlengd) na het indienen van uw aanvraag, nemen wij een beslissing		-	95%	95%

Servicenorm 'Vergunningen APV'		Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Evenementenvergunning: binnen 8 weken na het indienen van uw aanvraag nemen wij een beslissing		90%	95%	95%

Servicenorm 'Boa taken'		Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Termijnafhandeling MOR-meldingen: binnen 5 dagen na ontvangst worden MOR-meldingen die vallen onder Boa werkzaamheden in behandeling genomen en indiener geïnformeerd.		-	95%	95%
Termijnafhandeling MOR-meldingen: binnen 10 werkdagen na ontvangst worden MOR-meldingen die vallen onder Boa werkzaamheden afgehandeld.		-	80%	90%
Kwaliteit bekeuringen: Uitgeschreven bekeuringen blijven na bezwaar en beroep in stand		-	95%	95%

Betrokkenheid verbonden Partijen

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

De voorbereiding op rampen en crises wordt door de gemeente op regionaal niveau georganiseerd door deelname aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. In deze gemeenschappelijke regeling werken brandweer, geneeskundige hulpdiensten en gemeenten samen om zo effectief mogelijk op te treden wanneer zich een ramp of crisis voordoet. In totaal nemen zes gemeenten (Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren) deel aan deze gemeenschappelijke regeling.

Daarnaast wordt binnen de gemeenschappelijke regeling afgestemd over de regionale en lokale inspanningen in het kader van bevolkingszorg: de gemeentelijke crisisbeheersing. De veiligheidsregio adviseert ook bij de beoordeling van evenementenvergunningen. Ook wordt er sinds 2019 hard gewerkt aan een goede samenwerking met de Veiligheidsregio Flevoland. De samenwerking heeft tot doel een meer doelmatige,

georganiseerde en gecoördineerde preventie en hulpverlening bij ongevallen en rampen in het verzorgingsgebied te bewerkstelligen.

Ontwikkelingen

Een belangrijke ontwikkeling in Gooi en Vechtstreek en Midden-Nederland is de nieuwe gezamenlijke meldkamer Midden-Nederland. In de huidige planning staat dat de nieuwe Meldkamer Midden- Nederland (MKMNL) op 2 april 2025 operationeel moet zijn. Als start voor de inrichting van de MKMNL Brandweer en Crisisbeheersing is in 2016 een businesscase vastgesteld door de drie algemeen besturen. Deze businesscase (BC 2016) dient als gezamenlijk referentiepunt in dit proces. Inmiddels wordt de inrichting van de MKMNL uitgewerkt in een ontwerp dat naar verwachting in december 2024 aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd. Tijdens deze uitwerking wordt ook de financiële component verder uitgewerkt en herijkt.

Voor 2025 zijn er door de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek een aantal beleidsthema's benoemd. Het betreft veelal thema's die de Veiligheidsregio in de volle breedte raken. Voor een deel zijn het onderwerpen die bekend zullen klinken, zoals de samenwerking met Veiligheidsregio Flevoland, verplichtend karakter (voorheen taakdifferentiatie) en versterking crisisbeheersing. Het zijn namelijk langlopende trajecten waar de Veiligheidsregio zich ook in 2024 of zelfs eerder al mee bezig houdt.

Bestuurlijk belang

Het algemeen bestuur heeft 6 leden en 6 plaatsvervangers. De gemeente Blaricum is met 1 lid vertegenwoordigd in het bestuur.

Regio Gooi en Vechtstreek

In de regio wordt samengewerkt op het snijvlak van zorg en veiligheid, zoals het zorg- en veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek, mensenhandel en bescherming en opvang. Hierbij wordt intensief samengewerkt tussen de medewerkers en portefeuillehouders openbare orde en veiligheid en sociaal domein.

BEL Combinatie

Door de verbonden partij BEL Combinatie worden op basis van een dienstverleningsovereenkomst de uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden uitgevoerd.

Wat mag het kosten

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten						
1.1 Burgerzaken en dienstverlening	520.550	644.689	666.695	679.433	680.432	679.997
1.2 Bestuurszaken	1.729.456	1.523.227	1.768.161	1.738.153	1.738.173	1.738.164
1.3 Openbare orde en veiligheid	1.625.882	1.646.128	1.860.567	1.759.749	1.760.360	1.760.094
Totaal lasten	3.875.889	3.814.043	4.295.423	4.177.335	4.178.965	4.178.255

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Baten						
1.1 Burgerzaken en dienstverlening	-199.213	-157.500	-311.500	-311.500	-311.500	-311.500
1.2 Bestuurszaken	-216.675	-	-	-	-	-
1.3 Openbare orde en veiligheid	-40.754	-23.000	-23.240	-23.240	-23.240	-23.240
Totaal baten	-456.643	-180.500	-334.740	-334.740	-334.740	-334.740

Saldo programma 1	3.419.246	3.633.543	3.960.683	3.842.595	3.844.225	3.843.515
--------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Toelichting financiële verschillen

1.1 Burgerzaken en dienstverlening		
Toename reisdocumenten	Toename van het aantal aan te vragen reisdocumenten door de start geldigheidsperiode van 10 jaar in 2024, wat leidt tot extra kosten zoals inkoopkosten.	82.000
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot lagere lasten op dit product.	-59.501
Totaal lasten		22.499

Baten

1.1 Burgerzaken en dienstverlening		
Toename reisdocumenten	Toename van het aantal aan te vragen reisdocumenten door de start geldigheidsperiode van 10 jaar in 2024, wat leidt tot extra leges vergoedingen.	-154.000
Totaal baten		-154.000

Lasten

1.2 Bestuurszaken		
Loon & prijsstijging	Dit betreft de jaarlijkse loon- en prijsstijging van de gemeente. De prijsstijging is conform het vastgestelde indexeringspercentage van 3%. De loonstijging betreft de lonen van ambtenaren, college- en raadsleden en is conform CAO.	177.445

Aanbesteding Raadsinformatiesysteem	Het Raadsinformatiesysteem (RIS) dient opnieuw te worden aanbesteed. Ten behoeve van dit aanbestedingstraject wordt een projectleider aangesteld, die het programma van eisen hiervoor opstelt en ook het traject verder begeleidt.	30.000
Toename accountantskosten	De accountantscontrole is opnieuw aanbesteed. Gezien de prijsontwikkeling van de afgelopen jaren en de toename in de verantwoording resulteert dit in hogere lasten (raadsbesluit maart 2024).	27.000
Totaal lasten		234.445

Baten

1.2 Bestuurszaken		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Lasten

1.3 Openbare orde en veiligheid		
OOV formatie-uitbreiding	Om de veiligheid in het dorp te kunnen waarborgen, in te kunnen spelen op ontwikkelingen en het veiligheidsgevoel van onze inwoners te kunnen waarborgen is een ophoging van de formatie van team Veiligheid noodzakelijk. Het gaat hierbij om een structurele formatie-uitbreiding van totaal 3 FTE voor de BEL-gemeenten. Binnen deze begroting dekken we de uitbreiding incidenteel en grotendeels uit de "Reserve Oekraïne gemiste productie BEL".	100.568
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot lagere lasten op dit product.	-50.316
Toename bijdrage Veiligheidsregio G&V	Correctie voorgaande jaren en toename door indexatie en CAO	156.266
Totaal lasten		206.518

Baten

1.3 Openbare orde en veiligheid		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Programma 2 Buitenruimte onderhouden in Blaricum

Visie

De mooie omgeving van Blaricum is een belangrijke factor voor de leefkwaliteit van onze inwoners en van de aantrekkingskracht voor bezoekers. Groen maakt gelukkig en gezond. We koesteren ons dorpscentrum en willen het centrum van Blaricum meer autoluw maken. Indien uit onderzoek blijkt dat het kan, is onze ambitie dat de bebouwde kom van Blaricum een 30kmzone wordt. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar de combinatie met langzaam verkeer, doorstroming en ontsluiting voor hulpdiensten. Bij veranderende omstandigheden en toenemend gemotoriseerd verkeer zullen passende maatregelen genomen worden om de veiligheid te borgen of te herstellen.

Een prettige woonomgeving is een belangrijke bepalende factor voor de leefkwaliteit van onze inwoners. We willen die leefkwaliteit borgen en waar mogelijk verbeteren. Daarbij houden we steeds rekening met o.a. hergebruik van materialen, klimaatadaptatie en biodiversiteiten. Waar mogelijk combineren we werkzaamheden op het gebied van groen, rioleringen wegen met elkaar om zo een goede op elkaar afgestemde inrichting te krijgen en om de overlast voor inwoners te beperken.

Een groene woonomgeving biedt de mogelijkheid tot recreëren, het zoeken van rust of zet juist aan tot lichaamsbeweging. Wij zetten ons in voor het behoud van de bestaande groenstructuur, maar ook voor het, waar mogelijk, uitbreiden en verbeteren ervan.

Creatieve speelmogelijkheden zijn voor kinderen van alle leeftijden belangrijk. Een goed verdeeld aanbod van speel- en sportvoorzieningen en spelaanleidingen is essentieel. Voor jong en oud, met en zonder beperking.

We beschermen de volksgezondheid en zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving door huishoudelijk afvalwater en hemelwater in te zamelen en af te voeren.

Bij wegbeheer is een evenwichtige aanpak nodig voor het dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging/reconstructie. Daar waar mogelijk zoeken we bij het wegonderhoud samenwerking in de ambities die naar voren komen uit het nog vast te stellen Water- en Rioleringsprogramma (werk met werk maken).

2.1 Ons natuurlijk kapitaal

Speerpunten:

Openbare ruimte

Voor het team openbare ruimte gelden de volgende speerpunten/ontwikkelingen 2025:

- De raad maakt eind 2024 de keuze voor het kwaliteitsniveau van het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte. Op basis van de keuze van de raad wordt 2025 gebruikt om de bestekken voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte voor de komende jaren op de markt te zetten.
- Uitvoering geven aan het vastgestelde Beleidsplan Spelen en het Beheerplan Groenbeleid.
- Opstellen beheerplan beschoeiingen.
- Opstellen beheerplan vaargeulen.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
2.1.1	De (groene) leefomgeving goed beheren en beleving bevorderen	2.1.1.1	Bevaarbaarheid en bereikbaarheid van de Blaricummer schutsluis van en naar het Gooimeer in stand houden door het op diepte houden van de vaargeulen. Maaien en onderhouden van de waterplanten buitendijks is verantwoordelijkheid van Gastvrije Randmeren en binnendijks van het Waterschap.
		2.1.1.2	In 2023 is het Beleidsplan groenbeheer vastgesteld. In de periode 2025 – 2028 voeren we de daarin genoemde projecten uit, te weten: P1 Pleksgewijs voorstellen maken om het groen te verbeterenP2 Vergroten bereikbaarheid en beleefbaarheid groenP3 Versterken beeldbepalend groenP5 Inzichtelijk maken

			kansen klimaatadaptieve inrichtingP6 Kansen voor behoud boomstructuren inzichtelijk makenP10 Optimaliseren afstemmingsproces groenaannemerP11 Stimuleren innovatie in groenbeheer
		2.1.1.3	In 2025 voorbereiden aanbesteding beheer openbare ruimte, nieuwe contracten gaan in per 1-1-2026.
2.1.2	Het bosplantsoenareaal, veilig en goed onderhouden	2.1.2.1	We gaan uit van twee fasen:1. inventariseren de huidige staat van onderhoud. Op basis daarvan maken we een plan van aanpak voor de inhaalslag en voor structureel onderhoud en boomveiligheidscontrole, inclusief kostenraming.2. Uitvoering incl. participatie.
2.1.3	Openbare functie van de bermen voor iedereen duidelijk maken en hierop handhaven.	2.1.3.1	Inwoners blijvend informeren over de functie van de bermen en het parkeerbeleid, en hierop actief handhavingsbeleid formuleren en uitvoeren.
2.1.4	Opstellen beheerplan vaargeul buitendijks	2.1.4.1	Door de raad beheerplan 2025 – 2029 vast laten stellen.
2.1.5	Actualiseren beheerplan Beschoeiingen	2.1.5.1	Door de raad beheerplan 2025 – 2029 vast laten stellen.
2.1.6	Renoveren Laagwatersloot	2.1.6.1	In 2024 is gestart met de voorbereiding om het park langs de Laagwatersloot aan de Noordzijde van de wijk Bijvanck te renoveren. Bij deze renovatie wordt aandacht besteed aan groen, bomen, verlichting, wateroverlast en fiets- en voetpaden. De uitvoering staat gepland voor 2025.

2.2 Wegen, verkeer en vervoer

Speerpunten:

Openbare ruimte

Voor het team openbare ruimte gelden de volgende speerpunten/ontwikkelingen 2025

- Uitvoering geven aan het wegenbeheerplan, een evenwichtige aanpak van dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging en reconstructies.
- Uitvoering geven aan het vastgestelde beheerplan civiele kunstwerken. In 2024 is het beheerplan opgesteld, wij starten met de uitvoering van het plan in 2025 (bij een positief besluit van de raad kan uitvoering plaatsvinden).

Verkeer en vervoer

1. Vaststellen verkeersvisie 2035

Begin 2025 wordt de Verkeersvisie 2035 als nieuw integraal beleidsplan voor verkeer en vervoer vastgesteld.

Hierin wordt aandacht besteed aan thema's als:

- Autoluw met meer aandacht voor langzaam verkeer en verblijven.
- Landelijke beleidsthema's: GOW 30, Regionaal mobiliteitsplan (RMP) en het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV).

2. Opstellen van een uitvoeringsprogramma bij verkeersvisie 2035

Het uitvoeringsprogramma bevat projecten die uitvoering geven aan de doelen die in de verkeersvisie 2035 omschreven worden.

3. Uitvoeren Quickwin maatregelen busstation Crailo

Eind 2022/begin 2023 is in het Regionale Portefeuillehouders overleg besloten om samen met de regiogemeenten stappen te nemen om de kwaliteit van het busstation bij Crailo te verbeteren. We breiden de fietsenstallingen uit, verbeteren de bereikbaarheid van de stalling en zorgen voor een prettigere beleving voor de reiziger.

De provincie Noord-Holland heeft Blaricum in 2023 een beschikking gestuurd voor € 400.000 subsidie.

Daarnaast is in juni 2024 een raadsbesluit genomen over het krediet voor de voorbereiding en uitvoering van

dit plan. De regiogemeenten dekken de resterende kosten. De uitvoering wordt verwacht in 2025, onder voorbehoud in verband met nog op te lossen budgettaire vraagstukken.

4. Regionale verkeersprojecten

Binnen de Regio loopt een aantal projecten welke in de komende jaren aan de raden zullen worden voorgelegd:

- Strategisch plan verkeersveiligheid (SPV);
- Nationaal toekomstbeeld Fiets/ Doorfietsroutes;
- Regionaal Mobiliteitsplan (RMP);
- Knooppunt Crailo/ Ter Gooi realisatie fietstunnel onder de A1 door.

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
2.2.1	Quickwins busstation Crailo	2.2.1.1	Als regievoerder samen met regiogemeenten uitbreiden van de fietsenstallingen, verbeteren van de bereikbaarheid van de stalling en zorgen voor een prettigere beleving voor de reiziger.
2.2.10	Reconstructie Tweede Molenweg en Raadhuisstraat.	2.2.10.1	In 2024 is gestart met de voorbereidingen. Het riool dient vervangen te worden, voorzieningen voor infiltratie van regenwater aangebracht en aandacht te worden besteed aan duurzaamheid
2.2.11	Bijdrage leveren aan de sociale cohesie van onze dorpsdelen. Bij dat alles blijven we zorgen voor behoud van de 'Blaricumse maat': Kleinschalig en acceptabel qua omvang en impact op de leefomgeving	2.2.11.1	Ons doel is om op het Stichtse Strand een hoogwaardig strandpaviljoen te laten realiseren. De bouwvergunning hiervoor is verleden jaar verleend. Tegen dit besluit is beroep ingesteld. De initiatiefnemer heeft besloten om niet te starten met bouwen, maar het beroep af te wachten
2.2.2	Integrale aanpak Bijvanck	2.2.2.1	Het uitvoeringsplan van de integrale aanpak Bijvanck is door de raad vastgesteld en zal de komende jaren worden uitgevoerd. De laatste fase wordt in 2029 afgerond
		2.2.2.2	Bij integrale aanpak Bijvanck speciale aandacht voor groenfunctie blijvend monitoren
2.2.3	Integrale aanpak Bouwvenen	2.2.3.1	Mits de afstemming met het project Warmtetransitie Bouwvenen (gasloos maken van de wijk) dit toelaat, wordt In het 1 e kwartaal 2025 de herinrichting Bouwvenen aanbesteed, waarna in het 2e kwartaal 2025 wordt gestart met de uitvoering van de herinrichting wijk Bouwvenen
2.2.4	Reconstructie Bergweg/Meentzoom	2.2.4.1	In 2024 is gestart met de uitvoering. De uitvoering zal tot in 2025 doorlopen
2.2.5	Reconstructie Burgemeester Le Coultredreef	2.2.5.1	In 2024 is het uitvoeringsontwerp voor de herinrichting Burgemeester Le Coultredreef opgesteld. De uitvoering start in 2025 nadat het werk op de Bergweg / Meentzoom klaar is. Dit i.v.m. het bereikbaar houden van het oude dorp Blaricum
2.2.6	Fietspad Op Caliskamp verbreden	2.2.6.1	Het fietspad wordt in 2025/2026 verbreed, waarbij wordt gekeken naar mogelijkheden voor provinciale subsidie
2.2.7	Actualiseren beheerplan Civiele kunstwerken	2.2.7.1	Uitvoering geven aan het beheerplan 2025 – 2029
2.2.8	Reconstructie Matthijssenhoutweg en A.M. de Jonglaan	2.2.8.1	In 2024 is gestart met de voorbereidingen van de reconstructie Matthijssenhoutweg en A.M. de Jonglaan. Het riool dient vervangen te worden,

			voorzieningen voor infiltratie van regenwater aangebracht en aandacht te worden besteed aan duurzaamheid
2.2.9	Reconstructie Draverspad en Grasplak	2.2.9.1	Naar verwachting starten de werkzaamheden in kwartaal 3 2025 en wordt naar verwachting eind 2025 afgerond

2.3 Afvalwater en waterhuishouding

Speerpunten:

OPENBARE RUIMTE

Voor het team openbare ruimte gelden de volgende speerpunten/ontwikkelingen in 2025:

- Uitvoering geven aan het vastgestelde beleidsplan water- en rioleringsprogramma (WRP).

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
2.3.1	Klimaatbestendige buitenruimte	2.3.1.1	Aanpak water- en rioleringsprogramma waarbij integraal wordt meegelift met reconstructies

Betrokkenheid verbonden Partijen

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

De voorbereiding op rampen en crises wordt door de gemeente op regionaal niveau georganiseerd door deelname aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. In deze gemeenschappelijke regeling werken brandweer, geneeskundige hulpdiensten en gemeenten samen om zo effectief mogelijk op te treden wanneer zich een ramp of crisis voordoet. In totaal nemen zes gemeenten (Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemerem) deel aan deze gemeenschappelijke regeling. Daarnaast wordt binnen de gemeenschappelijke regeling afgestemd over de regionale en lokale inspanningen in het kader van bevolkingszorg: de gemeentelijke crisisbeheersing. De veiligheidsregio adviseert ook bij de beoordeling van evenementenvergunningen.

Regio Gooi en Vechtstreek

In de regio wordt samengewerkt op het snijvlak van zorg en veiligheid, zoals het zorg- en veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek, mensenhandel en bescherming en opvang. Hierbij wordt intensief samengewerkt tussen de medewerkers en portefeuillehouders openbare orde en veiligheid en sociaal domein.

Wat mag het kosten

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten						
2.1 Ons natuurlijk kapitaal	1.487.625	1.604.614	2.006.143	1.872.248	1.955.641	2.002.527
2.2 Wegen, verkeer en vervoer	1.760.120	4.332.074	1.836.255	2.111.513	2.335.883	2.450.493
2.3 Afvalwater en waterhuishouding	897.490	746.608	907.200	1.005.547	1.081.491	1.185.417
Totaal lasten	4.145.235	6.683.296	4.749.598	4.989.308	5.373.015	5.638.437

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Baten						
2.1 Ons natuurlijk kapitaal	-17.399	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
2.2 Wegen, verkeer en vervoer	-303.649	-2.701.900	-61.900	-61.900	-61.900	-61.900
2.3 Afvalwater en waterhuishouding	-1.308.545	-1.350.813	-1.411.557	-1.540.766	-1.646.598	-1.251.014
Totaal baten	-1.629.593	-4.062.713	-1.483.457	-1.612.666	-1.718.498	-1.322.914

Saldo programma 2	2.515.642	2.620.583	3.266.141	3.376.642	3.654.517	4.315.522
--------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Toelichting financiële verschillen

2.1 Ons natuurlijk kapitaal		
Meerkosten IBOR (tussenjaar)	Het IBOR-contract is begin 2024 voor de jaren 2024 en 2025 opnieuw aanbesteedt. Op dit moment ontvangen we de eerste inschrijven en daaruit blijkt dat het huidige budget onvoldoende is door forse prijsstijgingen. Om de buitenruimte op een wenselijk niveau te onderhouden is de prijsstijging onvermijdelijk. De totale kosten bedragen € 168.436,-, een deel van de kosten komen in programma 2.2 terug.	148.305
Verhoging GNR budget uittreding participanten	Door de uittreding van participanten in de gemeenschappelijke regeling GNR gaat de bijdrage omhoog. Daarnaast staat de huidige bijdrage verkeerd in de begroting. Dit is gecorrigeerd en wordt onttrokken uit de reserve.	74.950
Onderhoud groen Stichtse Brug	Afgelopen jaren is er incidenteel budget beschikbaar geweest voor het onderhoud van het strand Stichtse Brug. De gedachte hierachter was dat met de komst van een paviljoen de kosten deels bij de uitbater konden worden neergelegd. Nu dit langer op zich laat wachten nemen we hier alsnog een structureel onderhoudsbudget voor op in de begroting. Voor 2025 is dat € 60.000,-. Voor 2026 en verder is er € 30.000,- opgenomen omdat we er vanuit gaan dat een deel van de kosten door de uitbater worden gedekt.	60.000
Baggeren vaargeul Gooimeer bij de sluis	In navolging op eerder incidenteel beschikbaar gesteld budget wordt voor 2025 opnieuw gebaggerd rondom de sluis (vaargeul buitendijks). Dit budget wordt vooruitlopend gevraagd in afwachting van een toekomstig beheerplan. De uitgaven zijn onontkoombaar, want bij niet baggeren kunnen boten niet meer gebruik maken van de sluis.	20.000

Opstellen beheerplan water buiten- en binnendijks	De gemeente is verantwoordelijk de buitendijkse vaargeul op diepte te houden voor de pleziervaart. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor delen van het water binnendijks. Hiervoor zal voor de komende jaren een beheerplan worden opgesteld.	15.000
Opstellen beheerplan beschoeiingen	Voor beschoeiingen wordt een beheerplan opgesteld.	10.000
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	136.603
Totaal lasten		464.858

Baten

2.1 Ons natuurlijk kapitaal		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Lasten

2.2 Wegen, verkeer en vervoer		
Exploitatielasten wegenbeheerplan	De gemeente Blaricum is verantwoordelijk voor een veilig en goed onderhouden wegenareaal. Om hier sturing aan te geven maken we gebruik van een wegenbeheerplan. In maart 2024 is het wegenbeheerplan 2024-2028 door de raad vastgesteld. Voor de uitvoering van het wegenbeheer nemen de exploitatiekosten de komende jaren toe.	22.000
Loon & prijsstijging	Dit betreft de jaarlijkse loon- en prijsstijging van de gemeente. De prijsstijging is conform het vastgestelde indexeringspercentage van 3%. De loonstijging betreft de lonen van ambtenaren, college- en raadsleden en is conform CAO.	21.461
Meerkosten IBOR (tussenjaar)	Het IBOR-contract is begin 2024 voor de jaren 2024 en 2025 opnieuw aanbesteedt. Op dit moment ontvangen we de eerste inschrijven en daaruit blijkt dat het huidige budget onvoldoende is door forse prijsstijgingen. Om de buitenruimte op een wenselijk niveau te onderhouden is de prijsstijging onvermijdelijk. De totale kosten bedragen € 168.436,-, een groot deel van de kosten komen in programma 2.1 terug.	20.131
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	154.649
Actualisatie kapitaallasten en investeringsplanning	De investeringsplanning is geactualiseerd waardoor investeringen in tijd zijn doorgeschoven. Dit leidt in 2025 tot lagere kapitaallasten.	-116.380
HOV-project	Zowel de baten als de lasten dalen in 2025 en verder met 2,64 miljoen t.o.v. 2024. Reden voor de daling is de afronding van het HOV-project. Dit betreft echter geen nieuwe ontwikkeling uit de programmabegroting 2025.	-2.640.000
Totaal lasten		-2.538.139

Baten

2.2 Wegen, verkeer en vervoer		
HOV-project	Zowel de baten als de lasten dalen in 2025 en verder met 2,64 miljoen t.o.v. 2024. Reden voor de daling is de afronding van het HOV-project. Dit betreft echter geen nieuwe ontwikkeling uit de programmabegroting 2025.	2.640.000
Totaal baten		2.640.000

Lasten

2.3 Afvalwater en waterhuishouding		
Vaststelling WRP 2024-2028	De looptijd van het huidige beleidsplan voor water en riolering is verstreken. Om die reden is voor de komende vijf jaar een nieuw beleidsplan opgesteld waarin vooral het veranderende klimaat een stevige positie heeft gekregen. De vaststelling van het WRP leidt tot zowel hogere lasten als hogere baten (raadsbesluit maart 2024).	186.000
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	20.343
Actualisatie kapitaallasten en investeringsplanning	De investeringsplanning is geactualiseerd waardoor investeringen in tijd zijn doorgeschoven. Dit leidt in 2025 tot lagere kapitaallasten.	-84.971
Totaal lasten		121.371

Baten

2.3 Afvalwater en waterhuishouding		
Mutatie riool	Door een stijging van de lasten voor riool, dienen de inkomsten ook te stijgen om 100% kostendekkend te kunnen zijn.	-72.108
Vaststelling WRP 2024-2028	De looptijd van het huidige beleidsplan voor water en riolering is verstreken. Om die reden is voor de komende vijf jaar een nieuw beleidsplan opgesteld waarin vooral het veranderende klimaat een stevige positie heeft gekregen. De vaststelling van het WRP leidt tot zowel hogere lasten als hogere baten (raadsbesluit maart 2024).	-186.000
Totaal baten		-258.108

Programma 3 Duurzaam en prettig wonen in Blaricum

Visie

3.1 Ruimtelijke Ontwikkeling

De inwoners van Blaricum zijn heel divers. In Blaricum geboren en gebleven of later gekomen, jong en oud, hoog- en laagopgeleid. Wij willen een woningbestand dat ruimte biedt voor mensen met verschillende en eigentijdse woonbehoeften. Het uitgangspunt is dat een vitale, evenwichtige opbouw van de bevolking behouden blijft. Op die manier kunnen de Blaricumse voorzieningen en verenigingen met en door vrijwilligers levendig, draagkrachtig en sociaal, in stand blijven.

3.2 Wonen en Bouwen

Woonbeleid

De gemeente wil de woningvoorraad, nu en in de toekomst, zo goed mogelijk afstemmen op de woonwensen van onze inwoners. De ambities op het gebied van wonen in Blaricum zijn opgenomen in de Woonvisie 2023-2027. De speerpunten waar we ons de komende jaren op focussen is het inlopen van het tekort aan (betaalbare) woonruimte en het verbeteren van de doorstroming. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet is deze woonvisie een Volkshuisvestelijk Programma als onderdeel van de Omgevingsvisie geworden. In het uitvoeringsprogramma behorende bij de woonvisie, zijn acties en maatregelen opgenomen die in 2025 worden uitgewerkt. Zoals het onderzoek naar en aanpassen van het splitsingsbeleid, zowel voor woningen als kavels.

3.3 Grondexploitatie

Wanneer een grondexploitatie geopend wordt, is in principe het streven dat het resultaat minimaal kostenneutraal is.

3.4 Milieu en Duurzaamheid

We willen ons inzetten voor de toekomst om verlies van biodiversiteit tegen te gaan, natuur te behouden en milieuoverlast te voorkomen. Onder toekomstbestendigheid verstaan wij ook het ontwikkelen en toepassen van duurzame energie en het realiseren van energiebesparing.

Het is belangrijk om gevolgen van klimaatverandering op te vangen. We stimuleren daarom 'meer groen, minder verstening'. Daarnaast staan de transities van 'energie' en 'warmte' hoog op de agenda.

Iedereen moet mee kunnen doen aan de energietransitie. Daarom worden de eigenaren van onroerend goed gestimuleerd om panden te verduurzamen en worden inwoners financieel ondersteund bij het isoleren van hun woning. Voor het gebruik van nieuwe warmtebronnen is nog geen eenduidige technologische oplossing. We vinden het belangrijk om verkenningen naar warmtebronnen uit te voeren, zoals bij de Bouwvenen.

3.5 Afval en Circulariteit

We streven naar een zo optimaal mogelijke afvalscheiding en het stimuleren van herbruikbare afval- en grondstromen. Om dit te bereiken zetten we in op bestaande werkwijzen en processen (afvalinzameling, gebruik bouwmaterialen, inkoop). Het goed informeren en meenemen van onze inwoners is belangrijk.

3.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Speerpunten:

3.1 Ruimtelijke Ontwikkeling

Omgevingswet

In 2025 wordt de Omgevingsvisie vastgesteld. Daarnaast wordt in het Omgevingsplan vanaf 2025 eerst een aantal algemene thema's gewijzigd. Vervolgens zal jaarlijks (vanaf 2026-2027) een wijziging per deelgebied (woongebied, bedrijventerrein, landelijk gebied etc.) door de raad worden vastgesteld.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
3.1.1	Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, een goede ruimtelijke ordening.	3.1.1.1	Inbreiding van woningen moeten stedenbouwkundig passen in de omgeving.
3.1.2	Behouden en bewaken van dorpskarakter, groene leefomgeving en ruimtelijke kwaliteit van de woonomgeving.	3.1.2.1	Monumenten en de met zorg tot stand gebrachte huidige bestemmingsplannen verankeren in het Omgevingsplan
		3.1.2.2	Zo nodig herijking van de welstandsnota bezien na inwerkingtreding van de Omgevingswet en opstelling Omgevingsvisie.
		3.1.2.3	Opstellen afwegingskader duurzaamheid voor monumenten en Beschermd dorpsgezicht.
3.1.3	We willen dat de watergang Gooiergracht voldoende capaciteit heeft voor het bergen en verwerken van hevige regenval en dat de waterbodem door het waterschap Amstel, Gooi en Vecht wordt gesaneerd. We willen tevens dat de watergang een aantrekkelijke uitstraling behoudt, met meer aandacht voor biodiversiteit en versterking van de cultuurhistorische waarden.	3.1.3.1	Samen met waterschap Amstel, Gooi en Vecht een Inrichtingsplan en een uitvoeringsplan opstellen voor: het saneren van de waterbodem, het realiseren van extra waterberging en dras/nat gebieden, het aanpassen van het waterbodemprofiel, het verbeteren van diverse oevers en, in beperkte mate, het versterken van cultuurhistorische waarden en recreatieve functies. We halen daarvoor ook ambities en verwachtingen op van andere stakeholders. Het waterschap AGV is o.a. verantwoordelijk voor het saneren van de waterbodem en het waterhuishoudkundig functioneren en inrichten van de watergang.
3.1.4	We willen een integrale langetermijnvisie van de gemeente voor de hele fysieke leefomgeving en haar grondgebied. Dit noemen we de omgevingsvisie. Deze bevat de ambities en doelen van de gemeente en is zelfbindend. De omgevingsvisie is tevens een uitnodiging naar bewoners, ondernemers en organisaties om met initiatieven te komen die bijdragen aan het realiseren van de doelen en ambities.	3.1.4.1	In aanvulling op eerdere participatie in 2023 en 2024, een ontwerp-omgevingsvisie voorleggen aan de samenleving
		3.1.4.2	Inspraakreacties op de ontwerp-omgevingsvisie verwerken en de raad voorstellen de omgevingsvisie vast te stellen.
3.1.5	Realiseren nieuwe woningen Craibosch	3.1.5.1	Stedenbouwkundig plan aan de raad voorleggen en vervolgens omgevingsplanprocedure starten.
3.1.6	Realiseren nieuwe woningen na besluitvorming locatieonderzoek woningbouw	3.1.6.1	Indien de RWZI wordt verplaatst naar Huizen ontwikkelen van dit terrein als woningbouwlocatie.
		3.1.6.2	Planontwikkeling woningen Capittenweg.

3.1.7	Op het Stichtse strand een hoogwaardig strandpaviljoen laten realiseren (conform verleende vergunning)	3.1.7.1	Raad van State verzocht om z.s.m. het hoger beroep te behandelen.
		3.1.7.2	Overleg met provincie over gemaakte afspraken inzake saldering.

3.2 Wonen en bouwen

Speerpunten:

Woonbeleid

Het speerpunt waar we ons de komende jaren op focussen is het inlopen van het tekort aan (betaalbare) woonruimte en verbeteren van de doorstroming. In het uitvoeringsprogramma, dat hoort bij de woonvisie van 2025, wordt verder uitvoering gegeven aan de vastgestelde woonvisie. In het uitvoeringsprogramma werken we het vastgestelde locatieonderzoek woningbouw uit en het onderzoek naar en aanpassen van het splitsingsbeleid, zowel voor woningen als kavels uit.

Craibosch

Het herontwikkelingsplan voor Craibosch op het voormalige Tergooi ziekenhuisterrein is uitgewerkt tot een stedenbouwkundig plan. Dit plan wordt aan de raad voorgelegd ter vaststelling. aansluitend wordt de formele omgevingsplanwijzigingsprocedure opgestart en wordt een ontwerp omgevingsplanwijziging ter inzage gelegd.

Melkfabriek

De bouw van 7 woningen op het terrein aan de Eerste Molenweg is in 2024 door de Rechtbank akkoord bevonden. Dit betekent dat er kan worden begonnen met de bouw. Maar er is hoger beroep ingesteld bij de Raad van State en daardoor wordt de bouw waarschijnlijk uitgesteld.

RWZI

In het door de raad vastgestelde locatieonderzoek Woningbouw is de locatie RWZI als kansrijk bestempeld. Dit is uiteraard wel afhankelijk van de vraag of de RWZI al dan niet wordt verplaatst. Als de RWZI wordt verplaatst, wordt een besluit genomen of de gemeente de gronden van de RWZI wil aankopen. Wanneer dat het geval is, wordt voor het terrein, na afstemming met de provincie, een stedenbouwkundig plan worden gemaakt. Eventueel worden daarbij ook naastgelegen percelen betrokken.

Plan (tijdelijke) woningen bij Capittenweg

De gemeente is eigenaar van gronden bij de Capittenweg, achter en naast het woonwagenveld. Bij de besluitvorming over het locatieonderzoek woningbouw, is deze locatie bestempeld als kansrijk. In 2025 zal dit nader worden uitgewerkt. Te denken is aan reguliere bouw, ook aan tijdelijke woningen kan worden gedacht.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Op 1 januari 2024 is de Wet kwaliteitsborging in werking getreden. De rol van de gemeente is veranderd in een meer procesmatige rol, maar dan wel een met verantwoordelijkheden. Door de verplaatsing van een deel van de werkzaamheden naar marktpartijen komt de gemeentelijke inzet te vervallen en worden legesinkomsten gereduceerd. In 2025 wordt geëvalueerd welke impact de Wkb heeft op de gemeentelijke inzet en de legesinkomsten. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze evaluatie kan er, indien nodig, worden bijgestuurd.

Uitvoeringsprogramma VTH 2025

In 2024 is gestart met een evaluatie van de U&H strategie alsmede het Uitvoeringsprogramma VTH 2024. Hieruit blijkt dat niet alle doelen concreet of meetbaar zijn geformuleerd. De resultaten kunnen hierdoor niet goed gemeten worden. In 2025 wordt (zoals ieder jaar) een Uitvoeringsprogramma VTH opgesteld met daarin een set SMART-geformuleerde indicatoren om zo meetbaar te maken of de gestelde doelen uit het Uitvoeringsprogramma worden gerealiseerd.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
3.2.1	Uitgangspunt is een vitale evenwichtige opbouw van de bevolking. We willen een woningbestand dat ruimte biedt voor mensen met verschillende en eigentijdse woonbehoeften. We willen dat er meer huisvesting voor starters, alleenstaanden en senioren ontstaat.	3.2.1.1	Uitvoering geven aan de lokale woonvisie 2023 – 2027, waaronder het locatieonderzoek voor woningbouw
		3.2.1.2	Uitwerken onderdelen locatieonderzoek woningbouw n.a.v. raadsbesluit van juli 2024.
		3.2.1.3	Bij bestaande bouw de regels voor splitsing van vrijstaande woningen verruimen.
		3.2.1.4	Onderzoek doen naar mogelijkheden tot kavelsplitsing.
		3.2.1.5	A. Groei in (achtergebleven) middenhuur en passende kleine woningen voor 1- à 2- persoonshuishoudens, zowel sociaal als middeldure huur. B. Kijken naar mogelijkheden voor het bouwen van passende kleine woningen voor 1- à 2-persoonshuishoudens. Bij de herontwikkeling van TerGooi wordt het voorgaande betrokken.
3.2.2	We huisvesten bijzondere doelgroepen	3.2.2.1	Opstellen van een regionale woonzorgvisie
		3.2.3.2	Huisvesten van statushouders
3.2.3	Tegemoet komen aan de grote vraag naar (betaalbare) woningen	3.2.3.1	Bouw van 7 woningen Eerste Molenweg (Melkfabriek)
		3.2.3.2	Bouwen van woningen in diverse prijklassen bij het voormalige ziekenhuis (Craibosch)
		3.2.3.3	Herontwikkeling Oude renbaan en Hazeleger
		3.2.3.4	Renovatie seniorenwoningen Ludenweg, Middenweg en Polweg
		3.2.3.5	Verbouwing Kloosterhof met 5 appartementen

3.3 Grondexploitatie**Speerpunten:**

n.v.t.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
3.3.1	Bij eigen woningbouwontwikkelingen: minimaal kostenneutrale grondexploitatie.	3.3.1.1	Door middel van actuele grondexploitaties.
3.3.2	Bij woningbouwontwikkeling van derden, tenminste kostenneutraal voor de gemeente.	3.3.2.1	Door middel van het sluiten van anterieure exploitatie overeenkomsten.

3.4 Milieu en duurzaamheid

Speerpunten:

Milieuaspecten krijgen steeds meer een rol in projecten binnen de gemeente

Door het ondertekenen van het Schone Lucht Akkoord is het doel om luchtkwaliteit meer mee te nemen bij de uitvoering van projecten en om verbetering van de luchtkwaliteit als voorwaarde te stellen bij bepaalde keuzes. In het Actieplan Geluid, dat in 2024 is vastgesteld, is als actie opgenomen dat bij projecten op het gebied van beheer en onderhoud het verminderen van geluidshinder als criteria of koppelkans wordt meegenomen.

Duurzaamheid

Wij werken aan het tegengaan van biodiversiteitsverlies in de toekomst, de gevolgen van klimaatverandering en het afremmen van de opwarming van de aarde. Ook werken we aan manieren om aan onze energie te komen voor verwarming en apparatuur in huis.

Voor het duurzaamheidsbeleid sluiten we aan bij het landelijk klimaatakkoord. Daarom zetten we extra in op de duurzaamheidsmaatregelen, die zijn vastgelegd in het 'Koersdocument duurzaamheid en klimaat', dat de raad in 2023 heeft vastgesteld. Maatregelen hiervoor zijn onder te verdelen in klimaatadaptatie en tegengaan van opwarming van de aarde.

Dierenopvang

Gemeenten hebben op het gebied van dierenwelzijn verplichte taken, bijvoorbeeld het vervoeren en opvangen van zwerfdieren of onverzorgd achtergebleven dieren na huisuitzetting/huisontruiming. Deze taken komen voort uit algemene en specifieke wetten (zoals de Algemene wet bestuursrecht, het Burgerlijk Wetboek en de Wet dieren). Gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek hebben deze taken uitbesteed aan de Dierenambulance Gooi en Vechtstreek (1), de Vogelopvang Midden-Nederland (2), de Egelopvang Midden-Nederland (3) en verschillende dierenopvangcentra.

Om de continuïteit van de wettelijke taken die gemeenten hebben in de opvang van dieren te borgen, hebben de regiogemeenten en deze dierenwelzijnsorganisaties (1-2-3) in 2024 afspraken gemaakt. Vanaf 2025 wordt de zorg voor de opvang en het vervoer van dieren structureel georganiseerd en worden de af te nemen diensten van deze dierenwelzijnsorganisaties kostendekkend gefinancierd. Dit moet ervoor zorgen dat de dierenwelzijnsorganisaties kunnen blijven voortbestaan.

Dierenambulance Gooi en Vechtstreek en dierenasiel Crailo hebben zich verenigd in een nieuwe stichting, het Gooische Nest. Ze hebben het voornemen om een nieuwe accommodatie te realiseren waarin het huidige dierenasiel Crailo en de Dierenambulance Gooi en Vechtstreek hun onderkomen zullen hebben. De regiogemeenten zullen per gemeente nog een dienstverleningsovereenkomst met het Gooische Nest moeten afsluiten. Over de start van de dienstverlening door het Gooische Nest volgt in 2025 meer duidelijkheid. Dit is afhankelijk van de bouw van het nieuwe dierzorgcentrum.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
3.4.1	Circulaire economie beter borgen in onze organisatie	3.4.1.1	We gaan specifieke duurzaamheidseisen te stellen voor onze inkoopprocessen en aanbestedingen
		3.4.1.2	We gaan specifieke duurzaamheidseisen borgen in het vergunningsproces
3.4.2	Streven naar behoud en verbetering van schone lucht en een gezonde leefomgeving.	3.4.2.1	Het project Hollandse Luchten, waar door de inwoners fijnstof is gemeten loopt nog steeds. Er wordt gekeken wat we met de data kunnen.
		3.4.2.2	In het kader van de ondertekening van het Schone Lucht Akkoord een campagne beperking houtstook opzetten.
		3.4.2.3	In 2024 is het Actieplan geluid vastgesteld. Er moet gezorgd worden dat het verminderen van de geluidsbelasting als onderdeel wordt meegenomen bij projecten op het gebied van beheer en onderhoud van wegen.

		3.4.2.4	De gemeente is onderdeel van het convenant Gebiedsgericht Grondwaterbeheer het Gooi. Daarbinnen werkt zij samen met andere partijen aan waarin oplossingen worden gezocht voor het aanpakken van vervuilde grondwaterpluimen.
3.4.3	Uitdragen voorbeeldrol lokale overheid op het gebied van duurzaamheid	3.4.3.1	Als gemeente het goede voorbeeld geven door verduurzamen van openbare gebouwen, scholen en ander maatschappelijke vastgoed.
3.4.4	Stimuleren duurzaamheidsmaatregelen in de samenleving	3.4.4.1	Uitvoering RES: Onderzoeken en stimuleren van zonnepanelen op daken, waaronder openbare gebouwen, parkeerplaatsen, maatschappelijk vastgoed en daken van grotere bedrijfsgebouwen. Hierbij ligt de focus op zonnepanelen op de geluidswal langs de A27.
3.4.5	Vervolg ontwikkeling nieuwe warmtebronnen	3.4.5.1	Uitvoering Transitievisie warmte: Volgen, en waar en indien zinvol, stimuleren ontwikkeling van nieuwe warmtebronnen i.p.v. gas.
		3.4.5.2	Uitvoering Transitievisie warmte: in 2023 is gestart met pilot voor keuzemogelijkheden t.a.v. warmteoplossing in Bouwvenen. Dit loopt door in 2025 met daarbij ook de focus op een participatieproject met een aangrenzende buurt/wijk.
3.4.6	Borging van de continuïteit van de wettelijke taken die de gemeente heeft in de opvang van dieren.	3.4.6.1	Met de dierenwelzijnsorganisaties (Vogelopvang Midden-Nederland/Egelopvang Midden-Nederland/ Gooische Nest) zijn voor 2025 en verder nieuwe dienstverleningsovereenkomsten afgesloten.
		3.4.6.2	In 2025 zal met het Gooische Nest tot een nieuwe dienstverleningsovereenkomst moeten worden gekomen.

3.5 Afval

Speerpunten:

Circulaire economie

Circulaire economie gaan we als een standaard integreren in nieuwe bouwwerken en woningen. Er komen minimale eisen voor het gebruik van duurzamere materialen en een materialenpaspoort bij alle nieuw op te leveren gebouwen. Het jaar 2025 wordt ook het jaar waarop de circulaire inkoopprocessen van de MRA een standaard onderdeel worden van de inkoopprocessen van onze gemeente.

Afval

Na de stemming van de GAD-gemeenten over het voor- of nascheiden van afval, staat 2025 in het kader van de transitie naar een mini-container minder per huishouden. De PMD-container gaat verdwijnen, dat betekent voor de inwoner minder afval scheiden en meer ruimte in de tuin. Het kan voor inwoners wat verwarrend zijn waarom we in 2025 toch nog door moeten gaan met het scheiden van afval. Om hier duidelijkheid in te scheppen wordt er met alle GAD-gemeenten een communicatiecampagne gestart om de transitie zo helder en duidelijk mogelijk te maken voor onze inwoners.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
3.5.1	Streven naar een zo optimaal mogelijke afvalscheiding en het stimuleren van herbruikbare afval- en grondstromen.	3.5.1.1	De gemeente is onderdeel van het convenant Gebiedsgericht Grondwaterbeheer het Gooi. Daarbinnen werkt zij samen met andere partijen aan waarin oplossingen worden gezocht voor het aanpakken van vervuilde grondwaterpluimen
		3.5.1.2	In 2025 wordt in regionaal verband gewerkt aan transitie naar een mini-container minder (de pmd container verdwijnt in 2026 vanwege overgang naar nascheiding), met goede voorlichting hierover aan de inwoners.
3.5.2	Circulaire economie gaan we als een standaard integreren in nieuwe bouwwerken en woningen.	3.5.2.1	Er komen minimale eisen voor het gebruik van duurzamere materialen alsook een materialenpaspoort bij alle nieuw op te leveren gebouwen.
		3.5.2.2	2025 wordt ook het jaar waarop de circulaire inkoopprocessen van de MRA een standaard onderdeel worden van de inkoopprocessen van onze gemeente.

Betrokkenheid verbonden Partijen

BEL Combinatie

Door de verbonden partij GR BEL Combinatie worden op basis van een dienstverleningsovereenkomst de uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden uitgevoerd.

Regio Gooi en Vechtstreek

In de regio wordt samengewerkt aan diverse onderwerpen binnen het fysieke domein zoals Ruimte, Bouwen en Wonen. De Regio ondersteunt en levert wat gemeenten afspreken om samen op te pakken. Een voorbeeld van een uitvoerende eenheid is bijvoorbeeld de Grondstoffen en Afvalstoffen Dienst (GAD) en het Regionale Urgentiebureau.

Coöperatie Gastvrije Randmeren

De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband tussen 15 gemeenten tussen de Hollandse Brug en het Keteldiep. De gebiedscoöperatie is verantwoordelijk voor een deel van de gebiedsontwikkeling, beheer en onderhoud ten behoeve van waterrecreatie in de Randmeren (waaronder het Eemmeer en het Gooimeer) en activiteiten op het gebied van gebiedspositionering. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar vaarwater (o.a. maaien van waterplanten), fietsverbindingen en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

De OFGV is een uitvoeringsorganisatie op het gebied van milieu en werkt voor twee provincies en 13 gemeenten in zowel Flevoland als de Gooi en Vechtstreek. De OFGV voert milieutaken uit op het gebied van thema's zoals geluid, bodem en omgevingsveiligheid. Het gaat hierbij om o.a. vergunningverlening, toezicht en handhaving op grond van geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu.

Hut van Mie

De Hut van Mie is de lokale energicoöperatie. De Hut van Mie ondersteunt inwoners met adviezen voor duurzaamheidsmaatregelen.

Wat mag het kosten

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten						
3.1 Ruimtelijke ontwikkeling	351.216	237.949	379.994	379.796	380.280	380.069
3.2 Wonen en bouwen	1.190.915	1.191.679	1.326.419	1.325.619	1.327.578	1.326.725
3.3 Grondexploitatie	-340.033	-	-	-	-	-
3.4 Milieu en duurzaamheid	470.507	551.497	315.333	300.266	301.431	301.359
3.5 Afval	1.565.669	1.399.062	1.464.594	1.493.824	1.522.052	1.527.707
Totaal lasten	3.238.274	3.380.187	3.486.341	3.499.505	3.531.341	3.535.860

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Baten						
3.1 Ruimtelijke ontwikkeling	-23.541	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
3.2 Wonen en bouwen	-1.380.951	-1.035.899	-1.079.446	-1.074.446	-1.069.446	-1.069.446
3.3 Grondexploitatie	45.747	-	-	-	-	-
3.4 Milieu en duurzaamheid	-206.869	-	-	-171.541	-171.541	-171.541
3.5 Afval	-1.751.556	-1.772.618	-1.845.381	-1.880.749	-1.914.905	-1.921.748
Totaal baten	-3.317.170	-2.821.517	-2.937.827	-3.139.736	-3.168.892	-3.175.735

Saldo programma 3	-78.897	558.669	548.514	359.769	362.449	360.125
--------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

3.1 Ruimtelijke ontwikkeling		
Opstellen omgevingsplannen	Op grond van de Omgevingswet moet de gemeente een nieuw omgevingsplan vaststellen voor het hele grondgebied. De vaststelling gaat in fases per deelgebied. Voor elk deelgebied duurt het opstellen 1 tot 1,5 jaar. De kosten bedragen € 40.000,- per jaar.	40.000
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	101.769
Totaal lasten		141.769

Baten

3.1 Ruimtelijke ontwikkeling		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Lasten

3.2 Wonen en bouwen		
Omgevingsdienst Gooi en Vechtstreek	Bij de omgevingsdienst stijgt de bijdrage voor 2025 als gevolg van de loon- en prijsstijging (€ 8.000,-). Daarnaast wordt er een structurele innovatiebijdrage gevraagd van € 2.000,-. Tot slot is er een verschuiving van de asbesttaken van de Bel-Combinatie naar de OFGV (€ 23.000,-).	33.000

Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	190.628
Mutatie voorzieningen	Dit betreft de mutatie van de onderhoudsvoorzieningen.	-71.100
Totaal lasten		152.528

Baten

3.2 Wonen en bouwen		
Toename baten bouwleges	Voor 2025 is er een nieuwe schatting gemaakt op de omgevingsvergunningen. Hierbij zijn de reguliere bouwleges als die van de projecten nader bekeken. Dit leidt tot hogere baten.	-71.597
Totaal baten		-71.597

Lasten

3.3 Grondexploitatie		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal lasten		-

Baten

3.3 Grondexploitatie		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Lasten

3.4 Milieu en duurzaamheid		
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot lagere lasten op dit product.	-208.039
Actualisatie kapitaallasten en investeringsplanning	De investeringsplanning is geactualiseerd waardoor investeringen in tijd zijn doorgeschoven. Dit leidt in 2025 tot lagere kapitaallasten.	-15.000
Totaal lasten		-223.039

Baten

3.4 Milieu en duurzaamheid		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Lasten

3.5 Afval		
Toename bijdrage GR Regio Gooi en Vechtstreek	Bij de regio G&V stijgt de bijdrage met ca. 14% ten opzichte van 2024. Op een aantal taakgebieden stijgen de kosten slechts met de reguliere prijs- en loonontwikkeling, maar forse stijgingen zijn er onder andere bij de GAD. Redenen hiervoor zijn de hogere verwerkingskosten, CO2-heffing, afvalstoffenbelasting en lagere inkomsten bij de GAD. De kostenstijging voor de GAD wordt gedekt door de afvalstoffenheffing.	128.961
Mutatie afval	Dit betreft de kostenstijging afval	17.618

Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot lagere lasten op dit product.	-48.851
Totaal lasten		97.728

Baten

3.5 Afval		
Mutatie afval	Door een stijging van de lasten voor afval, dienen de inkomsten ook te stijgen om kostendekkend te kunnen zijn.	-17.618
Toename bijdrage GR Regio Gooi en Vechtstreek	De kostenstijging voor de GAD wordt gedekt door de inkomsten afvalstoffenheffing.	-128.961
Totaal baten		-146.579

Programma 4 Sporten, ontwikkelen en leren in Blaricum

Visie

4.1 Cultuur en media

Blaricumse evenementen zoals Oranjefeesten, de Kermisweek, Dag van het Werckpaert en activiteiten van dorpshuis de Blaercom, buurthuis de Malbak en het multifunctioneel gebouw het Vitus leveren een belangrijk bijdrage aan de sociale cohesie van onze dorpsdelen. Bij dit alles streven we naar behoud van de 'Blaricumse maat'. Cultuur en media zijn middelen om de ontwikkeling van de jeugd tot volwassenheid te stimuleren. Ook is het een belangrijke bron van kennis, ervaring en ontspanning voor alle inwoners.

4.2 Sport

Sportvoorzieningen zijn van groot belang. Sporten zorgt voor gemeenschapszin en is goed voor zowel de volwassenen als de jeugd. Het stimuleert de teamgeest, doelgerichtheid en het zelfvertrouwen. Ook is het een manier om elkaar te ontmoeten, contacten op te bouwen en daarmee samen zijn onder inwoners te stimuleren. Hiermee wordt onder andere gebouwd aan de sociale basis. We zijn bereid hierin te investeren en verenigingen financieel te ondersteunen.

4.3 Onderwijs

Met de schoolbesturen hebben we via het Integraal huisvestingsplan (2021) gezamenlijke ambities geformuleerd, uitdagingen benoemd en met elkaar afspraken gemaakt over de inzet van beschikbare middelen rondom toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Daarbij is opgenomen dat er meerjarige afspraken zijn gemaakt met schoolbesturen, zodat er voor alle Blaricumse kinderen, in de basisschoolleeftijd (die in eigen gemeente naar school willen gaan), altijd een plek is in Blaricum.

De komende jaren gaan we gezamenlijk hieraan invulling geven, en daarbij ook samen kijken naar verduurzaming van de gebouwen.

Door de nieuwe leerlingenprognose (2023) ontstaat er op korte termijn een tekort aan onderwijsruimte. Hiervoor is in 2024 een plan opgesteld waarmee we een tijdelijk tekort aan ruimte op gaan lossen.

4.4 Gezondheid en participatie

De afgelopen periode zijn er verschillende belangrijke akkoorden en regelingen tot stand gekomen die gericht zijn op het bevorderen van gezondheid, welzijn en samenwerking tussen verschillende sectoren. Preventie van gezondheidsachterstanden en integrale en/of passende zorg staat daarbij centraal. Deze initiatieven zijn van groot belang om gezondheidsachterstanden aan te pakken en de gezondheid van de samenleving te verbeteren. Ook zijn deze initiatieven belangrijk om de zorg en begeleiding betaalbaar en bereikbaar/beschikbaar te houden.

Wij werken aan een lokale aanpak om gezondheidsachterstanden te verminderen en kwetsbare groepen te bereiken. Daarbij willen we de zorg voor de toekomst kwalitatief goed, toegankelijk en betaalbaar houden (Integraal Zorg Akkoord). Hiervoor trekken we samen op met diverse zorgaanbieders en de preferente zorgverzekeraar Zilveren Kruis in onze regio. Een belangrijke plek krijgt informele zorg; zorg door en voor

naasten, mantelzorgers of vrijwilligers. En wat er al is en wat werkt, gaan we nog meer kracht bij zetten. De sociale basis dient te worden gestimuleerd en gewaardeerd.

4.1 Cultuur en media

Speerpunten:

Kunst- en cultuurnota

We willen onze visie op kunst en cultuur vastleggen in een document. Verschillende thema's zoals kunst in de openbare ruimte, cultuureducatie en kunst in de regio Gooi en Vechtstreek worden hierin opgenomen.

Cultuureducatie

Voor alle inwoners van Blaricum willen we kunst en cultuur toegankelijk maken. Inwoners met een smalle beurs kunnen terecht bij het Jeugdfonds Sport en Cultuur en het Volwassenenfonds.

Bibliotheek

Het speelveld van bibliotheken raakt verschillende domeinen. Door in samenwerking met de deelnemende gemeenten één lijn te trekken in de opdracht, kunnen inwoners over de dorpsgrenzen heen gebruik maken van de diensten van de bibliotheek.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
4.1.1	Iedereen moet mee kunnen doen aan sport- en/of culturele activiteiten.	4.1.1.1	Meer bekendheid geven aan het aanbod van het Jeugd- en Volwassenenfonds Sport en cultuur bij alle doelgroepen
		4.1.1.2	In 2025 gaan wij peilen onder jongeren waar behoefte aan nieuwe evenementen en activiteiten is. Wij zetten hiervoor een jongerenverbinder in
4.1.2	De maatschappelijke rol van bibliotheken bestendigen	4.1.2.1	De inzet van bibliotheken focussen op vier inhoudelijke thema's: 'iedereen basis-taalvaardig', 'iedereen digitaal vaardig', 'een leven lang leren voor iedereen' en 'iedereen kan meedoen'. Deze vertalen zich naar onder meer naar de volgende diensten: uitvoering van het Informatiepunt Digitale Overheid, digitale basiscursussen en workshops, programmering rond actuele thema's zoals duurzaamheid en themacafé's voor het faciliteren van ontmoetingen en blijven leren.

4.2 Sport

Speerpunten:

Buurtsportcoaches

Buurtsportcoaches zetten we BEL-breed in om de doelstellingen zoals beschreven in het Werkplan 2024-2025 te behalen.

Alle doelstellingen uit het werkplan dragen bij aan het promoten van een gezonde en actieve leefstijl van de inwoners.

Lokaal Sportakkoord II

Het lokaal Sportakkoord wordt uitgevoerd om bij te dragen aan de landelijke ambities. Hierbij ligt de nadruk op een veilige sportomgeving en het werven van vrijwilligers.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
4.2.1	Actief promoten van een gezonde leefstijl bij de inwoners van Blaricum met de focus op jeugd en senioren.	4.2.1.1	Blijvend investeren in sport en bewegen, waaronder JOGG (Jongeren op gezond Gewicht) en inzet van buurtsportcoaches waarin de gestelde doelstellingen uit het werkplan Buurtsportcoaches leidend zijn.

4.2.2	Aanpak overgewicht voor kinderen en volwassenen verbeteren	4.2.2.1	Netwerk GLI (Gecombineerde Leefstijlinterventie) volwassenen optimaliseren waarbij aandacht is voor voldoende GLI coaches, bekendheid bij huisartsen en inwoners.
		4.2.2.2	KIDS (Kanjers in de Sport) aanpak waaronder de Sportkanjerclub verbeteren. Naast de betrokkenheid van de intern begeleiders van scholen, verpleegkundigen, diëtisten en kijken hoe de werkwijze verbeterd kan worden waardoor meer kinderen beter worden geholpen.
4.2.3	Het verminderen of voorkomen van valongevallen bij ouderen in Blaricum, door risicofactoren te behandelen of aan te passen	4.2.3.1	Uitvoeren van de ketenaanpak valpreventie, uitvoeren van een communicatiecampagne, organiseren van informatiebijeenkomsten, fitheidstesten en het aanbieden van beweegcursussen aan ouderen.
4.2.4	Het creëren van een zo veilig mogelijke sportomgeving bij de sportverenigingen in de gemeente.	4.2.4.1	Verenigingen ondersteunen waar nodig middels de inzet van een verenigingsondersteuner.
		4.2.4.2	Samen met de Sportraad bespreken hoe we ervoor kunnen zorgen dat zoveel mogelijk verenigingen in Blaricum beleid hebben omtrent het creëren van een veilig sportklimaat, denk hierbij aan: vertrouwenscontactpersonen, VOG's (verklaringen omtrent het gedrag) bij vrijwilligers en gedragsregels binnen de vereniging
		4.2.4.3	Bij het onderhoud van de sportaccommodaties kan de vereniging een beroep doen op de Investeringssubsidie Sportaccommodaties.

4.3 Onderwijs

Speerpunten:

Actualiseren van het in 2021 vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (IHP)

In december 2021 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vastgesteld. Waar het IHP nog uitgaat van toereikende huisvestingscapaciteit in Blaricum, laat de (begin 2023) opgestelde leerlingenprognose zien dat er een tijdelijk ruimtetekort in complex Bijvanck te verwachten is vanaf schooljaar 2025-2026 voor ongeveer 10 jaar. Dit ruimtetekort is tijdelijk, met een piek in 2028 en zal na 2032 verdwenen zijn. Vanaf 2033 wordt snel toenemende leegstand verwacht.

Met de schoolbesturen is in 2024 besproken hoe voor dit complex de tijdelijke piek kan worden opgevangen en passende huisvesting gerealiseerd kan worden. Naar verwachting worden in 2025 noodlokalen op het plein geplaatst. Met de extra noodlokalen kan het tijdelijk ruimtetekort in het schoolcomplex worden opgevangen.

Hiervoor moeten ook de, met de schoolbesturen gemaakte, meerjarige afspraken worden herzien. De genoemde ontwikkelingen vereisen dat het IHP wordt geactualiseerd.

Verduurzaming schoolgebouwen

Als onderdeel van het IHP (2021) wordt ingezet op verduurzaming van schoolgebouwen. Om uitvoering te geven aan de duurzaamheidsambities overweegt de gemeenteraad ook om middelen beschikbaar te stellen. Op dit moment onderzoeken we samen met de betrokken schoolbesturen de mogelijkheden voor verduurzaming bij complex Dorp. In 2025 zal hierover een definitief besluit worden genomen.

Leerlingenprognose

In 2025 actualiseren we de leerlingenprognose. Hiermee komt een actueel beeld van de precieze ruimtebehoefte in complex Bijvanck en wordt duidelijk hoeveel noodlokalen (1,2 of 3) er moeten worden gerealiseerd.

Uitbreiding 1^e inrichting Pionier

Vanuit het Onderwijshuisvestingsprogramma 2025 heeft het schoolbestuur (AT-scholen) een aanvraag gedaan voor een eerste inrichting met meubilair en onderwijsleerpakket bij de Pionier. Reden is de groei van het aantal leerlingen op de school. Op grond van de verordening moet de gemeente deze voorziening bekostigen.

Nationaal Programma Onderwijs

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft Blaricum middelen ontvangen. Medio 2022 stemde het college van B&W in met het voorstel voor de verdeling van de middelen. Het gaat onder andere om maatregelen op het vlak van leesontwikkeling, sport en gezinsondersteuning. Tot en met schooljaar 2024-2025 zal concrete invulling worden gegeven aan de uitvoering van de maatregelen.

Voorleesexpress

In regionaal verband voert de bibliotheek het project VoorleesExpress uit. De VoorleesExpress zorgt ervoor dat kinderen die moeite hebben met taal extra aandacht krijgen. Voorleesvrijwilligers worden gekoppeld aan een laagtaalvaardig gezin waar het voorlezen niet vanzelfsprekend is. Samen met de ouders gaan de vrijwilligers aan de slag met taalspelletjes en (voor)lezen.

Met de VoorleesExpress bevorderen we taalontwikkeling en leesplezier bij kinderen met een taalachterstand. Hiermee zetten we in op het voorkomen van laaggeletterdheid en op gelijke onderwijskansen.

Vanuit de gemeente Blaricum wordt dit vooralsnog bekostigd vanuit het NPO. Na 2024 zijn deze middelen op. De bibliotheek heeft nu aan alle betrokken gemeenten een subsidieaanvraag gedaan voor structurele voortzetting vanaf 2025. Voor Blaricum bedragen de kosten € 10.976,- per jaar. In de loop van 2024 vindt de evaluatie plaats; als het project succesvol blijkt is het wenselijk dat het (in regionaal verband) wordt vervolgd.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
4.3.1	Toekomstbestendig houden (en waar nodig maken) van de schoolgebouwen en voldoen aan onze wettelijke zorgplicht voor voldoende onderwijsruimte. Hiermee faciliteren we de schoolbesturen om hun onderwijsstaak goed uit te voeren.	4.3.1.1	Opvang tijdelijk ruimtetekort complex Bijvanck door plaatsing van noodlokalen.
		4.3.1.2	Blijvend bezien in hoeverre de gemeente verduurzaming van de schoolgebouwen kan stimuleren, voor zover middelen beschikbaar zijn en passend bij verduurzamingsinitiatieven van schoolbesturen.
		4.3.1.3	De leerlingenprognose actualiseren en hiermee een actueel beeld verkrijgen van de ruimtebehoefte van de scholen.
		4.3.1.4	Uitbreiden van de 1e inrichting met meubilair en onderwijsleerpakket bij de Pionier, naar aanleiding van de groei van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren.
4.3.2	Onderwijs- en ontwikkelingsachterstanden tegengaan.	4.3.2.1	Aanbieden van voor- en voerschoolse educatie (VVE) en aanvullende ondersteuning faciliteren op taalontwikkeling door de bibliotheek. Middels de Voorleesexpress zetten we in op het voorkomen van laaggeletterdheid.

4.4 Gezondheid en participatie

Speerpunten:

Preventief aanbod

Voorzieningen van onze maatschappelijke partners zijn beschikbaar voor alle inwoners. Ze zijn erop gericht dat inwoners regie houden of krijgen over hun eigen leven. We willen deze voorzieningen blijven versterken.

Gezonde inwoners

We streven ernaar dat inwoners langer thuis kunnen blijven wonen en gezond en zelfredzaam zijn.

Voor- en vroegschoolse educatie

Wij willen zorgen voor voldoende dekkend aanbod, goede preventie en verbeterde taalontwikkeling van kinderen met een verhoogd risico op taalachterstand.

Buurthuizen

We willen de maatschappelijke functie en signaleerfunctie van de buurthuizen vergroten.

Jongerenparticipatie

Jongerenparticipatie betekent dat jongeren in Blaricum actief meedoen, meepraten en meebeslissen bij zaken die voor hen belangrijk zijn. In 2025 zal er een "jongerenverbinder" aangesteld worden.

Inclusie

We streven naar een samenleving waarin iedereen erbij hoort en gelijke kansen heeft om deel te nemen aan alle aspecten van het leven.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
4.4.1	Met preventie, inzetten op het vergroten van kansen en het versterken van individuen en de samenleving als geheel. Zo willen we zwaardere problemen en ondersteuning voorkomen	4.4.1.1	We houden de laagdrempelige inloop beschikbaar, zoals Leefstijlpunt, informatiepunt maatschappelijke zaken HBEL, en verbinden dit met maatschappelijke partners (Versa, bibliotheek)
		4.4.1.2	Toewerken naar een digitale sociale kaart, zo mogelijk in HBEL-verband
		4.4.1.3	Regionale/ HBEL-evaluatie van de onafhankelijke cliëntondersteuning
4.4.10	Resultaten van het welzijnswerk beter inzichtelijk maken	4.4.10.1	De transformatie in de dienstverlening van Versa is verder vormgegeven in 2024. Op basis hiervan voeren we tussentijdse monitorgesprekken.
4.4.11	Wij vinden het belangrijk dat jongeren volwaardig kunnen meedoen in de samenleving	4.4.11.1	Al eerder werd besloten dat er voor Blaricum een "Jongerenverbinder" zou worden aangesteld. In 2025 zal het plan verder worden opgepakt. De aangewezen "Jongerenverbinder" zal door middel van social media vragen kunnen uitzetten naar de jongeren in Blaricum
4.4.12	Wij vinden het belangrijk dat onze gemeenschap een inclusieve gemeenschap is	4.4.12.1	In 2024 en 2025 wordt met de inwoners en andere stakeholders een visie op inclusie, diversiteit en toegankelijkheid ontwikkeld. Dit vertaalt zich in een uitvoeringsplan
4.4.2	Bewustwording creëren over de eigen rol in de (mentale) gezondheid van de inwoner en informeren over de beschikbare voorzieningen	4.4.2.1	In samenwerking met maatschappelijke partners ontwikkelen we activiteiten op de thema's: één tegen eenzaamheid, mentale gezondheid, valpreventie, mantelzorg en sluiten hier aan bij de landelijk georganiseerde weken/campagnes (Hey, het is oké (mentale gezondheid), IkPas (dry January
		4.4.2.2	We voeren de dementiescan uit
4.4.3	Inwoners die belast zijn met mantelzorgtaken, beter ondersteunen en waarderen.	4.4.3.1	In HBEL-verband uitvoering geven aan het plan van aanpak Mantelzorg

4.4.4	Verschuiven van 'ziekte en zorg' naar 'gezondheid en gedrag' (IZA = Integraal Zorgakkoord, GALA = Gezond en Actief Leven Akkoord)	4.4.4.1	In de regionale samenwerking Gezond Gooi werken we via diverse coalities en ketenaanpakken aan de gezondheidsbevordering van onze inwoners
		4.4.4.2	Welzijn op recept integreren we in het Leefstijlpunt
		4.4.4.3	In 2025 zetten we in op het vergroten van het aantal inwoners dat doorverwezen wordt/ gebruik maakt van het leefstijlpunt en Welzijn op recept.
		4.4.4.4	Via de IZA werkgroepen brengen we de positieve gezondheidsgedachte verder onder de aandacht bij de eerste lijns zorgaanbieders én bij de inwoners
4.4.5	Verminderen van problematisch middelengebruik	4.4.5.1	In BEL verband werken we samen met de eerste lijnszorg aanbieders om problematisch middelengebruik vroeg te kunnen signaleren. Eind 2024 startte de pilot 'handreiking zorgpad alcohol 1e lijn'
		4.4.5.2	In de regio Gooi en Vechtstreek wordt samengewerkt in het Preventie- en Handhavingsplan om de verkoop van alcohol aan minderjarigen terug te dringen en voorlichting te geven over alcohol en middelengebruik.
4.4.6	In het kader van de VVE (Voor- en vroegschoolse educatie) zoeken we samenwerking met verschillende partijen om zoveel mogelijk kinderen te bereiken en zo goed mogelijk te ondersteunen	4.4.6.1	We geven uitvoering aan de recent gewijzigde subsidieregeling 'Elke peuter een kans'.
		4.4.6.2	We voeren in 2025 de VVE-monitor in
		4.4.6.3	Samen met kinderopvang en GGD afspraken maken over zo breed mogelijk bereik van kinderen voor deelname aan de VVE
4.4.7	Bijdrage leveren aan de sociale cohesie van onze dorpsdelen. Bij dat alles blijven wij zorgen voor behoud van de 'Blaricumse maat': Kleinschalig en acceptabel qua omvang en impact op de leefomgeving.	4.4.7.1	Het buurt-/opbouwwerk functioneert over het Blaricumse dorp heen, en richt zich op het verbinden en activeren van onze inwoners. De hieruit voorkomende collectieve activiteiten kunnen plaatsvinden in onze buurthuizen, en ook daarbuiten.
4.4.8	Continuïteit van het dorps- en buurthuis bewaken en de functie(s) laten versterken	4.4.8.1	Dorpshuis de Blaercom en buurthuis de Malbak steunen in hun maatschappelijke functie waarin zij aansluiten op de behoeften van onze inwoners met informatie en activiteiten die inwoners betrekken en verbinden
4.4.9	De gemeentelijke doelen van het welzijnswerk zijn zoveel als mogelijk zelfredzame bewoners, gesteund door een toereikend netwerk, verminderen van het gevoel van eenzaamheid onder inwoners, verhogen van gevoel van betrokkenheid onder inwoners en met gebruikmaking van een benadering vanuit positieve gezondheid	4.4.9.1	Inwoners zoveel mogelijk leiden naar bestaande activiteiten van onze maatschappelijke partners in de dorpen en stimuleren om zelf of in hun netwerken initiatieven te ontplooiën.

Betrokkenheid verbonden Partijen

BEL Combinatie

Door de verbonden partij GR BEL Combinatie worden op basis van een dienstverleningsovereenkomst de uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden uitgevoerd.

Regio Gooi en Vechtstreek

Uitvoering en coördinatie van de leerplicht, voortijdig schoolverlaters en volwasseneneducatie is belegd bij het Regionaal Bureau Leerling zaken (RBL) van de Regio Gooi en Vechtstreek.

GGD Gooi en Vechtstreek

De GGD Gooi en Vechtstreek voert in het kader van de Wet Publieke Gezondheidszorg voor de gemeente de taken uit op het gebied van gezondheidszorg, ouderenzorg, epidemiologie en bestrijding infectieziekten, evenals bijkomende ondersteunende werkzaamheden inzake de gedecentraliseerde taken. Ook verzorgt de GGD de inspecties van de kinderopvang.

Wat mag het kosten

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten						
4.1 Cultuur en media	416.315	462.013	449.694	449.578	449.861	448.038
4.2 Sport	503.032	517.845	532.040	522.639	522.720	522.685
4.3 Onderwijs	1.466.060	1.466.689	1.604.008	1.360.726	1.375.083	1.377.437
4.4 Gezondheid en participatie	1.430.132	1.685.881	1.784.096	1.738.956	1.739.297	1.739.149
Totaal lasten	3.815.540	4.132.428	4.369.838	4.071.899	4.086.962	4.087.308

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Baten						
4.1 Cultuur en media	-41.281	-29.903	-30.353	-30.353	-30.353	-30.353
4.2 Sport	-119.546	-127.461	-128.811	-128.811	-128.811	-128.811
4.3 Onderwijs	-173.183	-529.190	-538.846	-415.579	-415.579	-415.579
4.4 Gezondheid en participatie	-189.546	-189.472	-200.184	-202.254	-202.254	-202.254
Totaal baten	-523.557	-876.026	-898.194	-776.997	-776.997	-776.997

Saldo programma 4	3.291.983	3.256.402	3.471.644	3.294.903	3.309.966	3.310.312
--------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Toelichting financiële verschillen

4.1 Cultuur en media		
Voortzetten voorleesexpress	Middels de Voorleesexpress bevorderen we taalontwikkeling en leesplezier bij kinderen met een taalachterstand. De bibliotheek heeft nu aan alle betrokken gemeenten een subsidieaanvraag gedaan voor structurele voortzetting vanaf 2025.	11.000
Cultuureducatie	Om de cultuur educatie voort te zetten wordt jaarlijks € 10.000 gevraagd.	10.000

Mutatie subsidies	Sinds 2022 is de indexering en hogere toekenning niet correct verwerkt. Dit heeft geleid tot verschillen in de begroting voor 2025 met betrekking tot een aantal aangevraagde subsidies. De te verstrekken subsidies zijn over de verschillende programma's verdeeld waarbij je bij sommige programma's een daling of een verhoging van de lasten ziet. Het totaalsaldo van alle mutaties bedraagt € 74.239,-.	-53.638
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	34.722
Totaal lasten		2.084

Baten

4.1 Cultuur en media		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Lasten

4.2 Sport		
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	11.187
Totaal lasten		11.187

Baten

4.2 Sport		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Lasten

4.3 Onderwijs		
Inrichting OLP/meubilair De Pionier	Zoals opgenomen in de kadernota heeft het schoolbestuur (AT-scholen) in het kader van het OHP 2025 een aanvraag gedaan voor eerste inrichting met meubilair en onderwijsleerpakket bij de Pionier. Hiermee is een investering van € 17.400,- gemoeid. Op grond van de verordening moet de gemeente deze voorziening bekostigen.	17.400
leerlingenvervoer	Hogere lasten door indexatie a.d.h.v. NEA index.	12.000
Loon & prijsstijging	Dit betreft de jaarlijkse loon- en prijsstijging van de gemeente. De prijsstijging is conform het vastgestelde indexeringspercentage van 3%. De loonstijging betreft de lonen van ambtenaren, college- en raadsleden en is conform CAO.	10.506
Verduurzaming scholencomplex Dorp	Zoals opgenomen in de kadernota 2025 is een bedrag van €100.000 gevraagd om in een reserve op te nemen voor een mogelijk bijdrage aan de verduurzaming van de schoolgebouwen.	100.000
Actualisatie kapitaallasten en investeringsplanning	De investeringsplanning is geactualiseerd waardoor investeringen in tijd zijn doorgeschoven. Dit leidt in 2025 tot lagere kapitaallasten.	-11.284
Totaal lasten		128.622

Baten

4.3 Onderwijs		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Lasten

4.4 Gezondheid en participatie		
Mutatie subsidies	Sinds 2022 is de indexering en hogere toekenning niet correct verwerkt. Dit heeft geleid tot verschillen in de begroting voor 2025 met betrekking tot een aantal aangevraagde subsidies. De te verstrekken subsidies zijn over de verschillende programma's verdeeld waarbij je bij sommige programma's een daling of een verhoging van de lasten ziet. Het totaalsaldo van alle mutaties bedraagt € 74.239,-.	141.116
Opgave vergrijzing	Voor de opgave ten aanzien van de vergrijzing is in de HBEL-visie afgesproken dat we meer gaan inzetten op het versterken van de sociale basis, met als doel het gebruik van duurdere zorg te doen afnemen. Dit doen we o.a. door een data gedreven aanpak met AI daarbij in te zetten. Dit betreft een incidenteel budget.	30.000
Stijging subsidie Versa Welzijn	Voor de stijging van de subsidiekosten gaan we uit van de prijsstijging, zoals opgenomen in de kadernota 2025.	15.000
Inclusie sport	De middelen worden ingezet voor een projectleider voor het uitwerken van een beleidsplan en de uitvoering in 2025 van de activiteiten en ontwikkelingen.	15.000
WMO begeleiding en dagbesteding	Voor begeleiding en dagbesteding is er een daling in het aantal cliënten.	-36.260
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot lagere lasten op dit product.	-77.682
Totaal lasten		87.174

Baten

4.4 Gezondheid en participatie		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Programma 5 Meedoen in Blaricum

Visie

5.1 Maatschappelijke Ondersteuning

Toenemende druk op de diverse regelingen blijft onze aandacht houden. Veel regelingen zijn wettelijk verplicht en zullen we als gemeente moeten uitvoeren. Waar mogelijk willen we de zorg en ondersteuning vooral beschikbaar houden voor mensen die het echt nodig hebben. Hiervoor hebben we, in overleg met de gemeenten Huizen, Eemnes en Laren een heldere visie op het sociaal domein geformuleerd. Deze visie moet richting moet geven aan individuele besluiten.

De visie gaat uit van het voorkomen van problemen, opschalend naar specialistische ondersteuning.

Met preventie zetten we in op het vergroten van kansen en het versterken van individuen en de samenleving als geheel. Zo willen we zwaardere problemen en zwaardere ondersteuning voorkomen. We bouwen aan een sterke sociale basis waarbij mensen oog hebben voor elkaar en er ruimte is voor diversiteit, zorg dichtbij en we werken wijkgericht.

Mensen die het niet zelfstandig redden, krijgen passende ondersteuning gericht op het, (weer) binnen hun mogelijkheden, zelfstandig oppakken van hun leven.

Passende basisondersteuning is lokaal en laagdrempelig beschikbaar. Dit gaat het grootste deel over de professionele inzet.

Voor de meest kwetsbare mensen is passende specialistische ondersteuning beschikbaar.

In de uitvoering van onze regelingen sociaal domein doen we een stapje extra voor specifieke doelgroepen. We werken hierin samen vanuit het principe lokaal wat kan, regionaal wat moet of wat specifieke voordelen biedt. We sturen op resultaten: zicht en grip, monitoring en evaluatie.

5.2 Inkomensregelingen en arbeid

Het blijkt dat er bij de regionale ondersteuning naar werk schotten en belemmeringen in de dienstverlening zijn.

Vanuit de Rijksoverheid komen er wijzigingen in de uitvoering van de arbeidsmarktdienstverlening. In iedere arbeidsmarktregio komt een Regionaal Werkcentrum. De beoogde ingangsdatum is verschoven van 1 januari 2025 naar 1 januari 2026.

5.3 Zorg voor elkaar

In 2023 is er overeenstemming gekomen op de Hervormingsagenda Jeugd. Dit inhoudelijke akkoord tussen de betrokken organisaties bevat een groot pakket maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Er zal structureel worden geïnvesteerd in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Gemeenten zullen de transitie richting stevige lokale teams moeten vormgeven gericht op zowel Jeugd als Wmo, met voldoende kennis en expertise en verbinding met geïndiceerde reguliere specialistische hulp. Het gaat om teams die met ouders en jeugdigen kijken naar wat echt nodig is. Die niet alleen toegang verlenen, maar zelf basishulp verstrekken, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van gezinnen en jongeren. Vanuit het versterken van het gewone leven van jeugdigen zijn er kaders gemaakt om informele steun(figuren) meer te betrekken.

5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen

Voor statushouders is het zelfstandig mee kunnen doen in de samenleving essentieel. De taakstelling van het huisvesten van statushouders weten wij goed op te lossen binnen het reguliere aanbod van sociale woningen, waardoor de huisvesting gespreid wordt gerealiseerd. Vluchtelingenwerk geeft samen met vrijwilligers invulling aan de integratie van deze nieuwe inwoners. Wij willen de professionele begeleiding van integratie verder vormgeven waarbij vrijwilligers ondersteunen.

Door de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne ontstaat er een nieuwe situatie voor het basisonderwijs. Nadat kinderen voldoende taalvaardig zijn (middels 1-2 jaar taalonderwijs op de taalscholen) zullen zij ook opgenomen moeten worden op de (openbare) basis- en middelbare scholen. Kinderen in de kleuterleeftijd gaan niet eerst naar de taalschool maar direct naar de kleuterklassen.

5.1 Maatschappelijke Ondersteuning

Speerpunten:

Huishoudelijke hulp

Lokaal, maar ook landelijk staat er veel druk op huishoudelijke hulp. De verwachting is dat de druk op huishoudelijke hulp de komende jaren niet afneemt. In regionaal verband kijken we hoe we huishoudelijke hulp toegankelijk en betaalbaar houden.

Wmo-begeleiding

Het aantal mensen dat wordt ondersteund met geïndiceerde Wmo-begeleiding stijgt minder sterk. Deze afzwakking wordt mogelijk gemaakt door de inzet van het lokale begeleidingsteam dat in mei 2021 is gestart. Dit team biedt ondersteuning zonder indicatie. Door een verdere professionalisering en de doorontwikkeling van het lokale begeleidingsteam verwachten we dat de aantallen geïndiceerde begeleiding ook de komende jaren gaat dalen.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
5.1.1	Op basis van de HBEL-visie werken we aan de verdere transformatie in het sociaal domein.	5.1.1.1	We zijn bezig een beweging te maken naar basisondersteuning en daarmee afname van de geïndiceerde zorg. Hiervoor houden we de laagdrempelige inloop beschikbaar, zoals Leefstijlpunt, informatiepunt maatschappelijke Zaken HBEL, en verbinden dit met maatschappelijke partners (Versa, bibliotheek) zoals ook geformuleerd in 4.4 gezondheid en participatie.
5.1.2	Wmo-voorzieningen toegankelijk en betaalbaar houden.	5.1.2.1	Om de geïndiceerde Wmo-voorzieningen toegankelijk en betaalbaar te houden, wordt de invulling van dagbesteding, begeleiding en huishoudelijke hulp regionaal geëvalueerd. Er vindt voor deze drie voorzieningen een brede heroverweging plaats. In 2025 betekent dit mogelijk dat we een nieuwe invulling van dagbesteding, begeleiding en huishoudelijke hulp implementeren.
5.1.3	De overgang van het vaste tarief voor de eigen bijdrage naar een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage op een goede manier organiseren.	5.1.3.1	Een implementatieplan opstellen voor een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage per 1 januari 2026.

5.2 Inkomensregelingen en arbeid

Speerpunten:

Bestaanszekerheid

We zorgen voor een duidelijk overzicht van de voorwaarden en rechten bij een bijstandsuitkering en bijzondere bijstand. We streven naar een zo hoog mogelijk bereik van het kindarrangement (Meedoen HBEL) en het Jeugd- en Volwassenenfonds voor sport en cultuur.

Schuldhelpverlening

Schuldhelpverlening is zichtbaar en we bereiken de juiste groepen mensen. We benutten de mogelijkheden voor preventie en voorlichting over schulden bij de risicogroepen. De mensen om wie het gaat, hebben we zo vroeg mogelijk in beeld. We ondersteunen deze mensen effectief en duurzaam. Schuldhelpverlening is onderdeel van een integrale aanpak.

Werk en inkomen

We blijven inzetten op arbeidsmatige dagbesteding of werkplekken voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
5.2.1	We zetten in op het voorkomen van schulden en het tegengaan van armoede.	5.2.1.1	Op basis van het beleidsplan bestaanszekerheid uitvoering geven aan de daarin opgenomen actiepunten. Jaarlijks rapporteren we over de realisatie.
		5.2.1.2	We continueren het jeugdfonds en volwassenenfonds sport en cultuur en geven meer bekendheid aan de fondsen.
5.2.2	We zetten in op bestaanszekerheid voor de inwoners	5.2.2.1	We zorgen voor een duidelijk overzicht van de voorwaarden en rechten bij een bijstandsuitkering en bijzondere bijstand op de website en in folders

5.3 Zorg voor jeugd

Speerpunten:

Gezond opgroeien

Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. De eerste 1.000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start, een 'Kansrijke Start'. Het actieprogramma 'Kansrijke Start' is een landelijk programma waarin we als BEL-gemeenten een samenwerking vormen met lokale partners die werken met kwetsbare gezinnen.

Ook moet er aandacht zijn voor preventie bij scheidingen om te voorkomen dat de situatie binnen het gezin escaleert en dat geïndiceerde jeugdhulp nodig is.

Hervormingsagenda Jeugd en Richtinggevend kader

In 2023 is er landelijk overeenstemming gekomen op de Hervormingsagenda Jeugd. Eén van de centrale doelstellingen achter de hervormingsagenda is om de jeugdzorg financieel houdbaar te krijgen. Dat moet onder meer bereikt worden door de reikwijdte van de jeugdhulpplicht in te perken. De Jeugdwet moet zodanig aangepast worden dat de jeugdhulpplicht alleen toeziet op jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties.

Het Richtinggevend Kader brengt in beeld wat gemeenten vanuit onder andere de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening kunnen doen om de toegang tot hulp en ondersteuning voor inwoners te optimaliseren. Het zet daarmee een basisniveau voor de gemeentelijke toegang, lokale teams en dienstverlening aan inwoners in kwetsbare en complexe situaties.

Transformatie Jeugdbescherming

Op regionaal niveau zijn we gestart met de voorbereiding van de veiligheidsteams waarin de functie van Veilig Thuis, Gecertificeerde instelling en de Raad voor de Kinderbescherming een rol krijgt. Dit team gaat nauw

samenwerken met de lokale teams zodat opschalen en afschalen van casussen sneller verloopt en kwetsbare jeugdigen nog beter worden geholpen.

Jeugdzorg plus We willen dat jeugdigen in de thuissituatie opgroeien en dat de zorg en ondersteuning nabij wordt georganiseerd. Waar nodig, is hiervoor passende 24/7 ambulante ondersteuning beschikbaar. Jeugdigen met meervoudige en complexe problematiek die soms aangewezen zijn op jeugdzorg Plus krijgen vanaf 2024 een combinatie van ambulante begeleiding en opvang die kleinschalig is. De voorbereiding voor dit concept is reeds gestart samen met onze partners.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
5.3.1	Kinderen groeien gezond op.	5.3.1.1	Uitvoeren van het actieprogramma Kansrijke Start (zoals Nu Niet Zwanger, preventieve huisbezoeken door de jeugdgezondheidszorg, Stevig Ouderschap).
		5.3.1.2	Verbreden van de sociale kaart op het onderdeel jeugd met daarin het aanbod van aanbieders in het voorveld.
5.3.2	Voorkomen van uitval van leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. We streven ernaar dat elke leerling een vorm van onderwijs krijgt, ongeacht de beperking.	5.3.2.1	We bereiden in de regio Gooi en Vechtstreek voorstellen voor om onderwijs-jeugdzorgarrangementen (OJA) in te zetten op scholen voor speciaal onderwijs.
5.3.3	Informeel steun is de basis, de formele hulp vult aan	5.3.3.1	Voortzetten, evalueren en bijsturen van de steun vanuit het informeel netwerk door de inzet van Buurgezinnen en Samen Oplopen.
5.3.4	Binnen het lokaal netwerk wordt goed samengewerkt.	5.3.4.1	Wij werken samen met onze partners in het onderwijs, de huisartsen, de POH-er Jeugd GGZ (Praktijkondersteuning Huisarts Geestelijke Gezondheidszorg) en het lokale team om zo veel als mogelijk niet-geïndiceerde zorg lokaal vorm te geven.
5.3.5	Bevorderen van het mentaal welbevinden door het beperken van het middelengebruik door jongeren.	5.3.5.1	Ontwikkelen en uitvoeren van een actieplan met het onderwijs, de Jeugdgezondheidszorg, politie en het jongerenwerk
5.3.6	Jeugdigen groeien (veilig) in de thuissituatie op en de zorg en ondersteuning worden in de buurt georganiseerd.	5.3.6.1	Het regionaal Veiligheidsteam werkt nauw samen met lokale teams. In 2025 gaan we de werkwijze beproeven en implementeren.
		5.3.6.2	Jeugdigen met een maatregel worden direct (binnen 5 dagen) geholpen en krijgen een (tijdelijke) jeugdbeschermer, die een plan van aanpak maakt.
5.3.7	Kortere wachttijden in de jeugdzorg	5.3.7.1	Een tool/registratiesysteem ontwikkelen, waardoor de wachttijden bij aanbieders van zorg inzichtelijk worden waardoor betere sturing mogelijk is.
5.3.8	Lokale vertaling hervormingsagenda	5.3.8.1	Aanpassing van het onderdeel jeugdhulp uit de verordening sociaal domein op basis van landelijke wijzigingen in de reikwijdte van de jeugdhulpplicht.
		5.3.8.2	Implementatie van de hervormingsagenda naar de lokale situatie in Blaricum.

5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen

Speerpunten:

Vluchtelingen, asiel en integratie

We streven ernaar om aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders te voldoen. Samen met onze partners, de inburgeringsconsulenten HBEL, vrijwilligers zoals Goede Buren in Eemnes, het Taalcafé, bekijken we hoe we mensen zo goed en snel mogelijk kunnen laten integreren.

Voor de aan ons toegewezen Oekraïense vluchtelingen houden we (binnen de huidige randvoorwaarden) de opvang in stand.

De opvang tot 1 juli 2026 van 250 asielzoekers met een verblijfsvergunning in het voormalig ziekenhuis Tergooi, nu Craibosch, wordt begeleid door het COA. We willen de inburgering daar al starten voor de mensen die 'gekoppeld' zijn aan de Gooise gemeenten of Eemnes.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
5.4.1	Het formeren van een projectorganisatie asielopvang welke zich inzet voor het samenstellen en uitvoeren van een BEL brede asielaanpak. Hieronder vallen de huidige Oekraïne opvanglocaties alsook de (toekomstige) COA locaties en vooralsnog uitvoering van de spreidingswet.	5.4.1.1	We formeren een BEL-projectorganisatie asielopvang. De projectorganisatie zal toewerken naar een plan van aanpak om het opvangdossier toekomstbestendig binnen de BEL gemeenten te verankeren.

Betrokkenheid verbonden Partijen

BEL Combinatie

Door de verbonden partij GR BEL Combinatie worden op basis van een dienstverleningsovereenkomst de uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden uitgevoerd.

Maatschappelijke zaken HBEL (ondergebracht bij de gemeente Huizen)

De Gemeenschappelijke Regeling HBEL is een centrumgemeenteconstructie. Uitvoering van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Participatiewet, het leerlingenvervoer, de inburgering en de schuldhulpverlening vindt plaats door medewerkers van de gemeente Huizen.

Regio Gooi en Vechtstreek

Door de Regio Gooi en Vechtstreek worden specifieke gemeentelijke taken binnen het sociaal domein uitgevoerd. Binnen de GR regio Gooi en Vechtstreek is de inkoop en het contractbeheer van de individuele Wmo-voorzieningen en Jeugdzorg georganiseerd. Tevens voert de regio Veilig Thuis uit en is Jeugd & Gezin hier ondergebracht als Resultaat Verantwoordelijke Eenheid (samenvoeging van Jeugdgezondheidszorg, het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Regionaal Bureau Leerplichtzaken).

Tomin

De gemeenschappelijke regeling 'Werkvoorziening Tomingroep' voorziet in de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. De hoofddoelstelling is het aanbieden van werkgelegenheid onder aangepaste omstandigheden aan personen die kunnen en willen werken, maar die door een vorm van beperking of persoonlijke oorzaak geen kans hebben op een baan in het reguliere bedrijfsleven. Na de invoering van de Participatiewet is de TOMIN-groep ook de aanbieder van werk voor de mensen met de indicatie P-wet beschermt. Tevens zijn zij het leerwerkbedrijf waar inwoners, die gebruik maken van de Participatiewet met een afstand tot de arbeidsmarkt, worden begeleid naar werk, binnen een termijn van drie jaar, of een traject naar werk kunnen volgen van hooguit 6 maanden.

Wat mag het kosten

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten						
5.1 Maatschappelijke ondersteuning	1.667.194	1.484.168	1.895.668	1.898.122	1.906.254	1.905.483
5.2 Inkomensregelingen en arbeid	4.842.022	3.206.210	3.793.932	3.799.645	3.799.677	3.799.663
5.3 Zorg voor jeugd	3.113.911	4.412.219	5.424.052	5.402.310	5.402.394	5.402.357
5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen	4.105.785	7.250.831	7.274.891	7.274.891	7.274.891	7.274.891
Totaal lasten	13.728.913	16.353.428	18.388.543	18.374.968	18.383.216	18.382.395

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Baten						
5.1 Maatschappelijke ondersteuning	-62.057	-54.000	-58.000	-58.000	-58.000	-58.000
5.2 Inkomensregelingen en arbeid	-1.986.570	-1.828.000	-2.158.500	-2.184.500	-2.184.500	-2.184.500
5.3 Zorg voor jeugd	-	-8.414	-8.414	-8.414	-8.414	-8.414
5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen	-7.576.443	-7.204.891	-7.274.891	-7.274.891	-7.274.891	-7.274.891
Totaal baten	-9.625.069	-9.095.305	-9.499.805	-9.525.805	-9.525.805	-9.525.805

Saldo programma 5	4.103.843	7.258.123	8.888.738	8.849.163	8.857.411	8.856.590
--------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Toelichting financiële verschillen

5.1 Maatschappelijke ondersteuning		
Woon- en vervoersvoorziening	De lasten van woon- en vervoersvoorzieningen nemen toe ten opzichte van onze begroting.	79.000
Toename bijdrage GR Regio Gooi en Vechtstreek	Bij de regio G&V stijgt de bijdrage met ca. 14% ten opzichte van 2024. Op een aantal taakgebieden stijgen de kosten slechts met de reguliere prijs en loonontwikkeling, maar forse stijgingen zijn er bij de GAD € 128.961,- (9%), de GGD € 129.000 (21%) en Vervoer € 80.000 (35%). Redenen hiervoor zijn de hogere verwerkingskosten, CO2-heffing, afvalstoffenbelasting en lagere inkomsten bij de GAD. Doordat de kostenstijging voor de GAD wordt gedekt door de afvalstoffenheffing, is de uiteindelijke stijging ten laste van het resultaat € 257.683,-	257.683
WMO begeleiding en dagbesteding	Voor begeleiding en dagbesteding is er een stijging in het aantal cliënten.	55.250
Huishoudelijke verzorging	Het aantal cliënten met huishoudelijke hulp blijft redelijk stabiel. Op deze post was de begroting te laag.	37.000
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	28.436
Totaal lasten		457.369

Baten

5.1 Maatschappelijke ondersteuning		
	geen financiële verschillen	0
Totaal baten		-

Lasten

5.2 Inkomensregelingen en arbeid		
Apparaatskosten sociaal domein HBEL	Vanaf 2025 moeten de totale uitvoeringskosten, inclusief de ambulante begeleidingsteams, opnieuw worden verdeeld om de overhead correct door te belasten en de administratieve lasten te beperken. Voor de gemeente Blaricum betekent dit een toename in de bijdrage van totaal € 429.947,- per jaar. De apparaatskosten die wij aan Huizen betalen, nemen toe met € 240.216,-. De stijging bestaat voor de helft uit indexering, De andere helft bestaat uit een toename door wijziging van de verdeelsleutel, toename van overhead en toevoeging van de begeleidingsteams. Dat er € 429.947 moet worden bijgeraamd komt doordat er in de begroting een te laag bedrag was opgenomen.	429.947
BUIG	De verstrekte bijstandsuitkeringen laten een dalende trend zien. In de prognose vanuit Huizen zien we daardoor een voordeel ontstaan. De lasten voor 2025 waren te laag begroot, waardoor er licht bijgegeraamd moet worden.	14.500
WMO begeleiding en dagbesteding	Voor begeleiding en dagbesteding is er een lichte stijging in het aantal cliënten.	16.900
Arbeidsparticipatie	De lasten voor arbeidsparticipatie nemen toe.	32.000
BBZ	We verwachten meer aan BBZ-uitkeringen uit te geven dan in de begroting is opgenomen.	45.000
Totaal lasten		538.347

Baten

5.2 Inkomensregelingen en arbeid		
BUIG	De ontvangsten van de BUIG liggen hoger dan begroot.	-156.500
Totaal baten		-156.500

Lasten

5.3 Zorg voor jeugd		
Jeugdhulp	Dit nadeel komt hoofdzakelijk tot stand door flink hogere verwachte kosten voor Jeugdhulp zonder verblijf op de onderdelen ambulante Jeugdhulp en begeleiding en verzorging. De kosten stijgen door een combinatie van stijgende aantallen cliënten en hoge lokale kosten (Droomboom). Voor Jeugdhulp met verblijf verwachten we daarentegen een voordeel ten opzichte van de begroting. Voor LTA en de Kinderbeschermingsmaatregel verwachten we saldo-neutraal uit te komen. Zie ook RIB prognose HBEL.	1.017.504
Loon & prijsstijging	Dit betreft de jaarlijkse loon- en prijsstijging van de gemeente. De prijsstijging is conform het vastgestelde indexeringspercentage van 3%. De loonstijging betreft de lonen van ambtenaren, college- en raadsleden en is conform CAO.	11.580

Mutatie subsidies	Sinds 2022 is de indexering en hogere toekenning niet correct verwerkt. Dit heeft geleid tot verschillen in de begroting voor 2025 met betrekking tot een aantal aangevraagde subsidies. De te verstrekken subsidies zijn over de verschillende programma's verdeeld waarbij je bij sommige programma's een daling of een verhoging van de lasten ziet. Het totaalsaldo van alle mutaties bedraagt € 74.239,-.	-22.970
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	13.966
Totaal lasten		1.020.080

Baten

5.3 Zorg voor jeugd		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

Lasten

5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen		
Loon & prijsstijging	Dit betreft de jaarlijkse loon- en prijsstijging van de gemeente. De prijsstijging is conform het vastgestelde indexeringspercentage van 3%. De loonstijging betreft de lonen van ambtenaren, college- en raadsleden en is conform CAO.	98.115
Wet inburgering	Voor inburgering nemen de lasten toe.	70.000
Totaal lasten		168.115

Baten

5.4 Migratie, integratie en vluchtelingen		
Wet inburgering	De inkomsten voor inburgering vallen hoger uit dan geraamd in de begroting 2025.	-70.000
Totaal baten		-70.000

Programma 6 De algemene inkomsten en uitgaven van Blaricum

Visie

De algemene uitkering en de belastingen (in tegenstelling tot bijvoorbeeld de rioolheffing) zijn algemene dekkingsmiddelen voor de gemeente. Dit zijn middelen die geen vooraf gesteld bestedingsdoel hebben. De algemene uitkering is in zekere zin een gegeven welke we ramen op basis van de maatstaven waarop de algemene uitkering wordt gebaseerd. Voor belastingen volgen we zo veel mogelijk de inflatie en voor belastingen met een specifiek doel hanteren we 100% kostendekkendheid als uitgangspunt. We streven naar een financieel gezonde situatie voor nu en in de toekomst en we monitoren hiertoe de solvabiliteit en schuldquote op basis van de richtlijnen van de VNG en provincie. Ook willen we op het gebied van treasury zo min mogelijk renterisico lopen.

6.1 Algemene uitkering

Speerpunten:

De algemene uitkering zijn de middelen die we vanuit het Rijk ontvangen om de gemeentelijke taken uit te voeren. We ramen de algemene uitkering op basis van de maatstaven waarop deze wordt gebaseerd. Er zijn drie belangrijke herijkingsmomenten voor de hoogte van de algemene uitkering: de meicirculaire, de septembercirculaire en de decembercirculaire.

Doelstellingen:

We hebben geen/beperkte invloed op de hoogte van de algemene uitkering. Om deze reden stellen we geen doelen bij dit product.

6.2 Belastingen

Speerpunten:

Gemeentelijke belastingen

De gemeentelijke belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente die we gebruiken als algemene dekking voor uitgaven in de verschillende programma's. Een uitzondering hierop vormen de riool- en de afvalstoffenheffing. Dit zijn belastinginkomsten met een directe bestemming, deze opbrengsten mogen alleen worden ingezet om de kosten te dekken die de gemeente maakt voor het rioolstelsel en het inzamelen van afvalstoffen. Een inhoudelijke toelichting op de diverse belastingsoorten treft u aan in de paragraaf Lokale heffingen.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de belastingplicht in de vennootschapsbelasting uitgebreid voor overheidslichamen en daarmee ook voor gemeenten. Deze belastingplicht geldt bij die activiteiten waarbij de gemeente deelneemt aan het economisch verkeer en in concurrentie treedt met private partijen. Het doel van de wijziging van de wet is om een gelijk speelveld te creëren tussen publieke en private partijen.

Gemeenten zijn nu belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven, zo luidt het wettelijk criterium. Praktisch gezien betekent dit dat alleen die activiteiten van de gemeente in de heffing worden betrokken die als 'zelfstandig onderdeel' kunnen worden beschouwd en die voldoen aan de voorwaarden om als –belaste- onderneming te worden aangemerkt.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
6.2.1	Waar mogelijk kostendekkendheid van tarieven en leges		De tarieven en leges waarbij niet wordt vastgehouden aan het principe van kostendekkendheid mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie en/of aanpassing van wettelijke tarieven.
6.2.2	Jaarlijks een correcte aangifte vennootschapsbelasting		We streven naar een correcte aangifte Vennootschapsbelasting en dragen zorg voor een tijdige betaling.

6.3 Overhead

Speerpunten:

Alle lasten op overhead worden aan de BEL combinatie voldaan conform het vastgestelde DVO.

Doelstellingen:

De benodigde overhead is afhankelijk van de inzet die gedaan moet worden op basis van de programma's 1 t/m 5. Om deze reden stellen we geen doelen op dit product.

6.4 Treasury en Resultaat

Speerpunten:

Bij de gemeente Blaricum is treasury een noodzakelijk proces dat ervoor zorgt dat financiële middelen effectief worden beheerd om de gemeentelijke dienstverlening te ondersteunen, financiële stabiliteit te waarborgen en de belangen van de gemeenschap te beschermen. Het is een complexe taak die specialistische kennis en expertise vereist om de financiële gezondheid van een gemeente te waarborgen.

Doelstellingen:

Wat willen we bereiken?		Op welke wijze willen we dit bereiken?	
6.4.1	Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's	6.4.1.1	We beheersen renterisico's met gespreide leningen en waarborgen liquiditeit via actief kasbeheer. Dit monitoren we doormiddel van rapportages.

Betrokkenheid verbonden Partijen

Belastingsamenwerking (gemeente Huizen)

In 2023 is de uitvoering van de belastingheffing voor Blaricum (en Laren) overgegaan naar de belastingsamenwerking binnen de gemeente Huizen.

Wat mag het kosten

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten						
6.1 Algemene uitkering	-	-	-	-	-	-
6.2 Belastingen	827.666	591.766	825.439	825.262	824.670	824.482
6.3 Overhead	5.164.442	5.396.458	5.220.265	5.215.998	5.226.442	5.221.893
6.4 Treasury en resultaat	194.243	81.166	105.403	105.348	105.482	105.424
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	1.022.469	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal lasten	7.208.819	6.079.390	6.161.108	6.156.608	6.166.594	6.161.798

Product	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Baten						
6.1 Algemene uitkering	-17.579.826	-18.154.000	-19.874.000	-18.602.000	-18.818.000	-19.057.000
6.2 Belastingen	-5.142.924	-5.609.167	-5.609.005	-5.716.841	-5.863.475	-5.979.909
6.3 Overhead	-6.255	3.600	3.600	3.600	3.600	3.600
6.4 Treasury en resultaat	-2.234.303	-777.033	-784.311	-613.718	-434.124	-434.531

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-894.329	-497.955	-727.593	-696.658	-764.790	-762.196
Totaal baten	-25.857.636	-25.034.555	-26.991.309	-25.625.617	-25.876.789	-26.230.036

Saldo programma 6	-18.648.817	-18.955.165	-20.830.202	-19.469.009	-19.710.195	-20.068.237
--------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Toelichting financiële verschillen

6.1 Algemene uitkering		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal lasten		-

Baten

6.1 Algemene uitkering		
Gemeentefonds	De ontwikkeling in het accres van het gemeentefonds leidt tot een hogere bijdrage in 2025. T.o.v. de programmabegroting 2024 gaat het hier om de september- en decembercirculaire 2023 en de meicirculaire 2024.	-1.660.000
Totaal baten		-1.660.000

Lasten

6.2 Belastingen		
Loon & prijsstijging	Dit betreft de jaarlijkse loon- en prijsstijging van de gemeente. De prijsstijging is conform het vastgestelde indexeringspercentage van 3%. De loonstijging betreft de lonen van ambtenaren, college- en raadsleden en is conform CAO.	17.349
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	216.324
Totaal lasten		233.673

Baten

6.2 Belastingen		
Correctie OZB woningen (2024)	Bij de OZB-woningen is in 2024 ten onrechte uitgegaan van een stijging van de OZB-opbrengsten in de meerjarenraming (2025 – 2027), terwijl het uitgangspunt is dat we de OZB-opbrengsten in de kadernota, behoudens areaaluitbreiding, gelijk houden t.o.v. het begrotingsjaar. Dit is in de begroting 2025 gecorrigeerd.	170.000
Correctie OZB niet woningen (2024)	Voor de OZB niet woningen is bij de begroting 2024 uitgegaan van een te hoge WOZ-waarde. Dit is in de begroting 2025 naar beneden bijgesteld.	160.000
Actualisatie OZB woningen 2025	De baten uit de onroerendezaakbelasting zullen in 2025 toenemen door areaaluitbreiding, waardestijging en de indexatie van de tarieven met 3%.	-137.412
Actualisatie OZB niet woningen 2025	De baten uit de onroerendezaakbelasting zullen in 2025 toenemen door areaaluitbreiding, waardestijging en de indexatie van de tarieven met 3%.	-64.517
Toeristenbelasting Woensberg	De baten toeristenbelasting dalen in verband met de opvang van Oekraïners op het recreatieterrein de Woensberg. Vooralnog gaan we ervan uit dat deze daling tot en met 2026 zal duren.	27.810
Totaal baten		155.881

Lasten

6.3 Overhead		
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot lagere lasten op dit product.	-66.573
Totaal lasten		-66.573

Baten

6.3 Overhead		
	Geen financiële ontwikkelingen	0
Totaal baten		-

6.4 Treasury en resultaat		
Mutatie kosten BEL Combinatie	In de begroting 2025 worden de uren Bel Combinatie op een nieuwe systematiek doorbelast, wat leidt tot hogere lasten op dit product.	22.755
Totaal lasten		22.755

Baten

6.4 Treasury en resultaat		
Treasury	Onder andere door het (verplichte) schatkistbankieren verwachten wij een renteresultaat in 2025.	-226.375
Totaal baten		-226.375

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves		
Mutatie reserve	Het verschil in de baten en lasten van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden hoofdzakelijk bepaald door de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2023. Een volledig overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves is terug te vinden onder hoofdstuk 4.4 staat van reserves 2025- 2028.	10.000
Totaal lasten		10.000

Baten

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves		
Mutatie reserve	Het verschil in de baten en lasten van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden hoofdzakelijk bepaald door de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2023. Een volledig overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves is terug te vinden onder hoofdstuk 4.4 staat van reserves 2025- 2028.	127.878
Totaal baten		127.878

2. Paragrafen

In de paragrafen zijn de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen met een groot financieel belang, die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een kort overzicht. Om zo de raad voldoende inzicht te geven. Zij geven een dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

De volgende paragrafen zijn voorgeschreven:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Wet open overheid

Lokale heffingen

Algemeen

Het overzicht lokale heffingen heeft betrekking op de belastingen en op de heffingen. De lokale lasten zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale heffingen en daarmee meer inzicht is daarom van belang voor de raad.

Geraamde inkomsten

De lokale heffingen bestaan uit OZB-belasting, baatbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing, graf- en begraafrechten, toeristenbelasting en verschillende leges. In onderstaande tabel is een totaaloverzicht van de inkomsten van de lokale heffingen weergegeven.

Inkomsten lokale heffingen	Begr. 2024 voor wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Omschrijving inclusief taakveld	Baten	Baten	Baten	Baten	Baten
Leges paspoorten/rijbewijzen (0.2)	-98.800	-252.800	-252.800	-252.800	-252.800
Leges burgerlijke stand (0.2)	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000
OZB woningen (0.61)	-4.320.546	-4.417.574	-4.525.411	-4.644.235	-4.760.669
OZB niet-woningen (0.62)	-1.249.621	-1.179.130	-1.179.130	-1.179.130	-1.179.130
Precariobelasting (0.64)	-	-	-	-	-
Toeristenbelasting (3.4)	-37.000	-10.300	-10.300	-38.110	-38.110
Rioolheffing (7.2)	-1.348.313	-1.409.057	-1.538.266	-1.644.098	-1.248.514
Afvalstoffenheffing (7.3)	-1.772.618	-1.845.381	-1.880.749	-1.914.905	-1.921.748
Graf- en begraafrechten (7.5)	-155.000	-150.000	-145.000	-140.000	-140.000
Leges omgevingsvergunning (8.3)	-678.997	-750.594	-750.594	-750.594	-750.594
Overige leges en heffingen	-141.100	-304.343	-281.878	-268.123	-141.100
Totaal inkomsten lokale heffingen	-9.835.995	-10.353.179	-10.598.128	-10.865.996	-10.466.666

Beleid lokale heffingen

Voor de hoogte van tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Waar mogelijk kostendekkendheid van tarieven en leges;
2. De tarieven en leges waarbij niet wordt vastgehouden aan het principe van kostendekkendheid mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie en/of aanpassing van wettelijke tarieven.

Inflatiepercentage

Daar waar in deze paragraaf wordt gesproken over het inflatiepercentage is uitgegaan van het bij de kadernota opgenomen percentage van 3%.

Leges

Leges zijn de heffingen, die de gemeente in rekening brengt voor door haar verleende diensten. De burger betaalt alleen leges als de gemeente daarvoor een specifieke dienst heeft verleend. Omdat de gemeente geen onderneming is met een winst oogmerk mag de opbrengst van alle leges niet meer zijn dan de daarvoor gemaakte kosten. Let wel, dit geldt voor het totaal van alle leges en niet voor iedere individuele post.

Voor alle heffingen die worden geëgaliseerd met een voorziening of reserve wordt de individuele kostendekkendheid aangetoond.

Overzicht diverse heffingen op hoofdlijnen

Onroerendzaakbelastingen (OZB)

Voor de komende jaren is het uitgangspunt van dat de totale opbrengst uit de OZB gelijk blijft, met uitzondering van de areaaluitbreiding en indexatie. Dit betekent dat bij een waarde stijging van de woning het

tarief van de OZB daalt, maar bij een daling van de woningwaarde het tarief zal stijgen. Rekening houdend met de verwachte waardestijging (woningen +2,5% en niet-woningen +0%) ontwikkelt het tarief zich in 2025 als volgt:

OZB-tarieven	Boekjaar 2024	Boekjaar 2025	Afwijking in percentage
OZB Woningen eigenaren	0,089524	0,089937	0,46%
OZB Niet-woningen eigenaren	0,379724	0,391091	2,99%
OZB Niet-woningen gebruikers	0,283905	0,292417	2,99%

Op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) worden elk jaar alle onroerende zaken binnen de gemeente gewaardeerd. Zodra de nieuwe taxatiewaarden bekend zijn, zullen de OZB-tarieven definitief worden vastgesteld. Aan bovenstaande percentages kunnen derhalve geen rechten worden.

Afvalstoffenheffing

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begr. 2024 voor wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten zwerfafval (2.1)	-	-	-	-	-
Lasten afval (7.3)	1.340.235	1.454.708	1.483.946	1.512.154	1.517.818
BTW (21%)	281.449	313.811	319.949	325.877	327.064
Netto kosten (excl. uren en overhead)	1.621.684	1.768.519	1.803.895	1.838.031	1.844.882
Uren BEL-combinatie (2.1)	-	-	-	-	-
Uren BEL-combinatie (7.3)	58.827	39.628	39.620	39.640	39.631
Kwijtscheldingen (6.3)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Toerekening overhead	67.109	12.235	12.235	12.235	12.235
Totale kosten (incl. uren en overhead)	1.772.621	1.845.381	1.880.749	1.914.905	1.921.748
Baten zwerfafval (2.1)	-	-	-	-	-
Opbrengst afvalstoffenheffing (7.3)	-1.772.618	-1.845.381	-1.880.749	-1.914.905	-1.921.748
Totale inkomsten	-1.772.618	-1.845.381	-1.880.749	-1.914.905	-1.921.748
Resultaat voor mutatie voorziening	2	-	-	-	-
Mutaties voorziening (V.91208)	-	-	-	-	-
Resultaat na mutatie voorziening	2	-	-	-	-
Dekkingspercentage na mutatie	100%	100%	100%	100%	100%

Afvalstoffenheffing

De geraamde inkomsten voor 2025 bedragen € 1.845.381. Bij de tariefberekening van de heffing wordt gestreefd naar een 100% kostendekkendheid. Bij een 100% kostendekkendheid zijn de inkomsten gelijk aan de kosten. De kosten bestaan uit het ophalen van huisvuil en zwerfafval en de toerekening van de overhead en de btw. Het tarief van 2025 wordt geïndexeerd met 12,27%. Het tarief is zodanig berekend dat de geraamde inkomsten op termijn (nagenoeg) gelijk zijn aan de kosten. De ontwikkeling van het tarief wordt hieronder gepresenteerd.

Tarieven afvalstoffenheffing	Boekjaar 2024	Boekjaar 2025	Afwijking in percentage
Eenpersoonshuishoudens	€ 186,37	€ 209,24	12,27%
Meerpersoonshuishoudens	€ 372,74	€ 418,48	12,27%

Rioolrechten

De begrote inkomsten (heffingen en leges) voor 2025 bedragen circa 1.412 miljoen euro. Bij de tariefberekening van de heffing wordt net als bij de afvalstoffenheffing gestreefd naar een 100% kostendekkendheid. Om 100% kostendekkend te kunnen zijn zal het tarief van 2024 met 20,3% moeten stijgen. Om de stijging geleidelijk te laten verlopen is ervoor gekozen om het tarief met 7,8% te laten stijgen (conform raadsvoorstel WRP). Het te kort in de inkomsten van 0,163 miljoen zal onttrokken worden uit de reserve riolering.

De kosten bestaan uit straatreiniging (50%), onderhoud riolering, kapitaallasten en de toerekening van de overhead en de btw. Het tarief van 2025 wordt geïndexeerd met 20,30%, om een 100% kostendekkendheid te kunnen realiseren. Dit komt voornamelijk door gestegen onderhoudskosten en energiekosten. De ontwikkeling van het tarief is als volgt:

Tarieven riolheffing	Boekjaar 2024	Boekjaar 2025	Afwijking in percentage
Eenpersoonshuishouden	€ 218,29	€ 235,32	7,8%
Tweepersoonshuishouden	€ 218,29	€ 235,32	7,8%
Riolering niet-huishouden met WOZ-waarde <40.000	€ 100,00	€ 107,80	7,8%

Kostendekkendheid riolheffing

Wanneer de heffing niet kostendekkend is, wordt het tekort verrekend met de reserve riolering. Mocht bij realisatie blijken dat de baten hoger zijn dan de lasten, dan wordt het overschot toegevoegd aan de reserve riolering. Hieronder is de berekening van de meerjarige kostendekkendheid weergegeven.

Rioolrechten

Kostendekkendheid riolheffing	Begr. 2024 voor wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten straatreiniging (2.1)	110.771	84.618	74.553	74.553	73.847
Kapitaallasten riolering (7.2)	377.173	273.661	372.081	522.847	244.032
Overige lasten riolering (7.2)	353.240	544.790	544.790	469.790	353.240
BTW (21%)	95.552	271.750	290.276	306.257	215.556
Netto kosten (excl. uren en overhead)	936.736	1.174.820	1.281.700	1.373.446	886.675
Uren BEL-combinatie (2.1)	91.971	76.716	76.653	76.806	61.314
Uren BEL-combinatie (7.2)	68.511	118.490	118.418	118.595	98.253
Toerekening overhead	172.770	204.773	204.773	204.773	204.773
Totale kosten (incl. uren en overhead)	1.269.988	1.574.799	1.681.544	1.773.622	1.251.015
Opbrengst leges en overige (7.2)	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Opbrengsten heffingen (7.2)	-1.348.313	-1.409.057	-1.538.266	-1.644.098	-1.248.514
Totale inkomsten	-1.350.813	-1.411.557	-1.540.766	-1.646.598	-1.251.014
Resultaat voor mutatie reserve	-80.826	163.242	140.778	127.023	
Mutatie reserve (R.91022)	-	-163.242	-140.778	-127.023	-
Mutatie voorziening (V.91207)	80.826	-	-	-	-
Resultaat na mutatie reserve	1	-	-	-	-
Dekkingspercentage na mutatie	100%	100%	100%	100%	100%

Leges Burgerzaken

Leges burgerzaken

De geraamde inkomsten voor 2025 bedragen € 311.500,-. Onder de leges worden rechten geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, genoemd in de verordening en de daarbij behorende tarieventabel. Voor het verstrekken van paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen moet de gemeente aan het Rijk of de RDW een vergoeding afdragen.

De leges zijn grotendeels geüniformeerd in BEL-verband. Uitgangspunt is om een redelijke mate van kostendekkendheid te bereiken. Overigens kan door de wettelijke (maximum)tarieven voor paspoorten en rijbewijzen dit lastig bereikt worden. Voorts is er ook sprake van serviceverlening (openingstijden) aan de burgers die niet noodzakelijk één-op-één verband houdt met het aantal klanten. Ook de beveiligingseisen (minimaal twee medewerkers achter de balie) maken het lastig alle kosten in het tarief door te berekenen.

Overige belastingen en leges (burgerzaken, WABO-leges) worden zoveel mogelijk kostendekkend berekend. De kostendekkendheid van de WABO-leges wordt uitgewerkt volgens de VNG-systematiek.

Precario bovengrondse bouwwerken/gebruik openbare ruimte

De tarieven precario bovengronds zijn met het inflatiepercentage verhoogd. De tarieven blijven echter na afronding op gehele bedragen gelijk aan voorgaand jaar.

Lokale lastendruk

Om de lokale lastendruk te berekenen dient de gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente te worden bepaald. De gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente Blaricum wordt in 2024 geschat op € 860.000 (peildatum 1-1-2023). Door dit te verhogen met de geschatte waardestijging van 2,5% wordt de gemiddelde WOZ-waarde geschat op € 880.000 voor belastingjaar 2025 (peildatum 1-1-2023). Met deze gegevens kan een reële vergelijking met vorig jaar worden gemaakt.

In onderstaande tabel wordt een tariefvergelijking gemaakt tussen een eenpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Daarbinnen wordt weer onderscheid gemaakt tussen eigenaar en gebruiker. Een gebruiker (een huurder) betaald geen OZB en rioolheffing. De eigenaar betaalt dit wel. Een eigenaar die tevens gebruiker is betaald alle drie de heffingen.

Tariefvergelijking per huishouden	OZB 2025	Afval 2025	Riool 2025	Totaal 2025	Totaal 2024	Vershil
Eenpersoonshuishouden						
Eigenaar	797	-	235	1.032	1.012	20
Gebruiker	-	209	-	209	201	8
Meerpersoonshuishouden						
Eigenaar	797	-	235	1.032	1.012	20
Gebruiker	-	418	-	418	402	16

Per individueel huishouden kan door verschillende factoren een afwijkend beeld ontstaan.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Blaricum heeft in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen vastgelegd dat de 100% norm wordt toegepast. Bij de opmaak van de gemeentelijke leidraad is aansluiting gezocht bij de leidraad van de Rijksbelastingdienst. Het is echter geen kopie. Daar waar nodig hebben wij bepalingen toegevoegd of aangepast aan de gemeentelijke situatie.

In 2020 is besloten dat kwijtschelding voor de privébelastingen ook mogelijk is voor zelfstandig ondernemers/zzp'ers die op het bestaansminimum rondkomen en niet over vermogen beschikken.

Het Inlichtingenbureau (samenwerkingsstichting VNG en SZW) helpt gemeenten bij het toetsen of iemand, aan wie het voorgaande jaar kwijtschelding is verleend, ook dit jaar geen gemeentelijke belastingen hoeft te betalen. Via het BSN vergelijkt het Inlichtingenbureau de gegevens over inkomen en vermogen om te toetsen

of iemand voor kwijtschelding in aanmerking komt. Het Inlichtingenbureau doet dit met van de gegevens van het UWV, de RDW en de Belastingdienst.

De gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid geautomatiseerd kwijtschelding toe te kennen. Voorwaarde is dat aan de aanvrager in het voorgaande belastingjaar volledige kwijtschelding is toegekend en hij/zij toestemming heeft gegeven aan de gemeente (middels vraag op aanvraagformulier) voor toetsing van de gegevens bij het Inlichtingenbureau. Zolang de toets positief uitvalt, wordt aan belastingschuldige geautomatiseerd kwijtschelding verleend. Het cluster Invordering is verantwoordelijk voor de uitvoering van het kwijtscheldingsproces.

Kostendekkendheid leges

Jaarlijks wordt voor het begin van het nieuwe jaar een geactualiseerde legesverordening aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. In de begroting wordt in de paragraaf lokale heffingen al informatie opgenomen over de heffingen. Een van de onderwerpen waarop ingezoomd wordt in deze paragraaf is de voorcalculatorische kostendekkendheid.

Zowel belastingadviseurs als de rechterlijke macht besteden steeds meer aandacht aan de kostendekkingstoets. De afgelopen jaren zijn veel verordeningen onverbindend verklaard, vooral omdat de ramingen van baten en lasten niet aanwezig, of niet inzichtelijk waren.

De Hoge Raad geeft aan dat er verzwaarde eisen zijn voor de motivering die de heffingsambtenaar moet geven om te betwisten dat de limiet is overschreden. Het vereiste inzicht in de ramingen moet worden verschaft op basis van de gemeentelijke begroting, maar ook op basis van andere gegevens, waaronder ook gegevens die niet bekendgemaakt zijn ten tijde van de vaststelling van de verordening. Het gaat hierbij om de posten die bij de vaststelling van de begroting in aanmerking zijn genomen als kosten die een last ter zake vormen. Als de gemeente de inzichtelijkheid niet kan aantonen, dan zal de rechter de belastingverordening onverbindend achten.

Een van de belangrijkste eisen van de laatste jaren is die van de herleidbaarheid van de ramingen. Ramingen van baten en lasten dienen te herleiden te zijn tot de begroting. Van een gemeente mag echter niet worden verlangd dat van alle in de verordening en de tarieventabel opgenomen diensten afzonderlijk op controleerbare wijze wordt vastgelegd hoe zij de kosten ter zake daarvan heeft geraamd. De ramingen mogen dus wel enige globaliteit kennen, doch moeten herleidbaar zijn tot de begroting.

Samenvattend dienen de inkomsten aan leges in totaal niet hoger te zijn dan de kosten die daarvoor gemaakt zijn. De huidige berekening komt uit op een kostendekkendheidspercentage van rond de 50%. Dit is gebaseerd op het onderzoek van een extern bureau dat de kostendekkendheid in beeld heeft gebracht. In 2023 heeft een eerste onderzoek plaatsgevonden naar de kostendekkendheid. Uit dat onderzoek is een aantal bevindingen naar voren gekomen. In 2024 zijn we daarop voort gaan borduren met de inzet van een extern bureau. De uitkomst daarvan maakt duidelijk dat we qua kostendekkendheid voor 2025 hoger zitten dan voorgaande jaren, maar dat er nog ruimte is om de kostendekkendheid te laten stijgen.

De wijzigingen voortkomend uit de Omgevingswet en uit de WKB (Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen) zijn overigens in de huidige legesverordening 2024 al verwerkt. De legesverordening 2025 zal in december aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Titel 1 Burgerzaken leges	Begr. 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Berekening kostendekkendheid van de leges	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten taakveld(en), incl. (omslag)rente	870.718	270.352	270.352	270.352	270.352
Overhead	1.026.399	325.718	325.718	325.718	325.718
BCF - BTW	1.974	124.488	124.488	124.488	124.488
Totaal lasten (A)	1.899.091	720.558	720.558	720.558	720.558
Legesopbrengsten	176.800	224.603	224.603	224.603	224.603
Totaal baten (B)	176.800	224.603	224.603	224.603	224.603

Titel 2 Bouwleges (wabo)	Begr. 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Berekening kostendekkendheid van de leges	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten taakveld(en), incl. (omslag)rente	789.931	497.381	497.381	497.381	497.381
Overhead	589.627	501.438	501.438	501.438	501.438
BCF - BTW	18.816	236.972	236.972	236.972	236.972
Totaal lasten (A)	1.398.374	1.235.791	1.235.791	1.235.791	1.235.791
Legesopbrengsten	746.997	750.594	750.594	750.594	750.594
Totaal baten (B)	746.997	750.594	750.594	750.594	750.594

Titel 3 Overige leges (evenementen en horeca)	Begr. 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Berekening kostendekkendheid van de leges	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten taakveld(en), incl. (omslag)rente	33.612	14.273	14.273	14.273	14.273
Overhead	18.036	18.146	18.146	18.146	18.146
BCF - BTW	-	6.633	6.633	6.633	6.633
Totaal lasten (A)	51.648	39.052	39.052	39.052	39.052
Legesopbrengsten	2.500	22.375	22.375	22.375	22.375
Totaal baten (B)	2.500	22.375	22.375	22.375	22.375

Totaal lasten titel 1 t/m 3 (A)	3.349.113	1.995.401	1.995.401	1.995.401	1.995.401
Totaal baten titel 1 t/m 3 (B)	926.297	997.572	997.572	997.572	997.572
Totaal saldo titel 1 t/m 3 (A - B)	2.422.816	997.829	997.829	997.829	997.829
Totale kostendekkendheid titel 1 t/m 3 (B / A * 100%)	28%	50%	50%	50%	50%

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Het beleid inzake risicobeheersing en weerstandscapaciteit is vastgelegd en vastgesteld door de raad in de “nota risicomangement en weerstandvermogen Blaricum, Eemnes, Laren en BEL Combinatie 2022”.

Door de gemeente Blaricum worden continue verbeterlagen uitgevoerd op de weerstandsparagraaf en de hierin voorkomende risicobeheersing. Het college van B&W wil op een gestructureerde wijze risico's beheersen en is daarbij bereid eventuele risico's bewust te nemen. Om die reden is het van belang om inzicht te hebben in de omvang van eventuele risico's/financiële tegenvallers die bij deze risico's horen afgezet tegen het beschikbare weerstandvermogen om deze risico's op te vangen.

In het jaar 2022 is een vernieuwde nota “Nota Risicomangement en Weerstandvermogen Blaricum, Eemnes, Laren en BEL Combinatie” vastgesteld door de raad van gemeente Blaricum welke als basis dient voor deze paragraaf in de jaarrekening en begroting van de gemeente Blaricum.

De mate van flexibiliteit van de baten en lasten in de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandvermogen: hoe snel kunnen (structurele) tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen (het benutten van de onbenutte belastingcapaciteit).

Daarnaast kunnen incidentele tegenvallers opgevangen worden door het inzetten van de algemene reserve en/of door het niet-beklemd deel van de bestemmingsreserves anders in te zetten.

Restrisico's kan de gemeente dus dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandscapaciteit. Een precies sluitende begroting (zonder enige mate van flexibiliteit) en geen weerstandscapaciteit betekent dat iedere financiële tegenvaller een probleem gaat opleveren, als er geen even grote meevallers tegenover staan.

Conform het BBV en de nota komt in deze paragraaf het beleid inzake de weerstandscapaciteit en de risico's, de inventarisatie van de risico's, de inventarisatie van de weerstandscapaciteit en tot slot de confrontatie van de risico's met het beschikbaar weerstandvermogen aan de orde.

Wat staat in deze paragraaf?

- Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's
- Weerstandvermogen
- Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- Risico's
- Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandvermogen
- Kengetallen

Beleid weerstandscapaciteit

Het beleid inzake risicobeheersing en weerstandscapaciteit is vastgelegd in de “nota risicomangement en weerstandvermogen 2022 Blaricum, Eemnes, Laren en BEL Combinatie”. Deze nieuwe nota vloeit voort uit meerdere aspecten. Enerzijds is dat de wettelijke regelgeving. Naast deze formele aanleiding vanuit het oogpunt van regelgeving en kaderstelling is er ook een directe relatie tussen de inhoud van deze nota en interne ambitie tot kwaliteitsverbetering van de interne bedrijfsvoering (transparantie, verantwoording en bedrijfsmatig werken).

In de vastgestelde nota risicomangement en weerstandvermogen is opgenomen dat het weerstandvermogen het vermogen is om niet-begrote uitgaven te dekken en bestaat uit de relatie tussen de

weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote uitgaven te dekken: alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie en ter dekking van deze risico's wordt het weerstandsvermogen aangewend. Specifiek wordt benoemd de eenmalige lasten die voortkomen uit mobiliteitsmaatregelen, VSO's of loopbaantrajecten van vast personeel. Het vast personeel en personeelslasten zijn in de BEL Combinatie belegd, alle eenmalige lasten m.b.t. dit risico zijn in de programmabegrotingen 2025 van de BEL-gemeenten opgenomen. De lasten als dit risico zich voordoet, komen evenredig voor rekening van de BEL-gemeenten.

Begrippen

In deze paragraaf zijn de volgende begrippen gedefinieerd:

Begrip	Toelichting
Weerstandscapaciteit	Het geheel aan financiële middelen (met name reserves en voorzieningen) dat beschikbaar is en aangewend kan worden om mogelijke risico's op te vangen.
Risico's	Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet voorzien is in de begroting van enig jaar.
Weerstandsvermogen	Dit is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die zich binnen de gemeente kunnen manifesteren.
Risicomanagement	Het identificeren en kwantificeren van risico's en het bepalen van activiteiten die de kans van optreden van de risico's en/of de gevolgen van de risico's beheersbaar houdt.
Beheersmaatregelen	Het stelsel van maatregelen en procedures die worden genomen om de onderkende risico's te ondervangen dan wel om de opkomende risico's te signaleren en het effect hiervan te beperken.

Risicoanalyse (operationeel)

Vanuit de BEL-organisatie is, naast de strategische analyse van het college, een operationele analyse gemaakt. Voor de beoordeling van de kans worden de volgende 5 klassen met referentiebeelden gehanteerd.

Kans

Voor de beoordeling van de kans hanteren we 5 klassen met de volgende referentiebeelden.

Klasse	Referentiebeeld	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5 – 10 jaar	30%
3	1x per 2 – 5 jaar	50%
4	1x per 1 – 2 jaar	70%
5	1x per jaar of >	90%

Financieel gevolg

Voor de beoordeling van de financiële gevolgen van een risico hanteren we onderstaande klassen met bijbehorende bandbreedtes.

Klasse	Financieel gevolg
1	$X < € 20.000$
2	$€ 20.000 > X < € 50.000$
3	$€ 50.000 > X < € 100.000$
4	$€ 100.000 > X < € 200.000$
5	$€ 200.000 > X$

Indien het risico in klasse 5 valt (en dus groter is dan € 200.000), dient voor dat risico ook het maximale gevolg in euro te worden weergegeven. Wanneer dit bekend is, wordt ook het verwachte gevolg van een risico aangegeven.

De hoogte van de bedragen zijn gebaseerd op ervaringscijfers van de hoogte van de risico's vanaf de oprichting van de BEL-gemeenten.

Berekenen risicoscore

De risicoscore wordt berekend door de kans score te vermenigvuldigen met de gevolgscore. Hoe hoger de uitkomst, hoe groter het risico.

Beheersmaatregelen

Beheersing vraagt om een heldere verantwoordelijkheidsverdeling en bewuste keuzes ten aanzien van beheersingsmaatregelen.

In beeld brengen beheersingsmaatregelen

Het is niet voldoende om de geïdentificeerde risico's jaarlijks op te sommen. Het is belangrijk dat er iets met de risico's gebeurt. Voor elk risico wordt aangegeven hoe hiermee wordt omgegaan. Hierbij is het van belang vast te stellen of het risico incidenteel of structureel is. Beheersmaatregelen zijn gericht op het beheersbaar maken van een risico. Veelal gaat dit gepaard met het verlagen van de risicoscore (kans x gevolg). Zowel de verlaging van de kans als het verlagen van het gevolg dragen bij aan de beheersing van het risico.

Weerstandsvermogen

Rolverdeling

De volgende actoren hebben een rol bij risicomanagement:

- De gemeenteraad stelt het beleid vast en stelt de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting en jaarrekening vast;
- Het college ziet toe op een juiste uitvoering van risicomanagement en de verantwoording daarover;
- Het management en het ambtelijk apparaat van de gemeente zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement waarbij het identificeren van de risico's en het uitvoeren van beheersmaatregelen de kern vormt.

Om het weerstandsvermogen in relatie tot de risico's te kunnen beoordelen is een ratio weerstandsvermogen gedefinieerd:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De ratio kan ingedeeld worden volgens onderstaande waarderingstabel.

Waarderingcijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$\geq 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 \leq x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 \leq x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 \leq x < 1,0$	Matig
E	$0,6 \leq x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

De ratio weerstandsvermogen moet tenminste 1,0 (voldoende) zijn. Dat betekent dat de gekwantificeerde risico's gedekt worden door het aanwezige weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit (in de exploitatie) bestaat uit de volgende onderdelen:

Nr.	Post	Bedrag
1.	Onroerendezaakbelasting (onbenutte belastingcapaciteit)	€ 2.781.811
2.	Rioolrechten	-
3.	Afvalstoffenheffing	
4.	Leges en andere heffingen	-
5.	Onvoorzien	€ 29.000
Totaal structureel weerstandsvermogen		€ 2.810.811

Onroerendezaakbelasting

De onbenutte belastingcapaciteit zijn de extra structurele middelen die gegenereerd kunnen worden door de OZB te verhogen. De theoretisch onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale belastingtarieven te vergelijken met de belastingtarieven in de gemeente. Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het zogenaamde artikel 12- beleid. Een gemeente met een artikel 12-status is een Nederlandse gemeente die onder financiële curatele is gesteld door het Rijk vanwege een structureel slechte financiële situatie. Deze gemeenten moeten hun tarieven verhogen tot een "redelijk peil eigen heffingen", willen zij in aanmerking kunnen komen voor rijkssteun.

De actuele normen voor dit artikel 12-beleid staan in de circulaire Gemeentefonds. Voor het jaar 2025 is dit percentage berekend op 0,1595 %.

Categorie	Redelijk peil (artikel 12)	Tarieven	Opbrengst 2025	Onbenutte belastingcapaciteit
Eigenaren woning	0,1595	0,089937	4.417.574	3.416.833
Eigenaren niet-woningen	0,1595	0,391091	719.756	-426.215
Gebruikers niet-woningen	0,1595	0,292417	459.374	-208.807
Totaal				€ 2.781.811

Het verschil van de tarieven in de begroting 2024 en het rekkentarieef voor 2025 geeft voor 2025 een onbenutte capaciteit van circa 2,8 miljoen euro. Theoretisch biedt dit ruimte voor een eventuele tariefsverhoging. De onbenutte belastingcapaciteit zijn de extra structurele middelen die gegenereerd kunnen worden door de OZB te verhogen.

Rioolrechten

De rioolrechten zijn maximaal 100% kostendekkend. Eventuele tekorten bij de realisatie worden verrekend met de hiervoor ingestelde reserve en overschotten worden gedoteerd in de betreffende voorziening.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is maximaal 100% kostendekkend. Eventuele overschotten en tekorten bij realisatie worden verrekend met de hiervoor ingestelde voorziening.

Leges en andere heffingen

De tarieven voor de publieksleges zijn maximaal 100% kostendekkend.

Onvoorzien

In de begroting is een post onvoorzien voor incidentele uitgaven ad € 29.000,- opgenomen. Er mag alleen van de post onvoorzien gebruik gemaakt worden als er sprake is van de drie O's:

- Onvoorzien;
- Onvermijdelijk;

- Onuitstelbaar.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag wat in de reservepositie vrij aanwendbaar is. De structurele weerstandscapaciteit (in de exploitatie) bestaat uit de volgende onderdelen:

Nr.	Reserve	
1.	Algemene reserve	25.624.079
2.	Bestemmingsreserves (niet geormerkt)	-
Totaal reserves		25.624.079
3.	Stille reserves	527.602
Totaal incidenteel weerstandsvermogen		26.151.681

1. Algemene reserve

Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene uitgaven voortvloeiende uit: opkomende verplichtingen, calamiteiten en het opvangen van rekeningtekorten. Over de algemene reserve mag géén rente meer worden toegerekend vanaf 2017 cf. nieuwe Wet en regelgeving vanuit het BBV. Derhalve kan de totale algemene reserve toegerekend worden aan de weerstandcapaciteit.

2. Vrij besteedbare deel van de bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves nemen een bijzondere plaats in de begroting in. De raad heeft de bestemming van deze reserves vastgelegd. In die zin kunnen de saldi niet zondermeer bij het beschikbare weerstandsvermogen worden opgeteld. Anderzijds is de raad bevoegd om de bestemming van reserves te wijzigen. Bij grote calamiteiten, waarbij het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve niet toereikend is, kan de raad besluiten ook bestemmingsreserves anders in te zetten.

Voor de berekening van het weerstandsvermogen wordt voorgesteld alleen reserves mee te nemen die niet beklemd of geormerkt zijn. Op basis van de nu bekende gegevens alsmede de beslaglegging vanuit het traject decentralisaties Sociaal Domein vanuit de Rijksoverheid zijn er geen toe te rekenen bestemmingsreserves meer aan te wenden.

3. Stille reserves

De stille reserves bestaan uit een aantal onroerende zaken die (voor een groot deel) zijn afgeschreven. Per object wordt de WOZ-waarde (peildatum 1 januari 2024) vermeld, eventueel gecorrigeerd met aanwezige boekwaarde(n), of op basis van een eventueel bekend zijnde extra gegeven, namelijk de economische huurwaarde. De laagste van deze waarden wordt in de staat van de stille reserves verwerkt. Deze is op basis van een onderzoek naar de bezittingen van de gemeente Blaricum licht verhoogd (jaarrekening 2023).

Stille reserves			
Object	Boekwaarde per 01-01-2023	WOZ waarde per 01-01-2023	Stille reserve
Gemeentekantoor, kerklaan 16	1.011.398	1.021.000	9.602
Kinderdagopvang, wetering 20	25.000	182.000	157.000
Aula begraafplaats	115.000	136.000	21.000
Gemeentelijk kunstbezit	taxatiewaarde	340.000	340.000
Totaal			€ 527.602

Risico's

De gemeente probeert haar doelstellingen te bereiken maar hierbij kunnen zich risico's voordoen die er voor kunnen zorgen dat het behalen van die doelstellingen negatief wordt beïnvloed. Voor een groot aantal geïdentificeerde risico's zijn maatregelen getroffen om de kans en/of het gevolg te verminderen. Voor een aantal risico's is dit om verschillende redenen (bewust) niet gedaan of kunnen de beheersmaatregelen niet geheel effectief zijn (voor de kans en/of het gevolg): dit zijn de zogenaamde restrisico's.

Restrisico's

De risico's relevant voor de bepaling van het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet zijn of konden worden ondervangen met beheersmaatregelen (zogenaamde restrisico's). Er heeft een gemeentebrede risico- inventarisatie plaatsgevonden. De 'gevonden' restrisico's zijn vervolgens voor zover mogelijk gekwantificeerd.

Klasse	Referentiebeeld	Percentage	Klasse	Financieel gevolg
1	< of 1x per 10 jaar	10%	1	$X < € 20.000$
2	1x per 5 - 10 jaar	30%	2	$€ 20.000 > X < € 50.000$
3	1x per 2 - 5 jaar	50%	3	$€ 50.000 > X < € 100.000$
4	1x per 1 - 2 jaar	70%	4	$€ 100.000 > X < € 200.000$
5	1x per jaar of >	90%	5	$€ 200.000 > X$

Hierbij is onderscheid gemaakt in structurele financiële gevolgen en incidentele financiële gevolgen. Als het nodig is kan van dit model worden afgeweken voor zover en als een bepaald risico de maximaal in dit model bereikbare waarde van € 200.000 overstijgt. Dit wordt separaat bij het benoemde risico aangegeven. Gezien de risico's, die zijn benoemd, alsmede de te verwachten omvang van deze risico's, afgezet tegen de omvang van de Blaricumse reguliere begroting, is niet waarschijnlijk dat een dergelijk risico zich kan voordoen.

Bij de inventarisatie van de risico's zijn 18 risico's geïdentificeerd waarbij een inschatting is gemaakt van de mate van de kans dat het daadwerkelijk op zal gaan treden. Hieronder worden alle risico's met een geschat financieel effect van € 20.000 of meer genoemd en toegelicht die tot het moment van aanbieden van de begroting bekend zijn.

Risico-inventarisatie gemeente Blaricum:

Progr.	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico-score	Fin effect structureel	Fin effect incidenteel
Bestuur	Volledigheid en tijdigheid voorziening.	De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de betaling van de pensioenen van wethouders. Hiervoor is het nodig om de mutaties in beeld te houden en de rentestand om de hoogte van de voorziening actueel te houden. Schommelingen zijn onvermijdbaar en worden financieel ook doorgevoerd.	De voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd binnen de p&c cyclus. HRM zorgt voor de gegevens en C&F bepaald de mutaties op de voorziening.	5 * 2	€ 30.000	
Bestuur	Volledigheid en tijdigheid voorziening.	Wethouders hebben na beëindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld. De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het treffen van een voorziening. Net als bij pensioenen worden de mutaties bijgehouden. Naast de reguliere mutaties kunnen ook ongeplande gebeurtenissen (ziekte, collegecrisis/ ontslag/ opstappen) voor mutaties en aanpassingen van de voorziening zorgen.	De voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd binnen de p&c cyclus. HRM zorgt voor de gegevens en C&F bepaald de mutaties op de voorziening.	4 * 3	€70.000	
Bestuur	Te weinig invloed als kleine gemeente op begroting en plannen van gemeenschappelijke regelingen	Doordat Blaricum slechts een beperkt stemrecht heeft, kan zij majeure ontwikkelingen niet tegenhouden. Hierbij is het van belang dat Blaricum zich sterk blijft profileren in de verschillende Algemene en Dagelijkse Besturen (AB en DB).	Tijdig reageren op begrotingen van gemeenschappelijke regelingen door gezamenlijk optreden van de Gooise gemeenten. Daar waar mogelijk gezamenlijk optreden met andere kleine partijen. Extra aandacht voor relatief nieuwe GR-en en wijzigingen m.n. qua gemeentelijke bijdrage en stemrecht.	5 * 5	€ 300.000	

Progr.	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico-score	Fin effect structureel	Fin effect incidenteel
Openbare Orde en Veiligheid	Schade (persoonlijk en materieel) binnen de gemeente als gevolg van rampen.	Op het grondgebied van Blaricum kan zich een ramp voordoen met grote gevolgen. Denk aan brand, overstroming, hevige regenval, groot verkeersongeluk, etc. Het is aan de gemeente om een rol te spelen in het voorkomen en beperken van de schade bij dergelijke gebeurtenissen.	1. Neerzetten van een adequate en geoefende crisisbeheersingsorganisatie, waardoor we gevolgen kunnen beperken. 2. Verzekeringen die eventuele schade (deels) kan afdekken.	1 * 5		€ 100.000
Bouwen en Wonen	Claims op planschade bij aanpassing bestemmingsplannen .	Planschade ontstaat, wanneer een belanghebbende waardedaling ervaart van zijn eigendom ten gevolge van een planologische beslissing van de gemeente. Het algemeen belang wordt hierbij afgewogen tegen het individuele belang. Indien van toepassing wordt de waardedaling gecompenseerd.	Bij ieder particulier en gemeentelijke initiatief (grex) wordt vooraf rekening gehouden met de mogelijke planschade. Bij particuliere initiatieven gaat dit mee in een anterieure overeenkomst.	1 * 5		€ 100.000
Sociale zaken	Decentralisatie jeugdzorg, AWBZ, Regeling onderkant arbeidsmarkt	Door de onbekendheid op dit terrein bestaat het risico onvoldoende budget te hebben voor de nieuwe taken van de gemeente	Op het totale budget Sociaal Domein, zoals nu bekend is, wordt een risico ingeschat van 20% op een bedrag van € 5.000.000,=.			€ 1.000.000
Sociaal Domein	Mogelijke overschrijding van begroting vanwege open einde regeling.	De bijstandsuitkeringen zijn afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Die zijn tot op zekere hoogte in te schatten, maar het is niet ondenkbaar dat het budget afwijkt van de werkelijke aanvragen.	Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen en tijdige aanpassing begroting binnen de p&c cyclus.	4 * 4	€ 126.000	€ 126.000

Sociaal Domein	Mogelijke overschrijding van begroting vanwege open einde regeling.	De gemeenten zijn verplicht aan de zorgvraag tegemoet te komen. De laatste jaren is het aantal aanvragen op diverse verstrekkingen, zoals de huishoudelijke hulp, toegenomen.	Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen en tijdige aanpassing begroting binnen de p&c cyclus.	4 * 4	€ 126.000	€ 126.000
Progr.	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico-score	Fin effect structureel	Fin effect incidenteel
		Omdat de kosten veelal voor rekening van de gemeente komen, is het zaak de begroting daar tijdig op aan te passen.				
Sociaal Domein	Mogelijke overschrijding van begroting vanwege open einde regeling.	De gemeenten zijn verplicht aan de zorgvraag tegemoet te komen. De laatste jaren is het aantal aanvragen op diverse verstrekkingen toegenomen. Omdat de kosten veelal voor rekening van de gemeente komen, is het zaak de begroting daar tijdig op aan te passen.	Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen en tijdige aanpassing begroting binnen de p&c cyclus.	4 * 4	€ 126.000	€ 126.000
Sociaal Domein	Mogelijke overschrijding van begroting vanwege open einde regeling.	Voor kleine gemeenten kunnen een paar aanvragen verblijfszorg al leiden tot forse overschrijdingen van de begroting. Er wordt voor een aantal zorgvragen onderzoek gedaan of deze naar een andere zorgvorm kunnen worden overgezet. Het is nu nog niet in te schatten of dit gaat lukken.	1. Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen en tijdige aanpassing begroting binnen de p&c cyclus. 2. Mogelijk komt er een aanpassing in de systematiek die voordeliger uitvalt voor kleine gemeenten.	4 * 4	€ 126.000	€ 126.000

Sociaal Domein	Mogelijke overschrijding van begroting vanwege onvoldoende zicht op verwachte kwijtscheldingen	De kwijtscheldingen zijn afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Die zijn tot op zekere hoogte in te schatten, maar het is niet ondenkbaar dat het budget afwijkt van de werkelijke aanvragen. Daar is weinig invloed op uit te oefenen. Vooralsnog zijn de schommelingen en de financiële effecten de laatste jaren beperkt.	De lopende kwijtscheldingen en de nieuwe aanvragen zijn goed inzichtelijk. Achteraf zijn afwijkingen dus verklaarbaar. Vooraf is het lastig in te schatten.	2 * 3	€ 30.000	€ 30.000
Algemene dekking	Garanties Sociale woningbouw	Met de overdracht van het gemeentelijk woningbedrijf zijn ook de woningbouw-leningen overgenomen. Deze leningen heeft de gemeente Blaricum 100% als 2e achtervang geborgd.	Monitoren van financiële ontwikkelingen aan de hand van jaarrekening en begroting. Risico is als klein aan te merken, de 1e borginstelling (het WSW) heeft een groot vermogen (80 miljard), echter de omvang kan groot zijn bij voordoen.	4 * 3		€ 70.000

Progr.	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico-score	Fin effect structureel	Fin effect incidenteel
Algemene dekking	Afwijking tussen begrote en werkelijke opbrengsten Algemene Uitkering.	De exacte hoogte van de algemene uitkering (AU) wordt pas na afsluiten van het rekeningjaar bekend. Dit houdt in dat altijd met ramingen gewerkt wordt, hetgeen inherent een risico inhoudt. Zelfs tussen opeenvolgende officiële bekendmakingen doen zich grote fluctuaties voor. Die kunnen zowel positief als negatief zijn.	Bewaking en actualisatie van de parameters die de hoogte van de algemene uitkering bepalen. Berichtgeving uit Den Haag over de ontwikkelingen rond het gemeentefonds nauwlettend volgen.	2 * 5	€ 300.000	

Algemene dekking	WOZ aanslag en te ontvangen OZB	Door ziekenhuis Tergooi is aangegeven locatie Blaricum af te stoten. Bij verkoop is een risico aanwezig dat er een andere WOZ-waarde gaat ontstaan met lagere opbrengst OZB tot gevolg. Het ziekenhuis zal in ieder geval nog t/m 2023 blijven alvorens naar Hilversum te verhuizen.	Nauwlettend monitoren wat Tergooi ziekenhuis met locatie Blaricum wil gaan doen. Daar waar mogelijk proberen mee te “sturen” op nieuwe bestemming, mede vanuit (beperkingen) bestemmingsplan.	3 * 4	€ 90.000	
Bedrijfsvoering	Aansprakelijkheid voor schade als gevolg van gemeentelijk handelen.	Het bestuur wordt aansprakelijk gesteld voor schade die ontstaat ten gevolge van nalatigheid in de uitvoering van haar publieke taak. Dit kan zich op verschillende terreinen voordoen.	Goede bedrijfsvoering met zicht op risico's en een verzekering. Mediation. Goede communicatie aan de voorkant.	3 * 3		€ 50.000

Progr.	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico-score	Fin effect structureel	Fin effect incidenteel
Bedrijfsvoering	Boetes door verkeerde toepassing fiscale wetgeving.	Bij de toepassing van de belastingwetgeving (BTW, BCF, Loonheffing (met name WKR) etc.) kunnen verschillen van inzicht en/of interpretatie ontstaan, of kunnen de regels onjuist worden toegepast. Dit kan leiden tot een naheffing van de zijde van de fiscus. Gelet op de steeds wijzigende regels, is het mogelijk dat de gemeente een naheffing krijgt opgelegd (incl. boete)	Afdoende afspraken om de fiscale wetgeving up to date te houden door P&C en P&O. Waar nodig worden specialisten ingehuurd voor specifieke projecten (b.v. grexen, grote subsidies). Afstemmen met belastingdienst over t.z.t. eventueel regelen van “horizontaal toezicht” o.b.v. met de fiscus te maken afspraken.	2 * 5	€ 100.000	

Bedrijfsvoering	Overschrijding kosten als gevolg van ontwikkelingen bij de werkorganisatie.	De deelnemende gemeenten zijn verplicht om eventuele tekorten bij de BEL Combinatie af te dekken. Veelal zal dit betrekking hebben op hogere inhuur dan begroot of mobiliteitskwesties.	Investeren in P&C cyclus BEL combinatie. Monitoren dat risico's binnen de BEL worden opgepakt en opgelost.	2 * 5	€ 300.000	€ 300.000
Bouwen en Wonen	Onvoorziene kosten en schade als gevolg van illegale stort.	In het buitengebied wordt de gemeente soms geconfronteerd met illegale stort van asbest, grofvuil (puin, banden, apparaten) of restanten van XTC-laboratoria. De kosten komen dan voor rekening van de gemeente.	In het buitengebied kan de gemeente soms geconfronteerd worden met illegale stort van asbest (Gooiergracht), grofvuil (puin, banden, apparaten) of restanten van XTC-laboratoria. De kosten komen dan voor rekening van de gemeente	2 * 4		€ 54.000
Totaal risico's					€ 1.724.000 - € 2.208.000	

Confrontatie risico's met weerstandsvermogen

In het volgende overzicht worden de hierboven genoemde risico's in verband gebracht met het beschikbare weerstandsvermogen.

		Structureel	Incidenteel
A	Geïventariseerde risico's	1,7 mln.	2,2 mln.
B	Beschikbare weerstandscapaciteit	2,8 mln.	26,2 mln.
C = B - A	Saldo	+/- 1,1 mln.	+/- 24 mln.

De weerstandsratio kan met betrekking tot de incidentele posten als volgt worden berekend:

$$= \text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{26,2 \text{ miljoen}}{2,2 \text{ miljoen}} =$$

De norm is vastgesteld op groter dan 2. De feitelijke uitkomst is daarmee ruimschoots boven de norm.

Financiële kengetallen

Gemeenten zijn verplicht om financiële kengetallen op te nemen in de begroting. Hieronder staan de kengetallen die voor de gemeente Blaricum van toepassing zijn.

Kengetallen		Realisatie 2023	Begr. 2024 voor wijz.	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1	Netto schuldquote	94,2%	-76,3%	-70,5%	-55,6%	-51,2%	-49,4%
2	Netto schuldquote gecorr. voor alle leningen	96,6%	-78,7%	-73,1%	-58,5%	-54,2%	-52,4%
3	Solvabiliteitsratio	84,0%	87,1%	84,0%	83,7%	83,5%	83,3%
4	Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
5	Structurele exploitatieruimte	16,7%	1,1%	1,3%	-2,9%	-2,9%	-1,5%
6	Belastingcapaciteit	148,7%	164,5%	170,4%	170,4%	170,5%	170,5%

Toelichting financiële getallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote is de verhouding van de netto schuld ten opzichte van de totale baten (exclusief mutatie reserves). In het algemeen ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Een netto schuldquote van tussen de 100% en 130% is hoog en wanneer de netto schuldquote boven de 130% uitkomt bevindt een gemeente zich in de gevarezone.

Voor de gemeente Blaricum ligt de netto schuldquote in 2025 ruimschoots onder de 90%, waarmee geen sprake is van een risico op de korte termijn. Bij de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen worden deze leningen geëlimineerd.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit is het percentage van het vermogen dat uit eigen vermogen bestaat. Deze ratio geeft een goed beeld van de mate waarin bezittingen zijn gefinancierd met eigen vermogen of vreemd vermogen. De norm voor de solvabiliteit ligt doorgaans tussen de 25% en 40%. De solvabiliteit van de gemeente Blaricum is ruim hoger dan de norm.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van het totaal aan baten. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Aangezien onze enige grondexploitatie (nagenoeg) is afgewikkeld loopt de gemeente geen risico meer.

Structurele exploitatieruimte

Om vast te stellen of de begroting structureel in evenwicht is dient de structurele exploitatieruimte te worden berekend. De structurele exploitatieruimte die hoger is dan nul geeft aan dat de structurele baten van de gemeente hoger zijn dan de structurele lasten.

De structurele exploitatieruimte van Blaricum bedraagt in 2025 1,3%. Dit geeft aan dat de structurele baten in 2025 voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Hiermee voldoen we aan het uitgangspunt van een sluitende meerjarenbegroting.

Belastingcapaciteit

Onder de woonlasten worden verstaan de OZB-belasting op basis van de gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente, de rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden en de afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden. De belastingcapaciteit wordt berekend door de woonlasten te vergelijken met het landelijk gemiddelde. Uitgedrukt in een percentage betekent dit dat de belastingcapaciteit in Blaricum 170,4% bedraagt in 2025. Dit is een lichte stijging ten opzichte van voorgaande jaren. Dit betekent dat de lasten in Blaricum gemiddeld iets sneller stijgen dan het landelijk gemiddelde.

Onderhoud Kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente Blaricum heeft de openbare ruimte in beheer. Daarin vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Hiervoor zijn veel kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting, speelvoorzieningen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Beheerplannen

Voor de instandhouding van kapitaalgoederen wordt in Blaricum gewerkt met diverse beheerplannen. In deze beheerplannen worden het meerjarig onderhoudsprogramma en de daarbij behorende financiële middelen vastgelegd. Daarin wordt ook het gewenste kwaliteitsniveau van de openbare voorziening vastgelegd. De beheerdata voor wegen, groen, bomen, speelplaatsen en openbare verlichting zijn opgenomen in het integraal databeheersysteem Greenpoint. De beheerdata voor riolering zijn geactualiseerd opgenomen in het databeheersysteem Kikker van Riodesk.

De volgende beheerplannen zijn vastgesteld/worden vastgesteld:

• Begraafplaatsen, beheerverordening begraafplaats	2013
• Beheerplan civiele kunstwerken 2018-2020	2018
• Beleidsplan Groenbeheer 2023-2035	2023
• Bomenbeleidsplan	2008
• Bomenstructuurkaart	2009
• Bomenbeheerplan	2012
• Nota bermenbeleid	2009
• Water- en rioleringsprogramma 2024-2028	2024
• Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2015-2024	2014
• Speelruimteplan Blaricum 2022-2030	2022
• Wegenbeheerplan 2024-2028	2024

Civiele kunstwerken (bruggen, singels, duikers en beschoeiingen)

In 2018 is het beheerplan civiele kunstwerken door het College vastgesteld. Het betreft hierbij om onderhoud van 75 kunstwerken. Het kwaliteitsniveau is conform CROW-richtlijnen. Daarnaast wordt regulier onderhoud uitgevoerd conform dit plan. Eind 2024/begin 2025 wordt het nieuwe beheerplan voorgelegd aan de raad voor vaststelling, uitvoering vindt plaats vanaf 2025 en verder.

Financieel overzicht kapitaalgoederen

Schoolgebouwen

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het binnen- en buitenonderhoud van de schoolgebouwen. Zij ontvangen daarvoor financiering van het Rijk. Voor de schoolcomplexen Bijvanck en Dorp blijft de gemeente verantwoordelijk voor de bekostiging van het binnen- en buitenonderhoud voor de gedeeltes waarin de peuterspeelzalen zijn gehuisvest.

Verduurzaming

De gymzaal in de Bijvanck, Levensboom 6, wordt in 2025 verduurzaamd.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen wordt uitgevoerd o.b.v. (meerjaren) onderhoudsplannen. De onderhoudsplannen betreffen: bouwkundige elementen (extern en intern); gebouw gebonden installaties; terreininstallaties en bouwkundige inventaris. De (meerjaren)onderhoudsplannen worden jaarlijks geactualiseerd. De werkzaamheden zijn onderverdeeld naar jaarlijks uit te voeren onderhoudswerkzaamheden (JOP) en vervanging en groot onderhoud dat niet jaarlijks, maar wel periodiek plaats dient te vinden. In principe wordt onderhoudsniveau 3 (redelijke conditie) nagestreefd.

Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor de gemeentelijke gebouwen wordt jaarlijks intern geactualiseerd. In 2021 zijn installatietechnische en bouwkundige herinspecties uitgevoerd op diverse gemeentelijke panden.

De resultaten daarvan zijn verwerkt in het meerjarenonderhoudsprogramma. De benodigde dotaties aan de voorzieningen MJOP zijn voor de begroting hierop herkend.

Het jaarlijks installatietechnisch en klein bouwkundig onderhoud van alle vastgoedobjecten van de BEL-gemeenten, inclusief BEL-gebouwen, is grotendeels bij externe partijen ondergebracht. Het meerjarenonderhoud (vervanging en groot onderhoud) wordt in regie opgedragen.

De kosten van jaarlijks terugkerende werkzaamheden worden begroot in de exploitatie. Vervanging en groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen worden gedekt via een onderhoudsvoorziening.

De kosten hiervan worden jaarlijks geactualiseerd. Er worden ook bedragen in de begroting opgenomen voor het oplossen van storingen en incidenten.

Onderhoudsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen

De gemeente Blaricum beschikt over verschillende voorzieningen voor onderhoudslasten verbonden aan de bij de gemeente in eigendom zijnde gebouwen. Deze voorzieningen wordt ingezet als een egalisatievoorziening om de kosten voor het onderhoud gelijkmatig te spreiden op basis van twintig jaarlijks voortschrijdend gemiddelde. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op berekeningen van meerjarenonderhoudsplannen van de gemeentelijke gebouwen, de werkelijke kosten worden direct met de voorziening verrekend.

Financieel overzicht kapitaalgoederen (bedragen x € 1.000)

Beheerplan	Begroting	2025	2026	2027	2028
Openbare verlichting	Onderhoudsbudget	62.830	62.830	62.830	62.830
	Kapitaallasten	34.503	54.637	70.120	72.365
Groen	Onderhoudsbudget	921.508	774.368	774.368	774.368
	Kapitaallasten	49.706	83.566	151.588	191.171
Riolering	Onderhoudsbudget	322.382	322.382	247.382	247.382
	Kapitaallasten	273.661	372.081	522.847	601.850
Wegen	Onderhoudsbudget	359.605	359.605	359.605	359.605
	Kapitaallasten	257.760	351.297	517.481	594.642
Speelplaatsen	Onderhoudsbudget	29.382	28.433	28.433	28.433
	Kapitaallasten	35.499	73.500	87.765	95.550
Gebouwen	Onderhoudsbudget	60.353	60.353	60.353	60.353
	Kapitaallasten	486.662	486.662	486.662	486.662

Toelichting onderhoudsplannen

SPEELPLAATSEN

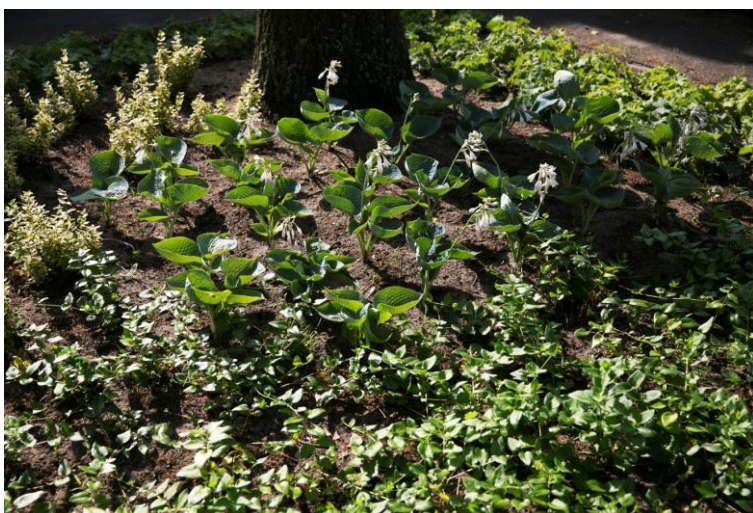
Naam beheersplan	Speelplaatsenplan	Jaar vaststelling	2022
Naam Voorziening		Actualisatie	2030
Te onderhouden kapitaalgoederen:	Alle gemeentelijke speelplaatsen		

Doel:	Het Speelbeleid Blaricum 2022-2030 geeft inzicht in de complete onderhoudsstaat van de speelplaatsen en de benodigde budgetten voor het uitvoeren van het onderhoud en de renovaties binnen de planperiode.
Beleidskader:	De beleidskaders zijn opgenomen in het Speelruimteplan Blaricum 2024-2033.
Financiële situatie begrotingsjaar:	De jaarlijkse lasten voor de renovaties en onderhoud van speeltoestellen worden ten laste gebracht van de exploitatie.

OPENBARE VERLICHTING

Naam beheersplan	Beleid- en beheerplan OVL	Jaar vaststelling	2014
Naam Voorziening		Actualisatie	2025
Te onderhouden kapitaalgoederen:	Gemeente Blaricum heeft in totaal circa 2.870 lichtmasten in haar beheer.		
Doel:	Inzicht krijgen in de complete onderhoudsstaat van de openbare verlichting en de benodigde budgetten voor het uitvoeren van onderhoud en renovaties binnen de planperiode.		
Beleidskader:	De Raad heeft in 2014 het beleids- en beheerplan openbare verlichting voor de planperiode 2015-2024 vastgesteld. Als kwaliteitsnorm geldt hoofdzakelijk het kwaliteitsniveau "B" volgens CROW standaard kwaliteitsniveaus voor het onderhoud. Tijdens de weg reconstructies worden de lichtmasten naar behoefte vervangen. Ook bij grote schade worden de masten vervangen. In 2025 wordt een nieuw beheerplan openbare verlichting voorgelegd aan de raad.		
Financiële situatie begrotingsjaar:	Met het onderhoudsplan is het actuele meerjarenperspectief op het onderhoud van de OVL in Blaricum vastgesteld en zijn de nodige investeringen inzichtelijk gemaakt. De budgetten zijn afgestemd op het kwaliteitsniveau "B".		

GROEN

Naam beheersplan	Beleidsplan Groenbeheer	Jaar vaststelling	2023
Naam Voorziening		Actualisatie	2035
Te onderhouden kapitaalgoederen:	De gehele groene inrichting van het gemeentelijk openbaar gebied, te weten: hagen, heesters, gazons, ruw gras, plantsoenen, bosplantsoenen, perken, bermen etc.		
Doel:	In het Beleidsplan groenbeheer is aangegeven wat we van waarde vinden in het openbaar groen, zoals doorgaande groene structuren en historisch groen. Daarbij is rekening gehouden met recente ontwikkelingen en actuele (maatschappelijke) thema's. Denk aan behoud van biodiversiteit, klimaatadaptatie en het betrekken van bewoners bij het groen(beheer).		
Beleidskader:	De beleidskaders zijn opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde Beleidsplan Groenbeheer.		
Financiële situatie begrotingsjaar:	De budgetten zijn afgestemd op b-niveau (exploitatie), daarnaast zijn er bedragen opgenomen in de investeringsplanning voor de uitvoering van projecten uit het beleidsplan groenbeheer.		

RIOLERING

Naam beheersplan	Water- en rioleringsprogramma 2024-2028	Jaar vaststelling	2024
Naam Voorziening		Actualisatie	2028
Te onderhouden kapitaalgoederen:	Het betreft het gehele gemeentelijk rioolstelsel, inclusief overstortvoorzieningen, de vrijval riolering, drukriolering en bijbehorende zaken. Het areaal voor de gemeente Blaricum bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> • 96 km aan vrijvalriolering 		

	<ul style="list-style-type: none"> • 6 km aan pers- en drukleidingen • 15 gemalen en drukunits • 26 km drainage • 574 infiltratievoorzieningen (infiltratiekolken, -putten, -palen -bassins, en wadi's)
Doel:	Het in het Wrp beschreven beleid en de voorgestelde uitvoeringsmaatregelen hebben tot doel om het water- en riolsysteem te kunnen onderhouden, op de toekomst voor te bereiden en waar nodig te verbeteren tegen zo laag mogelijk maatschappelijke kosten.
Beleidskader:	Het Water en rioolprogramma 2024-2028 (Wrp) geeft de gemeente invulling aan een drietal zorgplichten: <ol style="list-style-type: none"> 1. inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater; 2. inzameling en verwerking van hemelwater voor zover de particulier hier zelf geen invulling aan kan geven; 3. voorkomen dat grondwater een structurele belemmering vormt voor de bestemming van het betreffende gebied.
Financiële situatie begrotingsjaar:	Het algemeen onderhoud en riool vernieuwingen worden bepaald met behulp van inspecties, veelvoorkomende meldingen en het geautomatiseerde rioleringsbeheersysteem. Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met het kwaliteitsniveau conform de richtlijnen van RIONED en NEN 3398-2015. De budgetten zijn afgestemd op het vereiste kwaliteitsniveau.

WEGEN

Naam beheersplan	Beheerplan Wegen 2024-2028	Jaar vaststelling	2024
Naam Voorziening		Actualisatie	2028
Te onderhouden kapitaalgoederen:	De grijze inrichting van het gemeentelijk openbaar gebied, te weten: wegen (zand, asfalt en klinkers), trottoirs, fiets- en voetpaden, pleinen, parkeerplaatsen, tunnels etc. De gemeente heeft circa 70 hectare verharding in beheer.		

Doel:	Inzicht krijgen in de complete onderhoudsstaat van de wegen en de benodigde budgetten voor het uitvoeren van onderhoud en renovaties binnen de planperiode.
Beleidskader:	Het beleidskader wordt bepaald door enkele wetten, als de Wegen en Verkeerswet, Wet Herverdeling Wegenbeheer, het BW en de Wet Milieubeheer. Er is ook een relatie met andere beleidsterreinen, zoals riolering (gezamenlijke aanleg), verkeersveiligheid, milieu en sociale veiligheid, ruimtelijke ordening, nieuwbouwprojecten etc. Met ingang van 2024 wordt gewerkt conform het Wegenbeheerplan voor de planperiode 2024 t/m 2028. Als kwaliteitsnorm wordt hoofdzakelijk het kwaliteitsniveau "B" volgens CROW standaard kwaliteitsniveaus voor het onderhoud aangehouden.
Financiële situatie begrotingsjaar:	Met het beheerplan wegen wordt het meest actuele meerjarenperspectief op het onderhoud van de wegen in Blaricum geschetst en worden de nodige investeringen inzichtelijk gemaakt. De budgetten zijn afgestemd op het kwaliteitsniveau "B".

GEBOUWEN

Naam beheersplan	Beleid maatschappelijk vastgoed, een toetsingskader	Jaar vaststelling	2022
Naam Voorziening	Instandhouding gemeentelijke gebouwen	Actualisatie	Jaarlijks
Te onderhouden kapitaalgoederen:	Het integrale onderhoud van alle vastgoedobjecten van de BEL-gemeenten, inclusief BEL-gebouwen, wordt intern beheerd door het cluster Vastgoed en Grondzaken van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling.		
Doel:	De gebouwen planmatig en naar behoren te onderhouden met het beschikbaar gesteld budget. In principe wordt onderhoudsniveau 3 (redelijke conditie) nagestreefd.		
Beleidskader:	Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor de gemeentelijke eigendommen geactualiseerd. Met het aangaan van een nieuw onderhoudscontract is er in 2021 een NEN 2767 inspectie uitgevoerd.		
Financiële situatie begrotingsjaar:	Ultimo 2023 bedraagt de hoogte van de voorziening € 723.947		

Financiering

Algemeen

De treasuryfunctie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. Onder de treasuryfunctie valt niet het garanderen van geldleningen aan derden. Deze activiteiten vallen onder het desbetreffende programma.

Treasurystatuut

Per 1 januari 2001 geldt de Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden). Het belangrijkste uitgangspunt van de wet is het beheersen van risico's. Dat uit zich in een tweetal randvoorwaarden. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties alleen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen en derivaten een prudent karakter moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's. Verder uit het beheersen van risico's zich in de kasgeldlimiet en renterisiconorm. Beide beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan financiering door middel van achtereenvolgens korte schuld en lange schuld.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft tot doel de renterisico's op kortlopende (opgenomen) geldleningen te beperken. Jaarlijks wordt door het ministerie aangegeven, welk bedrag een gemeente mag financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage (8,5%) van het totaal van de begroting. Indien deze kasgeldlimiet structureel wordt overschreden dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende schuld. Door het jaar heen kan er wel, goedkoop, kort geld worden geleend. Bij de financiering wordt er rekening mee gehouden dat deze kasgeldlimiet niet structureel wordt overschreden. De gemeente Blaricum zal incidenteel van deze mogelijkheid gebruik moeten maken wanneer liquiditeitsschommelingen een negatief saldo veroorzaken.

Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Begrotingstotaal	41.440.850	41.259.624	41.710.093	41.974.054
Kasgeldlimiet in %	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet gemeente Blaricum	3.522.472	3.507.068	3.545.358	3.567.795

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken wordt door het ministerie ook jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. Dit is een percentage (20%) van de totale begroting van de gemeente. De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden, wat bereikt kan worden met of een geringe omvang aan leningen of een goede spreiding van leningen in omvang, looptijden en renteaanpassingen.

Renterisiconorm programmabegroting 2025 – 2028		Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
a.	Renteherzieningen	-	-	-	-
b.	Aflossingen +	-	-	-	-
c.	Renterisico (a + b)	-	-	-	-
d.	Begrotingstotaal	41.440.850	41.259.624	41.710.093	41.974.054
e.	Percentage regeling *	20%	20%	20%	20%
f.	Renterisiconorm (c * d)	8.288.170	8.251.925	8.342.019	8.394.811
g.	Ruimte onder risiconorm (f > c)	8.288.170	8.251.925	8.342.019	8.394.811
h.	Overschrijding renterisiconorm (c > f)	-	-	-	-
	Overschrijding renterisiconorm?	Nee	Nee	Nee	Nee

Omslagrente

De omslagrente is de rente die gehanteerd wordt voor het berekenen van de rentecomponent van de kapitaallasten. Met ingang van 2017 dient het percentage jaarlijks berekend te worden aan de hand van de werkelijke rentekosten. In de begroting en de meerjarenraming is dit percentage 0% omdat de gemeente Blaricum voor de begroting van de programma's geen externe financiering heeft aangetrokken.

Berekening van rente over eigen vermogen

Conform BBV wordt dit niet meer toegepast.

Financieringsbehoefte

Om ervoor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten en de daar aan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt in artikel 13 voorgeschreven dat de paragraaf financiering voortaan ook in ieder geval inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend (artikel 1, onderdeel H).

Financieringsbehoefte

Voor de uitoefening van de reguliere taken zijn er voldoende liquiditeiten aanwezig.

Beleggingsportefeuille

De nettowinst van BNG Bank over 2023 bedraagt EUR 254 miljoen. De BNG heeft ingestemd met het voorstel om 50% uit te keren. Het dividend bedraagt EUR 2,16 per aandeel. Hieronder geven wij onze verwachting weer voor het dividend voor komende jaren. Wij houden 5.967 aandelen aan.

Verloop beleggingen	Saldo ultimo 2024	Saldo ultimo 2025	Saldo ultimo 2026	Saldo ultimo 2027	Saldo ultimo 2028
Bank Nederlandse Gemeenten	13.539	13.539	13.539	13.539	13.539
Totaal	13.359	13.539	13.539	13.539	13.539

Verloop langlopende leningen uitgeleend geld	Saldo ultimo 2024	Saldo ultimo 2025	Saldo ultimo 2026	Saldo ultimo 2027	Saldo ultimo 2028
Startersleningen SVN (2,9%)	565.060	578.923	592.786	606.649	620.511
Duurzaamheidslening SVN (1,6%)	349.637	387.228	424.819	462.409	500.000
Blijverslening SVN (2,8%)	103.340	103.340	103.340	103.340	103.340
Totaal	1.018.037	1.069.491	1.120.944	1.172.398	1.223.851

Verloop financiering korte termijn

Overschotten (liquide middelen > 500.000) worden ondergebracht bij Rijksschatkist. Kortdurende tekorten worden gedekt door kasgeldleningen. De verwachting is dat er geen kasgeldleningen worden aangetrokken.

Rente

Rentevisie

Zoals hiervoor opgemerkt worden overschotten ondergebracht bij de schatkist. Hoe de rente zich gaat ontwikkelen is moeilijk te voorspellen. De rentes zijn sinds vorig jaar weer iets opgelopen. Een negatieve rente op leningen is sinds 2022 niet meer mogelijk.

Renteresultaat

Opbrengsten

De gemeente heeft een beleggingsportefeuille waaruit rente baten voortvloeien. Deze rente komt ten goede aan het exploitatieresultaat (op het taakveld treasury).

Verloop renteresultaat	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Langlopende leningen UG	-19.322	-19.729	-20.135	-20.542	-20.948
Totaal	-19.322	-19.729	-20.135	-20.542	-20.948

Renteopbrengst SKB

Sinds vorige jaar is de rente weer positief en daardoor krijgen wij rente aan ons geld bij de schatkist. De huidige rente is ongeveer 3% (variabel rente). In 2025 wij € 753.583 aan rente.

Berekening omslagrente

De voorschriften van de BBV schrijven een overzicht voor om de wijze van berekening van de omslagrente inzichtelijk te maken. Gezien het meerjarenverloop van financiering, de beleggingen en het verloop van kortdurende transacties, blijft de komende jaren de omslagrente naar verwachting op 0%. Daarom is enkel het renteschema voor boekjaar 2024 opgenomen.

Renteschema jaarrekening 2025		
a.	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering	-
b.	De externe rentebaten voor de korte en lange financiering	-/- 773.311
Saldo rentelasten en rentebaten		-773.311
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- -
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend.	-/- -
c3.	De rentebaar van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend.	+/- -
Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente		-773.311
d1.	Rente over eigen vermogen.	+/- -
d2.	Rente over voorzieningen.	+/- -
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-773.311
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/- -
Renteresultaat op het taakveld Treasury (0.5)		-773.311

Wanneer het saldo van rentelasten en rentebaten negatief is (de baten zijn hoger dan de lasten), dan blijft dit renteresultaat op het taakveld treasury. Er wordt geen negatieve renteomslag (rentebate) toegerekend aan de taakvelden (V&A 2016-086, commissie BVV).

Bedrijfsvoering

Algemeen

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gemeentelijke organisatie. De ambtelijke staf van Blaricum bestaat uit de gemeentesecretaris, griffie en bestuurssecretariaat. De gemeentelijke taken worden uitgevoerd door de BEL Combinatie.

Uitgangspunten bedrijfsvoering

Inwoners verwachten van de gemeente dat gelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden besteed, dat de gemeente transparant handelt en een betrouwbare partner is. Deze verwachtingen zijn leidraad voor de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Realisatie van de programma's is daarom in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Er is ook een samenhang tussen het programma Bestuur en de paragraaf Bedrijfsvoering. Het programma Bestuur richt zich met name op de relatie tussen inwoner en gemeente. Deze paragraaf richt zich op de reguliere, operationele kaders voor de bedrijfsvoering.

Voor wat betreft de bedrijfsvoering binnen de BEL Combinatie wordt verwezen naar het programma Bedrijfsvoering van de begroting van de BEL Combinatie.

Uitvoering coalitieakkoord en collegeprogramma 2022 - 2026

In deze paragraaf ligt de focus op de eigen organisatie van de gemeente. In 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen geweest. Er is een coalitieprogramma en collegeprogramma vastgesteld, die de ambities van het gemeentebestuur voor de komende jaren aangeven, inclusief doelstellingen en actiepunten om deze te realiseren. Dat vergt een goede afstemming tussen het gemeentebestuur (opdrachtgever) en de BEL Combinatie (opdrachtnemer). De aansturing van de BEL Combinatie wordt vanuit het gemeentebestuur verzorgd door de gemeentesecretaris als (ambtelijk) opdrachtgever. De afspraken tussen gemeentebestuur en BEL Combinatie worden jaarlijks vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Monitoring van de DVO vindt plaats door periodiek overleg en de zomernota, die halverwege het jaar wordt opgesteld.

Het uitvoeringsprogramma van het college is vertaald naar de jaarschijven 2023 e.v. en heeft daarmee een plek gekregen in de programma's van de begroting. 2025 is het laatste volledige jaar om invulling te geven aan het uitvoeringsprogramma van het college (en dus het coalitieprogramma). Binnen de organisatieontwikkeling van de BEL Combinatie (Vibe) wordt in nauwe samenwerking met de gemeentesecretaris(sen) aandacht besteed aan het thema OGON (OpdrachtGever OpdrachtNemer).

VIBE (organisatieontwikkeling BEL)

Om alle taken van de drie gemeenten de komende jaren te kunnen blijven uitvoeren, bleek op onderdelen versterking van de BEL Combinatie nodig. De drie gemeenten hebben daarom eind 2022 extra geld beschikbaar gesteld voor ontwikkeling en versterking van de BEL Combinatie (voor o.a. extra personeel, werkplekken/gebouw, ICT, arbeidsmarktcommunicatie en actualisering HR-beleid) en). Deze investering is meerjarig opgenomen in de gemeentebegroting en de begroting van de BEL Combinatie.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de meerjaren ontwikkelnota 2023-2026 VIBE is opgenomen dat verantwoording wordt afgelegd over een rechtmatige bedrijfsvoering.

Vanaf boekjaar 2023 legt het college verantwoording over het rechtmatig handelen af aan de gemeenteraad. Dit gaat over drie van de negen criteria voor de rechtmatigheid: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Begrotingscriterium

De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Dit wordt formeel als volgt omschreven:

“Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten (exploitatie), alsmede de balansposten (investeringen), dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen

dienen te passen binnen de begroting. ” Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dienen de afwijkingen (zowel baten als lasten) in de jaarrekening herkenbaar te worden opgenomen en van een toelichting te worden voorzien.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Rechtmatigheidsfouten bij het voorwaardencriterium moeten in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht worden indien zij totaal met de overige criteria boven de verantwoordingspercentage. Onder dit criterium vallen bijvoorbeeld aanbestedingsfouten.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Naast misbruik en oneigenlijk gebruik kan er sprake zijn van fraude. De term fraude is juridisch niet gedefinieerd. Het gaat hierbij om derden die misbruik maken van de gemeentelijke regelingen.

Er is (nog) geen gemeente breed beleid m.b.t. misbruik en oneigenlijk gebruik. Het toetsen van misbruik en oneigenlijk gebruik is meegenomen in de verbijzonderde interne controles, die uitwijzen of bij de gemeente gevallen van misbruik of oneigenlijk gebruik zijn.

In de jaarrekening 2023, heeft het college voor het eerst verantwoording afgelegd over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. In de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag wordt ingegaan op de geconstateerde rechtmatigheidsfouten en verbeteringen in de interne beheersing.

De voorbereiding en controlerende werkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn goed uitgevoerd en ingebed in het 'control framework' voor de jaarrekening 2023. Dit is ook bevestigd door de externe accountant die in de jaarrekeningcontrole. De werkwijze voor de uitvoering van het control 'framework' voor de rechtmatigheidsverantwoording wordt dan ook voortgezet voor de boekjaren na 2023. Met onze verbijzonderde interne controles sluiten we aan bij de goedkeurings- en rapporteringstoleranties die de accountant hanteert en aan de verantwoordingsgrens die door de gemeenteraad is vastgesteld. In nauwe samenspraak met de accountant bepalen we de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles, zoals opgenomen in het interne controleplan van het betreffende boekjaar. Voor de gemeentelijke taken die wij belegd hebben bij gemeenschappelijke regelingen, zoals sociaal domein en gemeentelijke heffingen, vinden de controles aldaar plaats en de uitkomsten nemen wij mee in de jaarrekening.

Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een financieel en/of bestuurlijk belang heeft. Met een verbonden partij zet de gemeente Blaricum één of meerdere taken op afstand.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeentemiddelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn een subsidie of een garantstelling.

De gemeente Blaricum heeft een strategische visie rondom verbonden partijen op laten stellen via de BEL-Combinatie. Deze visie kan op basis van spelregels een inzicht geven in de status van de verbonden partij. De spelregels horen bij drie verschillende fasen die een verbonden partij kent:

- ∅ Oprichten: In deze fase komen vragen aan de orde als 'Wanneer wordt een verbonden partij opgericht' en: 'Welke rechtsvorm heeft de verbonden partij'.
- ∅ Beheersen: In deze fase wordt beschreven welk beheer instrumentarium wordt gehanteerd voor het risicomanagement en toezicht op verbonden partijen. In dit kader is het ook goed aan te geven dat er door het College, in goede afstemming met de GR-en zelf, ondersteunende spelregels inzake financiën, weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn gemaakt.
- ∅ Evalueren en beëindigen: In deze fase wordt ingegaan op de evaluatie van verbonden partijen en de vraag of voortzetting van de samenwerking in de huidige vorm nog het meest passend is.

1.2 Beheer verbonden partijen

Met het op afstand zetten van één of meerdere taken van de gemeente in verbonden partijen moet de gemeente Blaricum het toezicht op verbonden partijen inrichten. De ene verbonden partij heeft meer risico's dan de andere, waardoor het benodigde toezicht per verbonden partij verschilt. Na oprichting van een verbonden partij wordt het risicoprofiel van de verbonden partij bepaald en daarmee bepalen we of de verbonden partij een hoog, gemiddeld of laag risicoprofiel heeft. Bij een hoog risicoprofiel wordt het toezicht op de verbonden partij intensiever dan bij een laag risicoprofiel. Bij een hoog risicoprofiel wordt minimaal twee keer per jaar een risicoanalyse uitgevoerd, terwijl bij een laag risicoprofiel een analyse van de begroting en de jaarrekening volstaat.

1.3 Risicoanalyse verbonden partijen

Het risicoprofiel van een verbonden partij wordt bij oprichting bepaald en periodiek geëvalueerd. Aan de hand van een vragenlijst worden de risico's van de verbonden partijen op een gestandaardiseerde wijze in kaart gebracht. De vragen variëren van 'harde' bestuurlijke en financiële gegevens tot meer zachte informatie zoals ziekteverzuim en de organisatie van het toezicht. De vragen zijn samengevat in dertien indicatoren die gezamenlijk een beeld geven van het risicoprofiel van een verbonden partij. De indicatoren zijn hieronder opgenomen.

Bestuurlijke indicatoren

- ∅ Op dit onderdeel wordt gekeken naar de stemverhouding en aanvullende bevoegdheden die zijn vastgelegd in statuten of een gemeenschappelijke regeling. Daarnaast wordt gekeken in hoeverre verbonden partijen aan eventuele nog op te stellen kaderstellende spelregels voldoen.

Financiële indicatoren

- ∅ Baten: Er wordt gekeken naar de afhankelijkheid van subsidies, het aandeel van de gemeente in subsidies en de hoogte van de inkomsten uit kernactiviteiten.
- ∅ Lasten: Er wordt gekeken naar het percentage vaste lasten dat wordt gedekt door de vaste inkomsten en het exploitatieresultaat.
- ∅ Vermogenspositie: Er wordt gekeken naar de liquiditeit en solvabiliteit van de organisatie.
- ∅ Planning en control: Er wordt gekeken naar de aanwezigheid van tussentijdse rapportages voor de sturing van de organisatie.

Politieke indicatoren:

- Ø Bij het politieke belang staat de publieke en maatschappelijke betrokkenheid van een verbonden partij centraal. Het gaat hier bijvoorbeeld om de substantiële werkgelegenheid die de verbonden partij biedt in de gemeente Blaricum of om de vraag of de verbonden partij zich bijvoorbeeld richt op kwetsbare groepen in de samenleving of op de veiligheid van de burger. Bij dit deelgebied wordt ook een inschatting gemaakt over de kans op imagoschade voor de gemeente Blaricum.

Omgevingsindicatoren:

- Ø Omgevingsfactoren die een rol spelen zijn:
  - is de verbonden partij gevoelig voor economische bedreigingen (bijvoorbeeld recessie, ontwikkelingen arbeidsmarkt)
  - afhankelijkheid van veranderende wet- en regelgeving
  - risicomanagement: zijn er veel niet beheersbare risico's? Wat is de kans dat deze zich voordoen?

Overige indicatoren:

- Ø Toezicht: Er wordt gekeken naar de periodieke bijeenkomsten van het toezicht en de specialismen (o.a. financieel, vakinhoudelijk, juridisch) in het toezicht.
- Ø Directie en management: Er wordt gekeken naar de voortijdige wisselingen op sleutelposities, de termijn dat sleutelposities worden bekleed (zeer kort/zeer lang) en het aantal personen dat deelneemt binnen de directie/dagelijkse leiding.
- Ø Personeel: Er wordt gekeken naar het ziekteverzuimpercentage, het verloop onder het personeel en de omvang van het personeel dat in vaste dienst is.
- Ø Bedrijfsvoering: Er wordt gekeken naar de aanwezigheid van tussentijdse rapportages en de aanwezigheid van een meerjarenbegroting.
- Ø Concurrentiepositie: Er wordt gekeken naar de concurrentiepositie en de toenemende concurrentie.
- Ø Fusie/verhuizing/reorganisatie: Er wordt gekeken naar de ontwikkelingen rondom fusies, verhuizingen en/of reorganisaties.

Deze risicoprofilering wordt stelselmatig geactualiseerd en moet beheerd gaan worden zodat een inzicht ontstaat in het risicoprofiel alsmede de ontwikkeling daarin. Het aangaan van banden met derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen is een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Dit betekent dat deze partijen veelal beleid uitvoeren dat ook door de gemeente zelf gedaan zou kunnen worden, maar om allerlei redenen aan deze partijen wordt 'overgelaten'.

De kaderstellende en controlerende taak blijft wel bij de gemeente liggen. Deze laatste taak is vanuit het financieel controlerende oogpunt belangrijker aan het worden, mede door de vanuit de Single information/Single audit (SiSa) aangescherpte Wet- en regelgeving alsmede de vanaf 2017 nieuwe/meer gespecificeerde regelgeving vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), aan welke de GR-en zelf ook onderworpen zijn.

1.4 Bepaling/berekening van aan GR verbonden risicoprofiel

Een hoog risicoprofiel bij een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam wordt vaak veroorzaakt door een grote financiële bijdrage in de gemeenschappelijke regeling door de gemeente Blaricum. In een aantal gevallen wordt dit beeld nog verzaamd door een beperkte invloed in het Algemeen Bestuur (stemverhouding). Daarnaast spelen factoren een rol als recessie, bezuinigingen en politieke gevoeligheid, maar ook veranderende wet- en regelgeving en decentralisatie van taken vanuit het Rijk.

Een hoog risicoprofiel bij privaatrechtelijk verbonden partijen wordt vaak veroorzaakt door het financieel belang van de gemeente Blaricum in de verbonden partij heeft. Aandelenkapitaal, maar ook leningen en garantstellingen, spelen een rol. Ook hier is de recessie van belang: als het economisch minder gaat, kopen bedrijven en burgers minder gronden en huizen. De verbonden partij kijkt dan vaak naar andere mogelijkheden om de omzet te verhogen, maar hier is toezicht vanuit de aandeelhouders van belang. Als het gaat om risicovolle projecten of projecten buiten de eerder vastgestelde doelstellingen, wordt door de gemeente Blaricum extra risico gelopen.

Hieronder worden de onderwerpen weergegeven waarop de betreffende verbonden partij in basis is beoordeeld en van een risicoprofiel/-waardering is voorzien:

Omrekeningstabel benoemde risico's GR-en/m.n. financieel en politiek/bestuurlijk benoemd:

Klasse	Algemene items			Financiële items		
	Bijdrage	Punten	Politiek	Range ratio	Solvabiliteit	Liquiditeit
1	< 100.000	2	2	tot 20%	10	10
2	< 250.000	5	4	tot 24%	8	8
3	< 500.000	10	6	tot 28%	6	6
4	<1.000.000	15	8	tot 32%	4	4
5	>1.000.000	20	10	33% en groter	2	2

Overzicht verbonden partijen

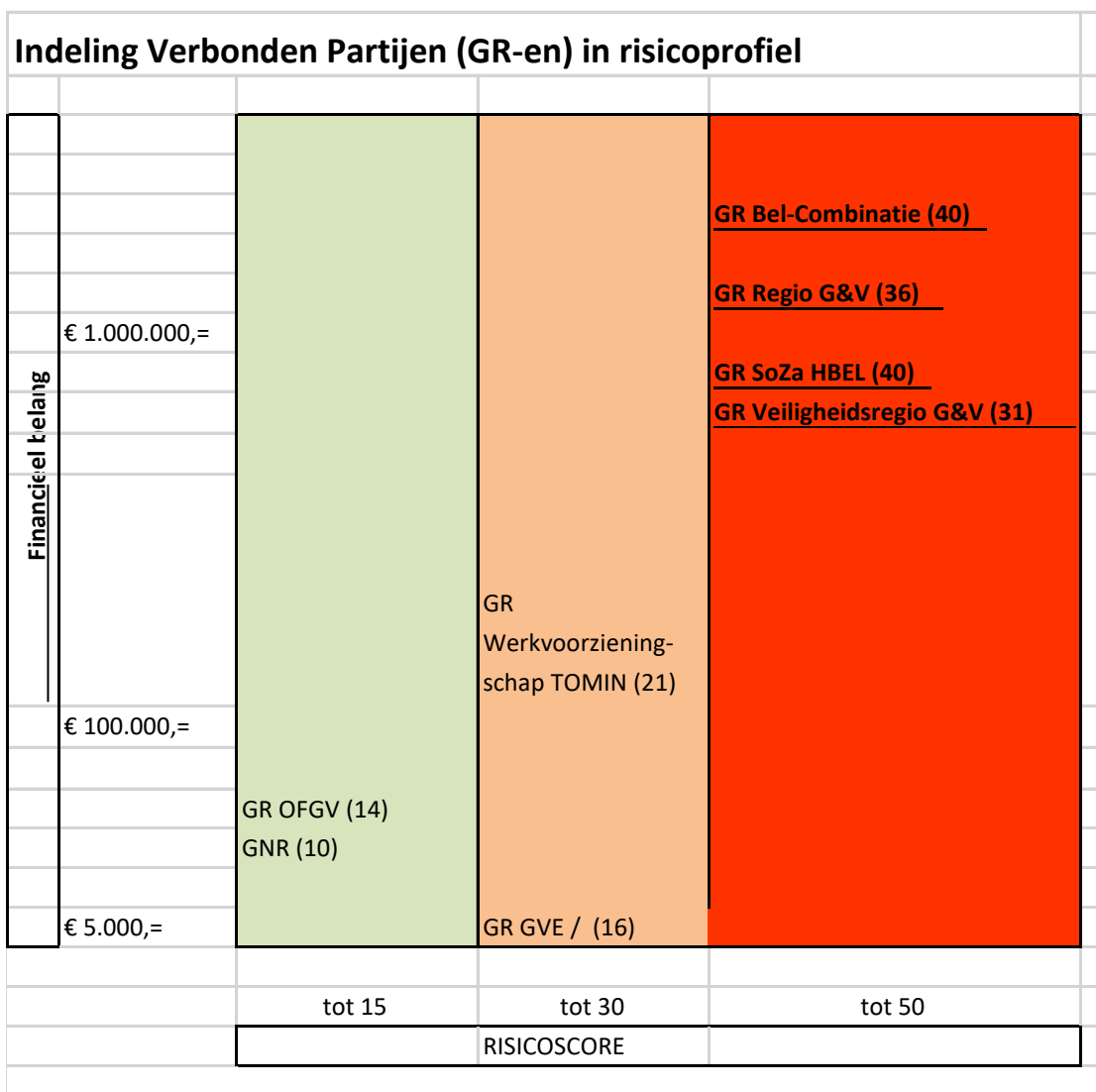
Lijst van gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente Blaricum deelneemt:

Gemeenschappelijke regeling	Doel deelname	Deelnemers
Gemeenschappelijke regeling BEL	Kennisconcentratie, efficiencyvoordeel en behoud zelfstandigheid.	Blaricum, Eemnes en Laren
Regio Gooi en Vechtstreek – voormalige Gewest Gooi en Vechtstreek	Efficiencyvoordeel door schaalvergroting, onvoldoende capaciteit in eigen huis, kennis.	Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Hilversum, Laren, Wijdmeren en Eemnes (deels)
GR Veiligheidsregio (GR VGV)	Efficiencyvoordeel door schaalvergroting, kennis.	Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Hilversum, Laren en Wijdmeren
Gemeenschappelijke regeling uitvoering sociale zaken (SoZa H-BEL)	Efficiencyvoordeel en voldoen aan wet- en regelgeving.	Blaricum, Eemnes (deels), Huizen en Laren.
Tomingroep	Efficiencyvoordeel en voldoen aan wet- en regelgeving.	Blaricum, Gooise Meren, Huizen, Hilversum, Laren, Wijdmeren en Almere
Gemeentebelastingen Huizen, Blaricum en Laren	Heffing en invordering van de (gemeentelijke) belastingen en uitvoering van de wet onroerende zaken (WOZ)	Blaricum, Laren en Huizen
Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek	Efficiencyvoordeel, kennis en het beter kunnen voldoen aan wet en regelgeving.	Blaricum, Gooise Meren, Laren Hilversum, Huizen, Weesp, Wijdmeren, 6 gemeenten Flevoland en de provincies Flevoland en Noord-Holland

Lijst met stichtingen, waarin de gemeente participeert:

Gemeenschappelijke regeling	Doel deelname	Deelnemers
Stichting Gooisch Natuurreservaat	Efficiencyvoordeel en kennisconcentratie.	De 5 Gooise gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen en Laren nemen deel in de uitbesteding van het natuurbeheer.

Blaricum - Waardering Gemeenschappelijke regelingen o.b.v. toegekende punten risicoprofiel						Begroot 2025
Gemeenschappelijke regelingen	Bijdrage	Punten vanuit:		Afh. Externe invloeden/omgeving		Totaal punten
		Bijdrage	Politiek	Stem-verhouding	externe invloeden	
GR BEL Combinatie	9.601.474	20	10	2	8	40
GR Regio G&V	3.150.972	20	10	4	2	36
GR veiligheidsregio G&V (GR VGV)	1.183.454	15	8	4	4	31
GR SoZa HBEL	2.129.906	20	8	6	6	40
GR TOMIN werkvoorzieningsschap (via Rijk)	166.000	5	6	4	6	21
GR Omgevingsdienst Flevoland Gooi Vechtstreek	167.055	2		10	2	14
GNR	212.220	2		2	6	10
Totaal	16.611.081					

Uit het vorig overzicht blijkt dat de focus van de aandacht ligt bij de verbonden partijen waar in de bijdrage het grootst is en daarnaast de invloed klein tot gematigd is. Hieronder volgt in het kort per verbonden partij (GR-en) enkele kenmerken met financiële gegeven en ratio's. Daar waar mogelijk is gebruik gemaakt van recent door de Gemeenschappelijke Regelingen aangeleverde informatie vanuit (concept)jaarrekening 2023/begroting 2025. Daar waar nog géén informatie voorhanden was zijn de laatst bekende gegevens uit de begroting 2024 opgenomen.

Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren		BEL combinatie	
Vestigingsplaats	Eemnes		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Werkorganisatie van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren		
Bestuurlijk belang	De BEL-Combinatie wordt bestuurd door het BEL-bestuur. Het bestuur bestaat uit de burgemeesters van de BEL gemeenten en een wethouder van het college van elke gemeente. In totaal zijn er zes leden. De Algemeen Directeur is verantwoordelijk voor het functioneren van de ambtelijke werkorganisatie. De Algemeen Directeur is de secretaris van het BEL-bestuur. De gemeentesecretarissen zijn de vaste adviseurs van het BEL-bestuur. Stemaandeel is 1 van 3 (33%).		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2024	2025
	Omvang begroting	27.273.274	28.622.445
	Totaal gemeentelijke bijdragen	27.133.274	28.472.445
	Begrote bijdrage gemeente Blaricum	8.919.372	9.601.474
	Resultaat boekjaar (- = nadeel; + = voordeel)	0	0
	Eigen vermogen (EV)	235.162	235.162
	waarvan algemene reserve	235.162	235.162
	Totaal vermogen (TV)	24.468.297	23.633.231
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	1%	1%
	- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	1%	1%
Risico's	De BEL-Combinatie heeft een lage algemene reserve waar risico's niet mee af te dekken zijn. Kostenoverschrijdingen worden daarmee direct bij de gemeenten verhaald.		
Overige informatie	De bijdrage vanuit de gemeente Blaricum aan de BEL Combinatie is verantwoord onder alle voorkomende programma's.		

Regio Gooi- en Vechtstreek		G&V	
Vestigingsplaats	Bussum		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	De Regio heeft als centrale opdracht van de gemeenten om ervoor te zorgen dat in Gooi en Vechtstreek een evenwichtige en harmonische ontwikkeling plaatsvindt. De dienstverlening van GR Regio is grofweg te verdelen over 2 deelgebieden: het Sociaal- en Fysiek Domein. Daarnaast verleent zij ook medewerking aan bovenregionale initiatieven.		
Bestuurlijk belang	Er is sprake van een directeur bestuurder en er zijn per lid twee vertegenwoordigers vanuit het bestuur/de organisatie.		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2024	2025
	Omvang begroting (na wijziging)	99.562.000	107.853.000
	Totaal gemeentelijke bijdragen	77.565.371	84.644.094
	Begrote bijdrage gemeente Blaricum	2.764.328	3.150.972
	Resultaat boekjaar	0	0

	Eigen vermogen (EV)	17.861.421	16.321.284
	waarvan algemene reserve	1.159.430	1.159.430
	Totaal vermogen (TV)	75.148.000	75.220.000
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	24%	22%
	- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	1%	1%
Risico's			
Overige informatie	In grote lijnen komen de lasten voort uit de 2 aangegeven deelgebieden en zijn derhalve verantwoord in 3 programma's van de gemeentelijke begroting: Programma 3 duurzaam en prettig wonen in Blaricum, programma 4 sporten, ontwikkelen en leren in Blaricum en programma 5 meedoen in Blaricum.		

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek		VRGV	
Vestigingsplaats	Hilversum		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	<p>De samenwerking heeft tot doel een meer doelmatige, georganiseerde en gecoördineerde preventie en hulpverlening bij ongevallen en rampen in het verzorgingsgebied te bewerkstelligen.</p> <p>De Veiligheidsregio heeft onder andere de volgende taken: Het inventariseren van de grootste risico's in de regio.</p> <p>Het instellen en in stand houden van een brandweer. De belangrijkste taak van de brandweer is het voorkomen, beperken en bestrijden van branden en gevaren bij ongevallen (anders dan brand).</p> <p>Het instellen en in stand houden van een geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) in de regio. De GHOR coördineert de inzet van geneeskundige diensten tijdens rampen en grote ongevallen.</p> <p>Het instellen en in stand houden van een operationele organisatie voor bevolkingszorg. De belangrijkste taken van bevolkingszorg is het voorlichting van en op opvangen/verzorgen van de bevolking bij rampen en crises.</p> <p>Het voorbereiden op crises en rampen en het organiseren van de crisisorganisatie. Deze taken worden gezamenlijk uitgevoerd door de brandweer, politie, GHOR en bevolkingszorg.</p> <p>Het in stand houden van een gemeenschappelijke meldkamer voor de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer en de politietaak. Deze taak wordt binnenkort belegd bij de Landelijke meldkamerorganisatie.</p>		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft 6 leden en 6 plaatsvervangers. De gemeente Blaricum is met 1 lid vertegenwoordigd in het bestuur.		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2024	2025
	Omvang begroting (na wijziging)	30.311.000	31.239.000
	Totaal gemeentelijke bijdragen	22.099.958	23.252.309
	Begrote bijdrage gemeente Blaricum	1.066.956	1.183.454
	Resultaat boekjaar (- = nadeel; + = voordeel)	-42.969	42.065
	Eigen vermogen (EV)	4.757.091	4.324.091
	waarvan algemene reserve	1.492.500	1.492.500
	Totaal vermogen (TV)	31.956.313	29.292.285
	Kengetallen:		

	- Solvabiliteit (EV/TV)	10,15	13,76
	- Algemene reserve als % van totale gemeentelijke bijdragen	5%	5%
Risico's	Wettelijke verplichting vanuit de Wet op de Veiligheidsregio		
Overige informatie	De GR veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is onderdeel van programma 3 'Openbare Orde en Veiligheid'.		
Ontwikkelingen	<p>Een belangrijke ontwikkeling in Gooi en Vechtstreek en Midden-Nederland is de nieuwe gezamenlijke meldkamer Midden-Nederland. In de huidige planning staat dat de nieuwe Meldkamer Midden- Nederland (MKMNL) halverwege 2025 operationeel zal zijn. Als start voor de inrichting van de MKMNL Brandweer en Crisisbeheersing is in 2016 een businesscase vastgesteld door de drie algemeen besturen. Deze businesscase (BC 2016) dient als gezamenlijk referentiepunt in dit proces. Inmiddels wordt de inrichting van de MKMNL uitgewerkt in een ontwerp dat naar verwachting in december 2024 aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd. Tijdens deze uitwerking wordt ook de financiële component verder uitgewerkt en herijkt.</p> <p>Voor 2025 zijn er door de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek een aantal beleidsthema's benoemd. Het betreft veelal thema's die de Veiligheidsregio in de volle breedte raken. Voor een deel zijn het onderwerpen die bekend zullen klinken, zoals de samenwerking met Veiligheidsregio Flevoland, verplichtend karakter (voorheen taakdifferentiatie) en versterking crisisbeheersing. Het zijn namelijk langlopende trajecten waar de Veiligheidsregio zich ook in 2024 of zelfs eerder al mee bezig houdt.</p>		

Werkvoorzieningschap Tomingroep		TOMIN	
Vestigingsplaats	Hilversum		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Uitvoering van Wet Sociale Werkvoorziening en biedt werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is gebaseerd op het 10-jaars voorschrijvend gemiddelde Wsw-aandeel: 1,4%.		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2024	2025
	Omvang begroting (na wijziging)	23.267.000	21.936.000
	Totaal gemeentelijke bijdragen (incl. rijksbijdrage)	18.825.000	18.060.000
	Begrote bijdrage gemeente Blaricum	146.000	166.000
	Resultaat boekjaar	0	0
	Eigen vermogen (EV)	13.086.000	11.862.000
	waarvan algemene reserve	1.879.000	5.479.000
	Totaal vermogen (TV)	14.136.000	12.562.000
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	93%	94%
	- Algemene reserve als % van totale gemeentelijke bijdragen	10%	30%
Risico's			
Overige informatie			

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek		OFGV	
Vestigingsplaats	Lelystad		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Sinds begin 2013 zijn de milieutaken voor de gemeente Laren en Blaricum ondergebracht bij de Gemeenschappelijk Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). Naast Laren en Blaricum zijn 15 andere gemeenten en provincies uit de regio Flevoland en Gooi en Vechtstreek deelnemer van deze Gemeenschappelijke Regeling. De OFGV behandelt de milieutaken op het gebied vergunningverlening, toezicht en handhaving uit het omgevingsrecht.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit 15 bestuurders van alle deelnemers en heeft volledige zeggenschap hierin.		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2024	2025
	Omvang begroting	16.101.834	17.109.301
	Totaal gemeentelijke bijdragen	15.731.410	16.720.301
	Begrote bijdrage gemeente Blaricum	157.175	167.055
	Resultaat boekjaar (- = nadeel; + = voordeel)	0	0
	Eigen vermogen (EV)	2.506.280	961.280
	waarvan algemene reserve	839.372	839.372
	Totaal vermogen (TV)	7.275.667	5.730.667
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	34%	21%
	- Algemene reserve als % van totale gemeentelijke bijdragen	5%	5%
Risico's			
Overige informatie			

Soza HBEL		HBEL	
Vestigingsplaats	Huizen		
Rechtsvorm	De gemeente Huizen is centrumgemeente. Voor deze (maatwerk-)samenwerkingsvorm is tussen de gemeenten afgesproken dat de BEL-gemeenten bijdragen in de apparaatskosten van Huizen.		
Doelstelling/ Publiek Belang	Uitvoering van de Participatiewet en sinds 1 januari 2015 de uitvoering van de WMO en Jeugdwet taken voor de gemeente Blaricum. Omdat de uitvoering van deze wetgeving specialistische kennis en een robuuste uitvoeringsorganisatie vereist, is gekozen voor een samenwerking tussen vier gemeenten.		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 4 (25%). De portefeuillehouder sociaal domein heeft zitting in het bestuurlijk overleg.		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2024	2025
	Begrote bijdrage gemeente Blaricum	1.699.959	2.129.906
Risico's			
Overige informatie			

Gemeenschappelijke regeling Belastingensamenwerking Huizen, Blaricum en Laren	
Vestigingsplaats	Huizen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doelstelling/ Publiek Belang	Sinds begin 2023 is de uitvoering van de gemeentelijke belastingstaken voor de gemeente Laren en Blaricum ondergebracht bij de Gemeenschappelijk Regeling Belastingensamenwerking Huizen, Blaricum en Laren. Vanuit centrumgemeente Huizen wordt de heffing en de invordering van de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing uitgevoerd. Evenzo worden de bezwaar- en beroepsprocedures door gemeente Huizen afgehandeld. Ook de begraafplaatsadministratie wordt namens gemeente Blaricum door gemeente Huizen uitgevoerd.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit 3 bestuurders van alle deelnemers en heeft volledige zeggenschap hierin.
Financieel belang	
Kerncijfers	Bedragen x € 1
	2024 2025
	Begroting uitbestede werkzaamheden gemeente Blaricum
	578.311 601.002
	Resultaat boekjaar (- = nadeel; + = voordeel)
	0 0
In paragraaf lokale heffingen zijn alle gemeentelijke belastingen nader uitgewerkt.	

Stichting Goois natuureservaat		GNR	
Vestigingsplaats	Hilversum		
Rechtsvorm	Stichting		
Doelstelling/ Publiek Belang	<ul style="list-style-type: none"> De instandhouding van het natuurschoon in 't Gooi door de verkrijging van de daar gelegen terreinen, om deze ten eeuwigden dagen ongeschonden als natuureservaat te behouden; Het publiek door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren. 		
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit leden van de verschillende colleges van B&W. Het bestuur heeft zodoende momenteel nog 5 leden, 2 externe adviseurs en een onafhankelijk voorzitter (deze 3 laatste bestuursleden hebben geen stemrecht). Hiernaast is de situatie rondom de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) GNR veranderd door het uittreden van de gemeente Amsterdam en de Provincie Noord-Holland in 2022. Aan het eind van 2023 is een nieuwe SOK ondertekend met de vijf Gooise participanten vastgesteld en ondertekend.		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2024	2025
	Omvang begroting	7.807.034	7.693.165
	Totaal gemeentelijke bijdragen	3.519.350	3.671.590
	Begrote bijdrage gemeente Blaricum*	200.590	212.220
	Resultaat boekjaar (- = nadeel; + = voordeel)	-153.025	-30.910
	Eigen vermogen (EV)	1.574.000	3.216.500
	waarvan algemene reserve	69.800	62.300
	Totaal vermogen (TV)	2.519.600	4.192.100
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	62,5	76,7
	- Algemene reserve als % van totale gemeentelijke bijdragen	2%	2%

Risico's	
Overige informatie	
Ontwikkelingen	Als gevolg van de uittreding van provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam komt de exploitatiebijdrage nu volledig voor rekening van de Gooise participanten. In de bestuursvergadering van december 2023 is de vernieuwde samenwerkingsovereenkomst tussen de vijf Gooise participanten vastgesteld en getekend. Met de voormalige participanten Provincie Noord-Holland en Gemeente Amsterdam zijn uittreedsommen van € 16 miljoen en ruim € 5,2 miljoen afgesproken. Deze uittreed-sommen zijn gestort aan de Gooise participanten zodat er een reserve ingesteld kan worden die de hogere exploitatiebijdrage als gevolg van uittreding van de voormalige participanten kan dekken. Voor de gemeente Blaricum is de stand van de reserve per 31-12-2023 € 961.969.

* Bij het begrote bedrag is geen rekening gehouden met de uittreed korting van gemeente Amsterdam, omdat deze in 2025 vervalt en daardoor een vertekend beeld zou weergeven.

Grondbeleid

Algemeen

Onder grondbeleid verstaan we het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om de ruimtelijke, en deels ook economische doelstellingen te kunnen realiseren. De resultaten op grondexploitaties en de beheersing van de daarmee gepaard gaande financiële risico's zijn van groot belang voor de algemene financiële positie van de gemeente.

Grondbeleid van de gemeente

In Blaricum is de nog te vergeven ruimte zeer schaars, met weinig ruimte voor ontwikkelingen. Het grondbeleid voor de gemeente, vastgelegd in de nota Grondbeleid van 2020, is vooral gericht op de regisserende functie van de gemeente. De gemeente heeft een belangrijke taak op het gebied van het behoud van de leefbaarheid en het karakter van de gemeente en de versterking van de aanwezige kwaliteit.

De gemeente heeft naast de eigen beleidsregels natuurlijk ook te maken met de regelgeving van de overheid. In 2016 zijn de BBV-regels aangepast en geactualiseerd. In de Notitie faciliterend grondbeleid zijn de verslagleggingsregels aangepast. Dit komt voort uit de scherpere afbakening van de taken en ook door de invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb).

In de notitie is het onderscheid tussen het actieve en het faciliterend grondbeleid nader toegelicht. Bij actief grondbeleid voert de gemeente zelf alle fasen uit. Aankoop, sloop, bouw- en woonrijp maken tot het uitgeven van de kavels aan toe. De gemeente heeft hierbij de gronden in bezit. Bij faciliterend grondbeleid treedt de gemeente alleen op als overheid die de plannen van de particulier faciliteert. De daarmee gepaard gaande kosten zijn verhaalbaar. Dit op grond van de Omgevingswet die het mogelijk maken de kosten op degene die daarvan profijt hebben, worden verhaald.

In de boven genoemde notitie worden nog een aantal zgn. stellige uitspraken (vergelijkbaar met wetgeving, waarbij slechts gemotiveerd kan worden afgeweken). De belangrijkste hebben betrekking op de wijze dat de kosten en opbrengsten moeten worden verantwoord.

Het beleid van de gemeente moet worden aangepast aan het bepaalde in de BBV-voorschriften. De regelgeving betekent niet dat de gemeente haar beleidsvrijheid verliest. De BBV-regelgeving is meer gericht op de wijze van uitvoering en verantwoording. De keuze voor een actieve of faciliterende grondbeleid blijft een bevoegdheid aan de raad.

Drie typen projecten grondbeleid

1. Projecten met een gemeentelijke grondexploitatie (actieve rol)
De Blaricumse gemeente was de enige actieve gemeentelijke grondexploitatie. Het project is inmiddels afgerond.
2. Project met een kostenverhaal (faciliterende rol)
De Omgevingswet biedt gemeenten de gelegenheid om gemeentelijke kosten te verhalen op een initiatiefnemer en/of grondeigenaar, wanneer de gemeente bij een ontwikkeling geen eigen grondbezit heeft. De gemeente gaat er allereerst vanuit het kostenverhaal privaat te regelen aan de hand van een zogenaamde anterieure overeenkomst. Mocht het sluiten van een anterieure overeenkomst niet haalbaar blijken, zal de gemeente gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden. Projecten waar kostenverhaal privaatrechtelijk plaatsvindt zijn de herontwikkeling de melkfabriek, de verbouwing van AH en Craibosch.
3. Voorbereidingskrediet
Wanneer in de aanloop naar het openen van een grondexploitatie gemeentelijke kosten worden gemaakt om de haalbaarheid van een ontwikkeling te onderzoeken, een ontwikkelstrategie te bepalen of contracten voor te bereiden, wordt budget aangevraagd.

Het budget wat hiervoor nodig is, wordt door de gemeenteraad gevoteerd in de vorm van een voorbereidingskrediet. Deze kosten kunnen (onder voorwaarden) worden opgenomen in de gemeentelijke grondexploitatie en worden verrekend.

Complexen in exploitatie

n.v.t

Overige complexen

n.v.t

Bovenwijkse voorzieningen

n.v.t

Overige ontwikkelingen

n.v.t

Afgesloten projecten

n.v.t

Wet open overheid

Het Programma Wet open overheid bestaat uit drie onderdelen: het actief openbaar maken van documenten, het wegwerken van de archiefachterstanden en het verbeteren van ons documentmanagement. Het project omtrent documentmanagement is ook onderdeel van het VIBE-programma en wordt in 2024 afgerond.

Archiefbestanden

In 2024 is door een extern bureau hard gewerkt aan het wegwerken van de archiefachterstanden door het ordenen en/of vernietigen van het papierenarchief. Het overbrengen naar de streekarchieven zal naar verwachting in 2025 afgerond zijn.

Openbaar maken

Voor het actief openbaar maken van documenten zijn er voor gemeenten in totaal 14 categorieën van toepassing. Per 1 november 2024 zijn de volgende categorieën verplicht om te publiceren op het landelijke platform 'Woo-index': wetten en algemeen verbindende voorschriften, overige besluiten van algemene strekking, organisatie en werkwijze, bereikbaarheidsgegevens. De BEL Combinatie en de drie gemeenten voldoen hieraan, waarbij wordt opgemerkt dat de eerste twee categorieën ook al via officielebekendmakingen.nl wettelijk gepubliceerd (moeten) worden. De verwachting is dat in 2025 en 2026 andere categorieën kracht van wet zullen krijgen, al heeft de rijksoverheid hier nog geen planning voor afgegeven. De BEL Combinatie heeft bij het vaststellen van het programma in 2022 besloten een ambitieniveau 'Midden' na te streven. Dat houdt in dat we streven om voor te lopen op de wettelijk vereiste planning van de rijksoverheid voor de actieve openbaarmaking.

Voor 2025 is het de verwachting dat de BEL Combinatie een applicatie heeft aangeschaft die toepassingen heeft voor onder andere het zoeken van documenten in verschillende systemen van de BEL combinatie, zodat bij Woo-verzoeken eenvoudig alle relevante documenten gevonden worden. Voorts kan een dergelijke applicatie snel en zorgvuldig de documenten anonimiseren. Tot slot kan de tool de documenten systematisch publiceren op een eigen publicatieplatform van de BEL Combinatie, zodat externen zoals burgers en journalisten, op een toegankelijke manier documenten kunnen raadplegen. De aanschaf van deze applicatie kan bekostigd worden uit het in 2022 vastgestelde programmabudget.

Het inrichten van een dergelijk systeem vraagt om een gedegen voorbereiding waarbij alle proceseigenaren van de openbaar te maken categorieën betrokken zullen worden. Maar ook alle medewerkers en bestuurders worden meegenomen in een communicatietraject om te zorgen dat het uitgangspunt van de Woo 'openbaar, tenzij' goed zal worden ingebed in de reguliere processen en handelwijze. Dit proces zal naar verwachting medio 2025 afgerond zijn.

Financiële begroting

3. Overzicht van baten en lasten

3.1 Meerjarenbegroting 2025-2028

Programma	Realisatie 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten programma:						
1. Besturen en diensten verlenen in een veilig in Blaricum	3.875.889	3.814.043	4.295.423	4.177.335	4.178.965	4.178.255
2. Buitenruimte onderhouden in Blaricum	4.145.235	6.683.296	4.749.598	4.989.308	5.373.015	5.638.437
3. Duurzaam en prettig wonen in Blaricum	3.238.274	3.380.187	3.486.341	3.499.505	3.531.341	3.535.860
4. Sporten, ontwikkelen en leren in Blaricum	3.815.540	4.132.428	4.369.838	4.071.899	4.086.962	4.087.308
5. Meedoen in Blaricum	13.728.913	16.353.428	18.388.543	18.374.968	18.383.216	18.382.395
6. De algemene inkomsten en uitgaven van Blaricum	6.186.350	6.069.390	6.151.108	6.146.608	6.156.594	6.151.798
Totaal lasten	34.990.200	40.432.773	41.440.850	41.259.624	41.710.093	41.974.054
Baten programma:						
1. Besturen en diensten verlenen in een veilig in Blaricum	-456.643	-180.500	-334.740	-334.740	-334.740	-334.740
2. Buitenruimte onderhouden in Blaricum	-1.629.593	-4.062.713	-1.483.457	-1.612.666	-1.718.498	-1.322.914
3. Duurzaam en prettig wonen in Blaricum	-3.317.170	-2.821.517	-2.937.827	-3.139.736	-3.168.892	-3.175.735
4. Sporten, ontwikkelen en leren in Blaricum	-523.557	-876.026	-898.194	-776.997	-776.997	-776.997
5. Meedoen in Blaricum	-9.625.069	-9.095.305	-9.499.805	-9.525.805	-9.525.805	-9.525.805
6. De algemene inkomsten en uitgaven van Blaricum	-24.963.307	-24.536.600	-26.263.716	-24.928.959	-25.111.999	-25.467.840
Totaal baten	-40.515.340	-41.572.661	-41.417.738	-40.318.902	-40.636.931	-40.604.031
Totaal saldo van baten en lasten	-5.525.140	-1.139.888	23.112	940.722	1.073.162	1.370.023
Stortingen in reserves	1.022.469	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Onttrekkingen uit reserves	-894.329	-497.955	-727.593	-696.658	-764.790	-762.196
Het geraamde resultaat	-5.397.000	-1.627.843	-694.481	254.064	318.372	617.827

3.2 Incidentele baten en lasten

De BBV schrijft voor om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich maximaal drie jaar achtereenvolgens voordoen. Hierbij hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Indien bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van drie jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt. Budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid kwalificeren wij dus als “structureel”.
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd als het gaat om niet-structurele toevoegingen aan een bestemmingsreserve of dekking van incidentele lasten. In het overzicht is dit vertaald door naast de incidentele last ook de mutatie uit de reserve te presenteren.
- Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een bestuursbesluit kwalificeren wij als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar. Hiervan is sprake bij bijvoorbeeld projecten die langer dan 3 jaar duren, maar waarvan wel bekend is dat die bijdrage op termijn stopt.

Incidentele baten en lasten per programma	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
A. Incidentele baten				
1. Besturen en diensten verlenen in een veilig in Blaricum	0	0	0	0
• N.v.t	0	0	0	0
2. Buitenruimte onderhouden in Blaricum	0	0	0	0
• N.v.t	0	0	0	0
3. Duurzaam en prettig wonen in Blaricum	0	0	0	0
• N.v.t	0	0	0	0
4. Sporten, ontwikkelen en leren in Blaricum	-126.038	0	0	0
• NPO gelden + Onderwijsroute	-126.038	0	0	0
5. Meedoen in Blaricum	0	0	0	0
• N.v.t	0	0	0	0
6. De algemene inkomsten en uitgaven van Blaricum	27.810	27.810	0	0
• Toeristenbelasting Woensberg	27.810	27.810	0	0
Onttrekking aan de reserves	-727.593	-696.658	-764.790	-762.196
Totaal incidentele baten (A)	-825.821	-668.848	-764.790	-762.196
B. Incidentele lasten				
1. Besturen en diensten verlenen in een veilig in Blaricum	130.568	0	0	0
• Aanbesteding Raadsinformatiesysteem	30.000	0	0	0
• OOV formatie-uitbreiding	100.568	0	0	0
2. Buitenruimte onderhouden in Blaricum	213.436	0	0	0
• Meerkosten IBOR (tussenjaar)	168.436	0	0	0
• Baggeren vaargeul Gooimeer bij de sluis	20.000	0	0	0
• Opstellen beheerplan beschoeiingen	10.000	0	0	0
• Opstellen beheerplan water buiten- en binnendijs	15.000	0	0	0
3. Duurzaam en prettig wonen in Blaricum	0	10.000	0	0
• Geluidsbelastingkaart	0	10.000	0	0
4. Sporten, ontwikkelen en leren in Blaricum	288.438	0	0	0

• Verduurzaming scholencomplex Dorp	100.000	0	0	0
• NPO gelden + Onderwijsroute	126.038	0	0	0
• Inclusie sport	15.000	0	0	0
• Inrichting OLP/meubilair De Pionier	17.400	0	0	0
• Opgave vergrijzing	30.000	0	0	0
5. Meedoen in Blaricum	0	0	0	0
• N.v.t	0	0	0	0
6. De algemene inkomsten en uitgaven van Blaricum	0	0	0	0
• N.v.t	0	0	0	0
Toevoeging aan de reserves	10.000	10.000	10.000	10.000
• Dotatie reserve vervanging bomen	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal incidentele lasten (B)	642.442	20.000	10.000	10.000

3.3 Structurele mutaties reserves

Een storting en/of onttrekking aan een reserve is per definitie incidenteel, tenzij er redenen zijn deze structureel te ramen (bijvoorbeeld ter dekking van rente- en afschrijvingslasten). In de tabel hieronder worden de ramingen van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven.

Structurele mutaties reserves	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
A. Structurele onttrekkingen				
R.91022 Reserve riolering	163.242	140.778	127.023	-
R.91023 Kapitaallasten school Eemnesserweg	141.684	141.684	141.684	141.684
R.91024 Kapitaallasten school Bijvanck	65.206	65.206	65.206	65.206
R.91036 Reserve vervanging bomen	7.000	7.000	7.000	7.000
R.91039 Reserve st. kunstbeheer Laren-Blaricum	4.250	4.250	4.250	4.250
R.91045 Reserve dekking kapitaallasten Bijvanck	139.365	231.952	354.677	484.106
R.91048 Reserve afkoopsom GNR	74.950	69.950	64.950	59.950
Totaal structurele onttrekkingen	595.697	520.042	637.767	762.196
B. Structurele toevoegingen reserves				
R.91036 Reserve vervanging bomen	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal structurele toevoegingen	10.000	10.000	10.000	10.000
Saldo structurele mutaties (A-B)	585.697	510.042	627.767	752.196

3.4 Structureel en reëel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is de Gemeentewet gewijzigd met de introductie van *structureel en reëel evenwicht* in de begroting en meerjarenraming. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is ter nadere uitwerking van die wetswijziging aangepast, zodat uw raad en de financieel toezichthouder in staat zijn om vast te stellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Van structureel evenwicht is sprake als de structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

De bepaling van het structurele evenwicht verloopt als volgt:

$$\begin{array}{l}
 \text{Het totaal van de structurele lasten en baten programma's en alg. dekkingsmiddelen} \\
 +/- \text{ De structurele verrekeningen met de reserves} \\
 = \text{ Geeft het totaal structureel begrotingssaldo en meerjarenraming}
 \end{array}$$

De tabel voor de bepaling van het structurele evenwicht is hierna opgenomen. De mutaties zijn in meerjarig perspectief beoordeeld op het incidentele karakter. In 2025 is op basis van de ramingen sprake van een positief saldo. De begrotingsjaren 2026 tot en met 2028 zijn niet structureel sluitend.

Berekening structureel begrotingssaldo	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Geraamd resultaat (na mutatie reserves)	-694.481	254.063	318.372	617.827
Incidentele lasten (-/-)	-632.442	-10.000	-	-
Incidentele baten (+)	98.228	-27.810	-	-
Incidentele toevoegingen reserves (-/-)	-	-	-	-
Incidentele onttrekkingen reserves (+)	131.896	176.616	127.023	-
Structureel saldo begroting	-1.096.799	392.869	445.395	617.827
Structureel evenwicht?	Ja	Nee	Nee	Nee

4. Uiteenzetting financiële positie

4.1 Geprognosticeerde balans

Balans	Realisatie 2023	Begr. 2024 na wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Activa						
(Im)materiële vaste activa	23.252.966	24.775.037	30.438.800	35.431.653	36.175.901	35.795.197
Financiële vaste activa	1.017.713	1.031.396	1.083.030	1.134.483	1.185.937	1.237.390
Voorraden	-	-	-	-	-	-
Onderhanden werk GREX	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	38.476.372	37.131.935	29.527.603	22.775.498	21.159.333	20.391.011
Liquide middelen	1.209.128	1.209.128	1.209.128	1.209.128	1.209.128	1.209.128
Overlopende activa	7.415.671	7.415.671	7.415.671	7.415.671	7.415.671	7.415.671
Totaal activa	71.371.850	71.563.167	69.674.232	67.966.433	67.145.970	66.048.397
Passiva						
Eigen vermogen	59.968.729	60.159.514	58.508.559	56.873.356	56.054.258	55.002.607
Algemene reserve	24.761.096	25.624.097	25.624.097	25.624.097	25.624.097	25.624.097
Bestemmingsreserve(s)	29.810.633	32.907.574	32.189.981	31.503.322	30.748.533	29.996.337
Te bestemmen resultaat (boekjaar)	5.397.000	1.627.843	694.481	-254.064	-318.372	-617.827
Nog te bestemmen resultaat (cumulatief)						
Voorzieningen	2.436.597	2.440.157	2.202.177	2.129.581	2.128.217	2.082.294
Vaste schulden met looptijd > 1 jaar	3.029	-	-	-	-	-
Vlottende schulden met looptijd < 1 jaar	3.647.552	3.647.552	3.647.552	3.647.552	3.647.552	3.647.552
Overlopende passiva	5.315.944	5.315.944	5.315.944	5.315.944	5.315.944	5.315.944
Totaal passiva	71.371.850	71.563.167	69.674.232	67.966.433	67.145.971	66.048.397

4.2 Toelichting geprognosticeerde balans

(Im)materiële vaste activa

Alle (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en eventuele bijkomende kosten), verminderd met de ontvangen subsidies, de direct gerelateerde bijdragen, de jaarlijkse afschrijvingslasten en de afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Ten behoeve van de berekening van het EMU-saldo is hierbij onderscheid gemaakt tussen activa dat reeds is geactiveerd en de nog te activeren en af te schrijven investeringen. De nieuwe investeringen inclusief afschrijvingslasten zijn opgenomen in de investeringsplanning.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor een gedetailleerd overzicht van de meerjarige financiële activa wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

Voorraden

De voorraden bestaan volledig uit opgenomen bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk). Deze zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Deze balanspost bestaat voornamelijk uit de uitzetting in 's Rijkschatkist (schatkistbankieren) en de debiteuren. In de geprognosticeerde balans wordt deze balanspost gebruikt als sluitpost voor het in evenwicht brengen van de activa en passiva.

Liquide middelen

Voor de meerjarige balans is uitgegaan van een constante balanspositie in overeenstemming met de balanspositie per 31 december 2023. Indien de balanspost groter is dan het limiet van het schatkistbankieren wordt het overtollig saldo toegevoegd aan de uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar.

Overlopende activa

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de meerjarige balans is uitgegaan van een constante balanspositie in overeenstemming met de balanspositie per 31 december 2023.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Voor een overzicht van het verloop van reserveposities wordt verwezen naar de staat van reserves. Het geprognosticeerde begrotingsresultaat staat gepresenteerd in het overzicht van de meerjarenbegroting 2025-2028.

Vaste schulden

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de te verwachten aflossingen. Voor een gedetailleerd overzicht van de meerjarige vaste schulden wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de meerjarige balans is uitgegaan van een constante balanspositie in overeenstemming met de balanspositie per 31 december 2023.

4.3 Investeringsplanning 2025-2028

De investeringsplanning is geactualiseerd, een aantal investeringen zijn in tijd doorgeschoven. Dit leidt in 2025 tot lagere kapitaallasten van totaal 0,3 miljoen. Daarnaast zijn er een aantal nieuwe investeringen toegevoegd. Onder andere de uitvoering projecten beleidsplan groenbeheer, WRP 2024-2028 (raadsbesluit), uitbreiding scholencomplex Bijvanck - Pionier en het zandfilter. Voor het zandfilter betreft het een reservering van middelen, voor de uitvoering volgt er een raadsvoorstel.

Investeringsplanning 2025-2028 (bedragen in €)	Jaar van investering	Investeringsbedrag	Afschrijftermijn	Boekjaar 2025	Boekjaar 2026	Boekjaar 2027	Boekjaar 2028
2. Buitenruimte onderhouden in Blaricum		18.038.015		7.831	88.256	353.658	430.873
Vorbereiding en uitvoering maatregelen GVVP 2022	2026	125.000	25	-	-	5.000	5.000
Vorbereiding en uitvoering maatregelen GVVP 2023	2026	275.000	25	-	-	11.000	11.000
Vorbereiding en uitvoering maatregelen GVVP 2024	2027	275.000	25	-	-	-	11.000
Vorbereiding en uitvoering maatregelen GVVP 2025	2027	275.000	25	-	-	-	11.000
Vorbereiding en uitvoering maatregelen GVVP 2026	2028	275.000	25	-	-	-	-
Vorbereiding Verkeersregelininstallaties Randweg Oost	2028	80.000	25	-	-	-	-
Totaal verkeersmaatregelen (kostenplaats 91210004)		1.305.000		-	-	16.000	38.000
Reconstructie wegen (Bouwvenen)	2026	1.283.800	40	-	-	32.095	32.095
Reconstructie wegen	2025	300.000	40	-	7.500	7.500	7.500
Reconstructie wegen Draverspad/Grasplak	2025	111.555	40	-	2.789	2.789	2.789
Reconstructie wegen	2025	500.000	40	-	12.500	12.500	12.500
Reconstructie wegen (Raadhuisstraat-Tweede Molenweg)	2026	269.730	40	-	-	6.743	6.743
Reconstructie wegen (A.M. de Jonglaan)	2025	53.280	40	-	1.332	1.332	1.332
Reconstructie wegen (Matthijssenhoutweg)	2025	191.475	40	-	4.787	4.787	4.787
Reconstructie wegen (Tafelbergweg)	2027	134.865	40	-	-	-	3.372
Reconstructie wegen	2027	181.730	40	-	-	-	4.543
Reconstructie wegen	2028	181.730	40	-	-	-	-
Reconstructie wegen	2029	181.730	40	-	-	-	-
Reconstructie Le Coultredreef	2025	1.950.025	40	-	-	48.751	48.751
Totaal wegen, straten en pleinen (91210000)		5.339.920		-	28.908	116.497	124.412
Zandfilter	2025	540.000	30	-	18.000	18.000	18.000
Totaal waterbeheer (91570004)		540.000		-	18.000	18.000	18.000
Straatmeubilair (Bouwvenen)	2026	48.600	15	-	-	3.240	3.240
Totaal straatmeubilair (91210006)		48.600		-	-	3.240	3.240
Groenvoorziening (Bouwvenen)	2026	243.000	10	-	-	24.300	24.300

Herplant bomen	2024	41.000	35	1.171	1.171	1.171	1.171
Herplant bomen	2025	41.000	35	-	1.171	1.171	1.171
Uitvoering projecten Beleidsplan Groenbeheer	2025	50.000	10	-	5.000	5.000	5.000
Herplant bomen	2026	41.000	35	-	-	1.171	1.171
Uitvoering projecten Beleidsplan Groenbeheer	2026	75.000	10	-	-	7.500	7.500
Herplant bomen	2027	41.000	35	-	-	-	1.171
Uitvoering projecten Beleidsplan Groenbeheer	2027	25.000	10	-	-	-	2.500
Herplant bomen	2028	41.000	35	-	-	-	-
Uitvoering projecten Beleidsplan Groenbeheer	2028	25.000	10	-	-	-	-
Totaal openbaar groen (91570000)		623.000		1.171	7.343	40.314	43.986
Openbare verlichting (Bouwvenen) masten	2026	240.200	40	-	-	6.005	6.005
Openbare verlichting (Bouwvenen) armaturen	2026	48.600	20	-	-	2.430	2.430
Vervanging verdeelkasten openbare verlichting	2025	60.000	45		1.333	1.333	1.333
Totaal openbare verlichting (91210002)		348.800		-	1.333	9.768	9.768
Renovatie speelplaatsen (Bouwvenen)	2026	97.200	10	-	-	9.720	9.720
Renovatie speelplekken (speelplan)	2024	66.600	10	6.660	6.660	6.660	6.660
Renovatie speelplekken (speelplan)	2025	19.200	10	-	1.920	1.920	1.920
Renovatie speelplekken (speelplan)	2026	27.000	10	-	-	2.700	2.700
Renovatie speelplekken (speelplan)	2026	27.000	10	-	-	2.700	2.700
Renovatie speelplekken (speelplan)	2026	27.000	10	-	-	2.700	2.700
Renovatie speelplekken (speelplan)	2027	18.000	10	-	-	-	1.800
Renovatie speelplekken (speelplan)	2028	12.000	10	-	-	-	-
Totaal speeltuinen (91570006)		294.000		6.660	8.580	26.400	28.200
Systeemmaatregelen/objectmaatregelen (Bouwvenen)	2026	2.158.600	40	-	-	53.965	53.965
Afkoppelmaatregelen	2025	100.000	40	-	2.500	2.500	2.500
Renovatie: Draverspad / Grasplak	2025	223.445	40	-	5.586	5.586	5.586
Afkoppelmaatregelen	2025	100.000	40	-	2.500	2.500	2.500
Systeemmaatr./objectmaatr. (Raadhuisstr./Tweede Molenw.)	2026	440.270	40	-	-	11.007	11.007
Afkoppelmaatregelen (Raadhuisstr./Tweede Molenweg)	2026	100.000	40	-	-	2.500	2.500

Systeemmaatregelen/objectmaatregelen (A.M. de Jonglaan)	2025	56.720	40	-	1.418	1.418	1.418
Afkoppelmaatregelen (A.M. de Jonglaan)	2025	50.000	40	-	1.250	1.250	1.250
Systeemmaatregelen/objectmaatregelen (Matthijssenhoutw.)	2025	283.525	40	-	7.088	7.088	7.088
Systeemmaatregelen/objectmaatregelen	2025	50.000	40	-	1.250	1.250	1.250
Afkoppelmaatregelen (Matthijssenhoutweg)	2025	100.000	40	-	2.500	2.500	2.500
Systeemmaatregelen/objectmaatregelen (Tafelbergweg)	2027	170.135	40	-	-	-	4.253
Systeemmaatregelen/objectmaatregelen	2027	50.000	40	-	-	-	1.250
Afkoppelmaatregelen (Tafelbergweg)	2027	100.000	40	-	-	-	2.500
Systeemmaatregelen/objectmaatregelen	2027	200.000	40	-	-	-	5.000
Afkoppelmaatregelen	2027	100.000	40	-	-	-	2.500
WRP 2024-2028: Maatregelen inspectie	2025	222.000	40	-	-	5.550	5.550
WRP 2024-2028; SSW maatregelen	2025	958.000	40	-	-	23.950	23.950
WRP 2024-2028; Gemalen en drukunits	2025	39.000	40	-	-	975	975
WRP 2024-2028; Persleidingen	2025	56.000	40	-	-	1.400	1.400
Systeemmaatregelen/objectmaatregelen	2028	200.000	40	-	-	-	-
Afkoppelmaatregelen	2028	100.000	40	-	-	-	-
WRP 2024-2028; SSW maatregelen	2026	958.000	40	-	-	-	23.950
WRP 2024-2028; Gemalen en drukunits	2026	39.000	40	-	-	-	975
WRP 2024-2028; Persleidingen	2026	56.000	40	-	-	-	1.400
Systeemmaatregelen/objectmaatregelen	2029	200.000	40	-	-	-	-
Afkoppelmaatregelen	2029	100.000	40	-	-	-	-
WRP 2024-2028: Maatregelen inspectie	2027	222.000	40	-	-	-	-
WRP 2024-2028; SSW maatregelen	2027	958.000	40	-	-	-	-
WRP 2024-2028; Gemalen en drukunits	2027	39.000	40	-	-	-	-
WRP 2024-2028; Persleidingen	2027	56.000	40	-	-	-	-
WRP 2024-2028; SSW maatregelen	2028	958.000	40	-	-	-	-
WRP 2024-2028; Gemalen en drukunits	2028	39.000	40	-	-	-	-
WRP 2024-2028; Persleidingen	2028	56.000	40	-	-	-	-
Totaal riolering (91720000)		9.538.695		-	24.092	123.439	165.267

3. Duurzaam en prettig wonen in Blaricum		225.000			-	-	15.000	15.000
Zonnepanelen openbare gebouwen	2025	225.000	15		-	-	15.000	15.000
Totaal milieu (91740000)		225.000			-	-	15.000	15.000
4. Sporten, ontwikkelen en leren in Blaricum		587.500			2.200	4.900	19.150	21.550
Uitbreiding scholencomplex Bijvanck - Pionier	2025	500.000	40		-	-	12.500	12.500
Totaal huisvesting Bijvanck (91420001)		500.000			-	-	12.500	12.500
Gymnastiekmateriaal Gymzaal Eemnesserweg	2024	6.000	10		-	600	600	600
Gymnastiekmateriaal Gymzaal Eemnesserweg	2025	5.500	10		-	-	550	550
Gymnastiekmateriaal Gymzaal Eemnesserweg	2026	21.000	10		-	-	-	2.100
Totaal gymzaal Eemnesserweg (91420003)		32.500			-	600	1.150	3.250
Gymnastiekmateriaal Gymzaal Bijvanck	2024	22.000	10		2.200	2.200	2.200	2.200
Gymnastiekmateriaal Gymzaal Bijvanck	2025	21.000	10		-	2.100	2.100	2.100
Gymnastiekmateriaal Gymzaal Bijvanck	2026	12.000	10		-	-	1.200	1.200
Gymnastiekmateriaal Gymzaal Bijvanck	2027	3.000	10		-	-	-	300
Totaal gymzaal Bijvanck (91420004)		55.000			2.200	4.300	5.500	5.800
Totaal investeringsplanning 2025 - 2028		18.850.515			10.031	93.156	387.808	467.423

4.4 Staat van reserves 2025-2028

		Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026
Reserve		Eindsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo
R.91000	Algemene reserve	25.624.097	-	-	25.624.097	-	-	25.624.097
	Algemene reserve	25.624.097	-	-	25.624.097	-	-	25.624.097
R.91022	Reserve riolering	669.776	-	163.242	506.534	-	140.778	365.756
R.91023	Kapitaallasten school Eemnesserweg	2.551.049	-	141.684	2.409.365	-	141.684	2.267.681
R.91024	Kapitaallasten school Bijvanck	912.877	-	65.206	847.671	-	65.206	782.465
R.91025	Reserve tariefegalisatie begraafrechten	58.286	-	-	58.286	-	-	58.286
R.91030	Reserve preventief voorveld	43.985	-	-	43.985	-	-	43.985
R.91036	Reserve vervanging bomen	108.609	10.000	7.000	111.609	10.000	7.000	114.609
R.91037	Reserve renovatie woonwagenterrein	49.000	-	-	49.000	-	-	49.000
R.91039	Reserve st. kunstbeheer Laren-Blaricum	107.736	-	4.250	103.486	-	4.250	99.236
R.91040	Reserve klimaatmiddelen	227.099	-	-	227.099	-	-	227.099
R.91041	Reserve herinrichting gebied de Kampen	67.000	-	-	67.000	-	-	67.000
R.91042	Reserve Omgevingswet	123.800	-	-	123.800	-	-	123.800
R.91044	Reserve onderhoud wegen i.v.m. glasvezel	76.610	-	40.772	35.838	-	35.838	-
R.91045	Reserve dekking kapitaallasten Bijvanck	23.000.000	-	139.365	22.860.635	-	231.952	22.628.682
R.91046	Reserve Oekraïne gemiste productie BEL	91.124	-	91.124	-	-	-	-
R.91047	Risicoreserve verplichtingen Oekraïne	3.858.654	-	-	3.858.654	-	-	3.858.654
R.91048	Reserve afkoopsom GNR	961.969	-	74.950	887.019	-	69.950	817.069
	Bestemmingsreserves	32.907.574	10.000	727.593	32.189.981	10.000	696.658	31.503.322
	Totaal reserves	58.531.671	10.000	727.593	57.814.078	10.000	696.658	57.127.419

		Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028
Reserves		Eindsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo
R.91000	Algemene reserve	25.624.097	-	-	25.624.097	-	-	25.624.097
Algemene reserve		25.624.097	-	-	25.624.097	-	-	25.624.097
R.91022	Reserve riolering	365.756	-	127.023	238.733	-	-	238.733
R.91023	Kapitaallasten school Eemnesserweg	2.267.681	-	141.684	2.125.997	-	141.684	1.984.313
R.91024	Kapitaallasten school Bijvanck	782.465	-	65.206	717.259	-	65.206	652.053
R.91025	Reserve tariefegalisatie begraafrechten	58.286	-	-	58.286	-	-	58.286
R.91030	Reserve preventief voorveld	43.985	-	-	43.985	-	-	43.985
R.91036	Reserve vervanging bomen	114.609	10.000	7.000	117.609	10.000	7.000	120.609
R.91037	Reserve renovatie woonwagenterrein	49.000	-	-	49.000	-	-	49.000
R.91039	Reserve st. kunstbeheer Laren-Blaricum	99.236	-	4.250	94.986	-	4.250	90.736
R.91040	Reserve klimaatmiddelen	227.099	-	-	227.099	-	-	227.099
R.91041	Reserve herinrichting gebied de Kampen	67.000	-	-	67.000	-	-	67.000
R.91042	Reserve Omgevingswet	123.800	-	-	123.800	-	-	123.800
R.91044	Reserve onderhoud wegen i.v.m. glasvezel	-	-	-	-	-	-	-
R.91045	Reserve dekking kapitaallasten Bijvanck	22.628.682	-	354.677	22.274.006	-	484.106	21.789.900
R.91046	Reserve Oekraïne gemiste productie BEL	-	-	-	-	-	-	-
R.91047	Risicoreserve verplichtingen Oekraïne	3.858.654	-	-	3.858.654	-	-	3.858.654
R.91048	Reserve afkoopsom GNR	817.069	-	64.950	752.119	-	59.950	692.169
Bestemmingsreserves		31.503.322	10.000	764.790	30.748.533	10.000	762.196	29.996.337
Totaal reserves		57.127.419	10.000	764.790	56.372.630	10.000	762.196	55.620.434

Toelichting reserves

Algemene reserve

Algemene reserve (R.91000)

Het doel van de algemene reserve is het afdekken van algemene risico's en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdelijke uitgaven, voor zover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie. De algemene reserve dient als buffer voor eventuele tekorten en maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserve

Reserve riolering (R.91022)

Het college streeft naar een kostendekkend tarief voor de riolering. Dit betekent dat overschotten binnen de riolering worden toegevoegd aan de reserve en eventuele tekorten uit de reserve worden onttrokken.

Reserve kapitaallasten school Eemnesserweg (R.91023)

Gevormd ter dekking van de jaarlijkse meer-kapitaallasten van de school. Jaarlijks wordt een vast bedrag van € 141.684 onttrokken gedurende de resterende afschrijvingsduur van de school. Hiermee wordt het grootste deel van de kapitaallasten van de school gecompenseerd.

Reserve kapitaallasten school Bijvanck (R.91024)

Gevormd ter dekking van de jaarlijkse meer-kapitaallasten van de school. Jaarlijks wordt een vast bedrag van € 65.206 onttrokken gedurende de resterende afschrijvingsduur van de school. Hiermee wordt het grootste deel van de kapitaallasten van de school gecompenseerd.

Reserve preventief voorveld (R.91030)

Uit het rekeningresultaat Sociaal Domein van 2016 is een specifieke reserve ingesteld voor innovatieve investeringen in het preventief voorveld binnen het Sociaal Domein. Met name nieuwe initiatieven in de vorm van incidentele subsidies of bewonersprojecten, komen voor financiering uit deze reserve in aanmerking. Onttrekking aan de reserve vindt plaats aan de hand van daadwerkelijk gerealiseerde bijdragen of kosten.

Reserve vervanging bomen (R.91036)

Deze reserve is gevormd voor de vervanging van bomen in Blaricum. Om snel te kunnen acteren en omdat de besteding eenduidig is, heeft de raad het college gemachtigd tot het doen van uitgaven ten laste van de reserve onder de volgende voorwaarden:

- Onttrekking alleen voor de vervanging van bomen;
- Onttrekking naar behoefte tot de reserve leeg is;
- Onttrekking op basis van een collegebesluit met bijbehorend besluit tot begrotingswijziging;
- Verantwoording over het gebruik van de reserve en de bijbehorende begrotingswijzigingen;
- Vindt achteraf plaats in de jaarstukken.

Reserve renovatie woonwagenterrein (R.91037)

Deze reserve is gevormd uit het rekeningresultaat 2018. De reserve is bedoeld voor de renovatie van het woonwagenterrein. Onttrekking aan de reserve vindt plaats aan de hand van daadwerkelijk gerealiseerde bijdragen of kosten.

Reserve Stichting Kunstbeheer Laren - Blaricum (R.91039)

Deze reserve is gevormd uit het rekeningresultaat 2018. De reserve is ingesteld ter dekking van de jaarlijkse bijdragen aan de in 2018 opgerichte stichting beheer kunstcollecties Blaricum en Laren.

Reserve Klimaatmiddelen (R.91040)

Elke gemeente moet voor eind 2021 een transitievisie warmte vaststellen, waarin het tijdsplan inzichtelijk wordt gemaakt wanneer wijken/buurtten afgekoppeld kunnen worden van het aardgas. Daarnaast zijn de middelen bedoeld voor opzet en uitvoering van een energieloket en voor uitvoeringsplannen op wijkniveau.

Reserve herinrichting gebied de Kampen (R.91041)

In 2018 zijn gronden verkocht in het grondgebied De Kampen. Daar heeft grondruil plaatsgevonden. Vanuit deze grondruil in het gehele gebied moeten allerlei zaken worden opgepakt, waaronder bijvoorbeeld het "amoveren" van wegen en andere bijkomende zaken.

Reserve Omgevingswet (R.91042)

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De wet betekent ingrijpende wijzigingen voor gemeenten waarvoor de komende jaren nog kosten gemaakt zullen worden. Om de exploitatie hiervoor minder te belasten, wordt voorgesteld om vanuit de reserve Omgevingswet de komende jaren de kosten, zoals het opstellen van de Omgevingsvisie te dekken.

Reserve onderhoud wegen i.v.m. glasvezel (R.91044)

In 2022 is deze reserve gevormd door de storting van de ontvangen incidentele baten in verband met de aanleg van glasvezel verminderd met de bijbehorende incidentele lasten.

Reserve dekking kapitaallasten Bijvanck (R.91045)

In 2022 is deze reserve gevormd om de kapitaallasten te dekken van de kosten van de reconstructie openbare ruimte Bijvanck (exclusief het deel dat betrekking heeft op de investeringen in riolering).

Reserve gemiste productie Oekraïne (R.91046)

In 2022 is deze reserve gevormd om achterstallige werkzaamheden van de Bel-combinatie in te halen als gevolg van personele inzet voor Oekraïne. Bij de jaarrekening 2023 is er abusief de gemiste productie 2023 gestort in de risicoreserve verplichtingen Oekraïne (R.91047). Bij de jaarrekening 2024 wordt dit gecorrigeerd. In 2025 dekken we incidenteel de OOV formatie-uitbreiding uit de beschikbare ruimte. In 2025 volgt een nieuw dekkingsvoorstel.

Risicoreserve verplichtingen Oekraïne (R.91047)

In 2022 is deze reserve gevormd om tegenvallers en onzekerheden te kunnen dekken als gevolg van de opvang van Oekraïne

4.5 Staat van voorzieningen

		Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026
Voorzienen		Eindsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo
V.91200	Toekomstige pensioenen voormalig wethouders	190.095	-	-	190.095	-	-	190.095
V.91201	Pensioenen voormalig wethouders	165.494	-	36.291	129.203	-	36.291	92.912
V.91213	Voorziening wachtgeld burgemeester & weth.	244.662	-	83.000	161.662	-	41.500	120.162
Voorzienen toekomstige verplichtingen		600.251	-	119.291	480.960	-	77.791	403.169
V.91300	Kerklaan 16, Gemeentehuis	96.414	13.100	35.898	73.616	13.100	63.483	23.233
V.91301	Dorpsstraat 1, Muziektent	5.800	700	5.020	1.480	700	-	2.180
V.91302	Torenlaan 16, Kerktoren	9.343	3.800	201	12.942	3.800	424	16.318
V.91303	Woensbergweg 1, Aula	39.427	3.500	10.496	32.431	3.500	4.116	31.815
V.91304	Achter Capitten 1-3-5, Woonwagencentrum	27.339	500	5.859	21.980	500	4.462	18.018
V.91305	Eemnesserweg 18b, Gymzaal	95.805	3.000	881	97.924	3.000	3.919	97.005
V.91306	Levensboom 6, Gymzaal	67.625	19.600	68.175	19.050	19.600	15.391	23.259
V.91308	Eemnesserweg PSZ	-	13.500	767	12.733	13.500	16.480	9.753
V.91309	Wetering 20, Kinderopvang	106.668	-	9.361	97.307	-	-	97.307
V.91312	Levensboom 2, Peuterspeelzaal	40.695	7.000	40.835	6.860	7.000	415	13.445
V.91315	Singel 15a, Brandweerkazerne	44.370	17.000	13.842	47.528	17.000	3.802	60.726
V.91316	Stichtseweg 3, Voorland Stichtsebrug	5.131	200	3.781	1.550	200	-	1.750
V.91317	Wetering 122, Malbak	80.326	15.900	28.259	67.967	15.900	-	83.867
V.91318	Wetering 124, JGZ	15.350	3.900	14.182	5.068	3.900	1.026	7.942
Voorzienen ter egalisatie van kosten		634.293	101.700	237.557	498.436	101.700	113.518	486.618
V.91202	Afkoop onderhoud graven	363.534	-	-	363.534	-	-	363.534
V.91207	Voorziening riolering	842.079	17.168	-	859.247	17.013	-	876.260
V.91208	Voorziening afvalstoffenheffing	-	-	-	-	-	-	-
Voorzienen gelden derden, gebonden bestemming		1.205.613	17.168	-	1.222.781	17.013	-	1.239.794
Totaal voorzieningen		2.440.157	118.868	356.848	2.202.177	118.713	191.309	2.129.581

		Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028
Voorzieningen		Eindsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo
V.91200	Toekomstige pensioenen voormalig wethouders	190.095	-	-	190.095	-	-	190.095
V.91201	Pensioenen voormalig wethouders	92.912	-	42.373	50.539	-	42.373	8.166
V.91213	Voorziening wachtgeld burgemeester & weth.	120.162	-	-	120.162	-	-	120.162
Voorzieningen toekomstige verplichtingen		403.169	-	42.373	360.796	-	42.373	318.423
V.91300	Kerklaan 16, Gemeentehuis	23.233	13.100	8.740	27.593	13.100	-	40.693
V.91301	Dorpsstraat 1, Muziektent	2.180	700	-	2.880	700	-	3.580
V.91302	Torenlaan 16, Kerktoren	16.318	3.800	15.000	5.118	3.800	-	8.918
V.91303	Woensbergweg 1, Aula	31.815	3.500	4.104	31.211	3.500	-	34.711
V.91304	Achter Capitten 1-3-5, Woonwagencentrum	18.018	500	7.074	11.444	500	513	11.431
V.91305	Eemnesserweg 18b, Gymzaal	97.005	3.000	5.699	94.306	3.000	49.211	48.095
V.91306	Levensboom 6, Gymzaal	23.259	19.600	1.090	41.769	19.600	7.768	53.601
V.91308	Eemnesserweg PSZ	9.753	13.500	13.147	10.106	13.500	38.224	-14.618
V.91309	Wetering 20, Kinderopvang	97.307	-	-	97.307	-	-	97.307
V.91312	Levensboom 2, Peuterspeelzaal	13.445	7.000	1.250	19.195	7.000	8.946	17.249
V.91315	Singel 15a, Brandweerkazerne	60.726	17.000	-	77.726	17.000	-	94.726
V.91316	Stichtseweg 3, Voorland Stichtsebrug	1.750	200	-	1.950	200	43	2.107
V.91317	Wetering 122, Malbak	83.867	15.900	21.600	78.167	15.900	-	94.067
V.91318	Wetering 124, JGZ	7.942	3.900	-	11.842	3.900	545	15.197
Voorzieningen ter egalisatie van kosten		486.618	101.700	77.704	510.614	101.700	105.250	507.064
V.91202	Afkoop onderhoud graven	363.534	-	-	363.534	-	-	363.534
V.91207	Voorziening riolering	876.260	17.013	-	893.273	-	-	893.273
V.91208	Voorziening afvalstoffenheffing	-	-	-	-	-	-	-
Voorzieningen gelden derden, gebonden bestemming		1.239.794	17.013	-	1.256.807	-	-	1.256.807
Totaal voorzieningen		2.129.581	118.713	120.077	2.128.217	101.700	147.623	2.082.294

Vorzieningen toekomstige verplichtingen

Toekomstige pensioenen voormalig wethouders (V.91200)

Het in financiële zin voorzien in de pensioenaanspraken die voormalige wethouders, of hun nabestaanden, hebben op de gemeente en het separeren van de voor dat doel overgedragen middelen. Wanneer deze voorziening niet wordt gevormd, wordt de exploitatie geconfronteerd met forse lasten, vanaf het moment dat een aanspraak wordt geëffectueerd. Jaarlijks vindt hierbij actualisatie plaats van te betalen pensioenen en te hanteren rekenrente.

Pensioenen voormalig wethouders (V.91201)

Het in financiële zin voorzien in de pensioenaanspraken die voormalige wethouders, of hun nabestaanden, hebben op de gemeente en het separeren van de voor dat doel overgedragen middelen. Wanneer deze voorziening niet wordt gevormd, wordt de exploitatie geconfronteerd met forse lasten, vanaf het moment dat een aanspraak wordt geëffectueerd. Jaarlijks vindt hierbij actualisatie plaats van te betalen pensioenen en te hanteren rekenrente.

Voorziening wachtgeld burgemeester en weth. (V.91213)

In februari 2023 is mevr. J de Zwart-Bloch gestopt als burgemeester van Blaricum. Op grond van de voorschriften van de BBV is een voorziening voor wachtgeld gevormd in de jaarrekening 2022.

Vorzieningen ter egalisatie van kosten

Onderhoudsvoorzieningen gemeentelijk vastgoed (V.91300 - V.91318)

Dit betreft het saldo van alle onderhoudsvoorzieningen gemeentelijk vastgoed (nummer V.91300 tot en met V.91318). Deze voorzieningen worden ingezet als egalisatievoorziening om de kosten voor het onderhoud gelijkmatig te spreiden op basis van tienjarig-jaarlijks voortschrijdend gemiddelde. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op berekeningen van de geactualiseerde MJOP's.

Vorzieningen gelden derden, gebonden bestemming

Afkoop onderhoud graven (V.91202)

In Blaricum is het mogelijk om het jaarlijks grafonderhoud af te kopen. Op grond van het BBV dient een deel van de ontvangen afkoopsommen in een voorziening te worden gestopt ter dekking van de kosten in latere jaren. Het volledig laten vrijvallen van de voorziening afkoop onderhoud graven is derhalve niet meer toegestaan. Bij de jaarrekening 2023 wordt op basis van de realisatie 2023 de juiste stand van de voorziening bepaald.

Voorziening riolering (V.91207)

In november 2014 is de notitie riolering van de commissie BBV uitgekomen. Op basis hiervan wordt het jaarlijkse overschot op de kapitaallasten toegevoegd aan deze voorziening, en bij besteding ervan weer onttrokken.

Voorziening afvalstoffenheffing (V.91208)

Het college streeft naar een kostendekkend tarief voor de afvalstoffenheffing. Wanneer de heffing niet kostendekkend is, wordt het tekort verrekend met de voorziening. Mocht bij realisatie blijken dat de baten hoger zijn dan de kosten, dan wordt het overschot toegevoegd aan deze voorziening.

4.6 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeenten. Tevens heeft het EMU-saldo een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht.

Toelichting

Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo te volgen. Om de gemeente een beeld te geven van hun aandeel in het gezamenlijke EMU-tekort worden jaarlijks individuele referentiewaarden gepubliceerd door het Ministerie van BZK. Wanneer het berekende EMU-saldo onder de referentiewaarde valt is de bijdrage van de gemeente aan het totale EMU-saldo geen aandachtspunt, mits de andere overheden zich aan hun referentiewaarden houden. Als het berekende EMU-saldo boven de referentiewaarde uitstijgt, is de bijdrage van de gemeente aan het landelijke EMU-saldo een aandachtspunt. Een of meer andere overheden moeten onder hun referentiewaarde blijven, om ervoor te zorgen dat de Nederlandse overheid als geheel onder de EMU-norm van 3% blijft.

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo komt voor het boekjaar 2025 naar verwachting uit op -/- 5,207 miljoen euro. Dit betekent dat in EMU-termen de uitgaven 5,207 miljoen euro hoger zijn dan de inkomsten. Het verschil tussen het gerealiseerde EMU-saldo en de gegeven referentiewaarde voor de gemeente Blaricum is zelfs nog groter. Daarmee draagt de gemeente Blaricum dus positief bij aan het EMU-saldo van Nederland. Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het meerjarige EMU-saldo.

Berekening EMU-saldo (bedragen x €1.000)		Begr. 2024 voor wijz.	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Periode		T-1	T	T+1	T+2	T+3
A.	Geraamd exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	1.628	694	-254	-318	-618
B.	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.522	5.664	4.993	744	-381
C.	Mutatie voorzieningen	4	-238	-73	-1	-46
D.	Mutatie voorraden	-	-	-	-	-
E.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
F. Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)		109	-5.207	-5.320	-1.064	-283
G.	EMU-saldo referentiewaarde 2023	-1.563	-1.563	-1.563	-1.563	-1.563
H. Verschil EMU-saldo & referentiewaarde (F-G)		1.672	-3.644	-3.757	499	1.280

Bijlagen

Baten en lasten per taakveld

Omschrijving		Begroot 2024			Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Taakveld		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.1	Bestuursorganen	-	-	-	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	487.189	666.695	-311.500	355.195	367.933	368.932	368.497
0.3	Overige gebouwen en gronden	94.723	171.983	-74.826	97.157	97.017	97.360	97.211
0.4	Overhead	5.934.306	5.722.861	3.600	5.726.461	5.722.194	5.732.637	5.728.089
0.5	Treasury	-769.264	9.250	-784.311	-775.061	-604.468	-424.874	-425.281
0.61	OZB woningen	-	823.590	-	-	-	-	-
		3.730.605		4.417.574	3.593.984	3.701.998	3.820.388	3.937.011
0.62	OZB niet-woningen	-	-	-	-	-	-	-
		1.249.621		1.179.130	1.179.131	1.179.130	1.179.130	1.179.130
0.64	Belastingen overige	-975	1.025	-2.000	-975	-975	-2.000	-2.000
0.7	Algemene uitkering	-	-	-	-	-	-	-
		18.154.000		19.874.000	19.874.000	18.602.000	18.818.000	19.057.000
0.80	Onvoorzien	29.000	29.000	-	29.000	29.000	29.000	29.000
0.80	Algemene baten en lasten	44.398	67.153	-	67.153	67.098	67.232	67.174
0.10	Mutaties reserves	501.023	1.275.565	-727.593	547.972	548.899	480.788	483.372
0.11	Resultaat rekening van Baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-
0.0 Bestuur en ondersteuning		16.813.827	8.767.123	27.367.335	18.600.212	17.256.430	17.468.443	17.827.079
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.189.227	1.339.257	-	1.339.257	1.339.257	1.339.257	1.339.257
1.2	Openbare orde en veiligheid	460.385	548.440	-23.240	525.200	424.383	424.993	424.727
1.0 Veiligheid		1.649.612	1.887.697	-23.240	1.864.457	1.763.639	1.764.250	1.763.984
2.1	Verkeer en vervoer	1.616.040	1.802.091	-61.900	1.740.191	2.004.752	2.214.920	2.314.705
2.2	Parkeren	11.450	26.930	-	26.930	37.634	51.822	66.653
2.5	Openbaar vervoer	2.684	7.233	-	7.233	7.227	7.241	7.235
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat		1.630.174	1.836.255	-61.900	1.774.355	2.049.613	2.273.983	2.388.593
3.1	Economische ontwikkeling	19.543	19.562	-	19.562	19.562	19.562	19.562
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-	-	-
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-	-	-
3.4	Economische promotie	29.563	66.492	-25.750	40.742	40.707	12.982	12.945
3.0 Economie		49.106	86.054	-25.750	60.304	60.269	32.544	32.507
4.1	Openbaar basisonderwijs	14.500	14.665	-	14.665	14.665	14.665	14.665
4.2	Onderwijshuisvesting	609.191	988.773	-265.691	723.082	605.856	620.169	622.542

4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	313.808	600.570	-273.155	327.415	324.627	324.670	324.651
4.0 Onderwijs		937.499	1.604.008	-538.846	1.065.162	945.147	959.505	961.858
5.1	Sportbeleid en activering	326.416	337.293	-	337.293	337.260	337.341	337.306
5.2	Sportaccommodaties	2.968	48.122	-46.357	1.765	-7.604	-7.604	-7.604
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	88.900	127.768	-	127.768	127.713	127.848	126.089
5.4	Musea	4.554	5.150	-	5.150	5.150	5.150	5.150
5.5	Cultureel erfgoed	33.978	42.544	-3.408	39.136	39.132	39.142	39.137
5.6	Media	199.368	163.392	-11.495	151.897	151.892	151.903	151.898
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.643.260	2.060.689	-10.000	2.050.689	1.916.776	2.000.212	2.047.079
5.0 Sport, cultuur en recreatie		2.299.444	2.784.958	-71.260	2.713.697	2.570.319	2.653.993	2.699.056
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.400.497	8.944.198	-7.516.859	1.427.339	1.395.129	1.395.471	1.395.322
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.176.383	1.582.376	-	1.582.376	1.582.376	1.582.376	1.582.376
6.3	Inkomensregelingen	1.010.735	2.886.579	-2.081.500	805.079	812.794	812.822	812.810
6.4	WSW en beschut werk	166.000	173.878	-	173.878	145.876	145.880	145.878
6.5	Arbeidsparticipatie	151.875	254.928	-77.000	177.928	177.928	177.928	177.928
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	126.000	516.683	-54.000	462.683	475.173	483.217	482.485
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.335.450	1.299.375	-	1.299.375	1.289.361	1.289.395	1.289.380
6.71a	Huishoudelijke hulp (WMO)	-	37.000	-	37.000	37.000	37.000	37.000
6.71b	Begeleiding (WMO)	-	42.500	-4.000	38.500	38.500	38.500	38.500
6.71c	Dagbesteding (WMO)	-	4.750	-	4.750	4.750	4.750	4.750
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	25.136	-	25.136	25.122	25.156	25.142
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.364.178	2.358.271	-	2.358.271	2.341.258	2.341.290	2.341.276
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-	381.768	-	381.768	381.768	381.768	381.768
6.72b	Jeugdhulp behandeling	-	344.435	-	344.435	344.435	344.435	344.435
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	-	136.172	-	136.172	136.172	136.172	136.172
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	-	-	-	-	-
6.73a	Pleegzorg	-	-1.570	-	-1.570	-1.570	-1.570	-1.570
6.73b	Gezinsgericht	-	78.000	-	78.000	78.000	78.000	78.000

6.73	Jeugdhulp met verblijf	-	101.197	-	101.197	101.183	101.216	101.202
c	overig							
6.74	Jeugd behandeling GGZ	-	-	-	-	-	-	-
a	zonder verblijf							
6.74	Jeugdhulp	-	-10.281	-	-10.281	-10.281	-10.281	-10.281
b	crisis/LTA/GGZ-verblijf							
6.74	Gesloten plaatsing	-	4.695	-	4.695	4.691	4.700	4.696
c								
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	18.318	15.129	-	15.129	15.125	15.134	15.130
6.81	Beschermd wonen	-	-	-	-	-	-	-
a	(WMO)							
6.81	Maatschappelijke- en	-	-	-	-	-	-	-
b	vrouwenopvang (WMO)							
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	174.401	180.056	-	180.056	180.054	180.059	180.057
6.82	Jeugdbescherming	-	5.421	-	5.421	5.419	5.424	5.422
a								
6.82	Jeugdreclassering	-	1.000	-	1.000	1.000	1.000	1.000
b								
6.0 Sociaal domein		7.923.838	19.361.695	-9.733.359	9.628.336	9.561.263	9.569.843	9.568.878
7.1	Volksgesondheid	891.695	957.569	-49.084	908.485	888.773	888.783	888.779
7.2	Riolering	-604.205	907.200	1.411.557	-504.357	-535.219	-565.108	-65.598
7.3	Afval	-373.556	1.464.594	1.845.381	-380.787	-386.925	-392.853	-394.041
7.4	Milieubeheer	525.013	288.203	-	288.203	101.595	102.760	102.688
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	35.136	221.455	-200.500	20.955	25.828	31.139	31.004
7.0 Volksgezondheid en milieu		474.083	3.839.022	3.506.522	332.500	94.052	64.721	562.831
8.1	Ruimte en leefomgeving	196.306	351.059	-13.000	338.059	337.861	338.345	338.134
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-	-	-	-	-	-	-
8.3	Wonen en bouwen	25.921	932.981	-804.120	128.861	128.328	129.632	129.064
8.0 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		222.227	1.284.040	-817.120	466.920	466.190	467.977	467.199
Totaal		-1.627.843	41.450.850	42.145.332	-694.481	254.064	318.372	617.827

De taakvelden sociaal domein zijn nog volgens de oude programma-indeling.